

Editoriden

Bismillahirrahmanirrahim.

Yeniden merhaba,

Allah'a hamdolsun yeni bir sayı ile yine sizlerle.

Sayın Ziya Selçuk, MEB ile ilgili olarak son zamanlarda kamuoyu önüne sıkça çıkmakta, bazı paylaşımlar yapmaktadır. Kendisini yakından izliyoruz, Eğitim ve Ahlak kongresini önemli buluyoruz. Kongre kararı ÖĞ-DER'in yaptığı çalışmaların ne kadar isabetli ve gerekli olduğunu bir kez daha ortaya çıkarmıştır.

Önemli olan alınan doğru kararların uygulanması, lafta kalmamasıdır. Bu endişemizi dile getirmemizin nedeni ise bundan önce yapılan tutarsız uygulamalardır. Sözler güzel ancak icraat ise...

Bu sayımızda coğrafyamızda yaşanan sıkıntıların da nedeni olan "Çatışmacı Eğitim" irdelenirken "Barış Dili" ihtiyacı üzerinde önemle durulmuştur. Çatışma ve barış bir eğitim problemidir (yanlış eğitim) ve ancak eğitimle aşılabılır. Kızılderili atasözünde dediği gibi "Kırmızı su da işe yarar ancak temiz

suyu bulunduğu kirli suyu hemen at!"

Her gecikme çözümsüzlüğü derinleştirir.

Sadece şikâyet çözüme katkı sağlamadığı gibi, toplumun maneviyatına da olumsuz etki de yapıyor.

Ahlak ve eğitim ilişkisini önemseyerek yapılacak değişiklikler çözüme katkı sağlayabilir, yok sayarak değil.

Yeni sayımız yine dolu dolu elinizde. Bir Eğitim Neferi Olarak Erbakan Hocamızı ve yakın çalışma arkadaşı Recai Kutan ile söyleşiyi okuyabileceğiniz hikmet yazıları artık bir sayfa mesafenizde. Akran Zorbalığı, günümüzde oldukça artmakta olan Aile Geçimsizliğinin Çocuklar Üzerindeki etkisini, İslam Birliğinin önemi, Kalbe Dokunan Öğretmeni ve diğer önemli yazılar elinizde. Edebiyat ve edebiyat dair, edebiyatın aslında bir insanlık sofrası olduğunu fark edeceğiniz yazılar sizleri bekliyor.

Selam ve dualarımızla...

Mustafa AYDIN

SAHİBİ

ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği Adına

İsmail Hakkı AKKİRAZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Hüseyin YAVUZ

YAYIN TÜRÜ

Yaygın 3 Aylık Süreli Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Abdurrahman ERBAŞ

EDİTÖR

Mustafa AYDIN

YAYIN KURULU

Hamdi SÜRÜCÜ

Ali ÖZCAN

Nizamettin KARS

Mecit DÖNMEZBİLEK

Mustafa ALKAN

İbrahim PÜR

Erdal BİLİR

Tacettin ÇETİNKAYA

TASHİH

Yusuf AYDIN

Ömer POLAT

HUKUK DANIŞMANI

Prof. Dr. Mustafa KAMALAK

REKLAM

Mustafa DEMİR

reklam@ogder.org

DAĞITIM

Furkan KILIÇÇI

GRAFİK TASARIM

RamaK Bilişim Teknolojileri

Tel: (0312) 999 15 98 - 0505 814 20 70

info@ramakbilisim.com

Serhat Mah. 1315. Cad No:7-F/1

YENİMAHALLE/ANKARA

BASKI

Semih Ofset

Büyük Sanayi 1. Cadde No:74

İskitler - ANKARA / 06060

Telefon: (0312) 341 40 75

Fax: (0312) 341 98 98

BASIM TARİHİ

15 MART 2020

YAYINCI

ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği İktisadi İşletmesi

YAYIN İDARE MERKEZİ

Ziyabey Cad. 1420 Sk. No: 2/1

BALGAT/ANKARA

Tel: (0312) 286 18 83

Fax: (0312) 287 61 80

Web: www.millîsuur.com.tr

e-posta: millîsuur@ogder.org

ÖĞ-DER; Şuurlu Öğretmenler Derneği yayınıdır.

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Millî Şuur dergisine aittir. Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir. Millî Şuur dergisi basın ve meslek ilkelerine uyar. Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

- 04 Nesilleri Müslüman Olarak Eğitmek
- 06 Kalbe Dokunan Eğitim Sistemi
- 08 Şiddetsiz Eğitim ve Barış Dili
- 10 Kuş Dili
- 12 Eğitimimiz Avrupa Konseyinin Kısacasında
- 14 Modern Toplumda Ahlak Uygulaması
- 18 Bozuluyor Gencin Kalbi Esrarı
- 20 Adab-ı Muaşeret Üzerine
- 22 İstiklal Marşının Hikayesi
- 26 Bir Devrin Eğitim Neferi Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN
- 28 Edep-Edip-Edebiyat-Te'dip ve Adab-ı Muaşeret
- 34 Ailede Geçimsizliğin Çocukların Eğitimine Etkileri
- 36 Adab-ı Muaşeret mi Sınırsız Özgürlük mü?
- 38 Edep Bir İnsanlık Sofrasıdır
- 40 Bugünümüz Tarihe Yansırken Aktörlerini Tanımalıyız
- 42 İslam'da Ekonomi
- 44 İçinizdeki Ergen
- 46 İslam Birliği ve Tarih
- 48 Recai Kutan ile Süleyman Arif EMRE'yi Konuştuk
- 53 Televizyon Programları Uyuşturucu Etkisi Yapıyor
- 54 Eğitimin Aradığı Yitik Hazine "Hikmet"
- 56 Özel Dersler ve Dershaneler
- 58 Velileri Farklı Tutumları
- 60 Bana Öğretmenini Söyle
- 62 Öğretmen Sendromu "Tükenmişlik"
- 64 Bulmaca

04

NESİLLERİ MÜSLÜMAN
OLARAK YETİŞTİRMEK

İsmail Hakkı AKKİRAZ

26

BİR DEVRİN EĞİTİM NEFERİ
PROF. DR NECMETTİN ERBAKAN

Seçil Emine AKBAŞ DEMİRKAN

06

KALBE DOKUNAN
EĞİTİM SİSTEMİ

Prof. Dr. Ali Seyyar

34

AİLEDE GEÇİMSİZLİĞİN
ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNE ETKİLERİ

Mecit DÖNMEZBİLEK

08

ŞİDDETSİZ EĞİTİM VE
BARİŞ DİLİ

Mustafa AYDIN

44

İÇİNİZDEKİ ERGEN

İbrahim VELİ

12

EĞİTİMİMİZ AVRUPA
KONSEYİNİN KISKACINDA

Şakir TARIM

48

RECAİ KUTAN İLE SÜLEYMAN
ARİF EMRE'Yİ KONUŞTUK

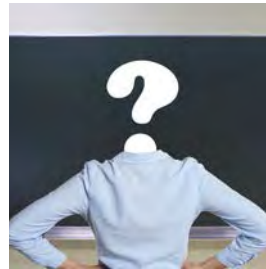
Abdurrahman ERBAŞ

14

MODERN TOPLUMDA AHLAK
UYGULAMASI

Abdulsamet AĞDAŞ

60

BANA ÖĞRETMENİNİ SÖYLE

Ömer KANTARCI

22

İSTİKLAL MARŞININ HİKAYESİ

İbrahim DEMİRKAN

62

ÖĞRETMEN SENDROMU
"TÜKENMİŞLİK"

Efe Murat ERBAŞ

NESİLLERİ MÜSLÜMAN OLARAK EĞİTMEK

Müslümanlar için talim ve terbiyenin gayesi, kendilerini ve nesillerini Müslüman olarak eğitmektir. “Müslüman” olarak eğitmek, insanlara basit bir cümle olarak gelebilir. Ancak bu cümle ile kast edilen şey, şeytan ve adamları bakımından, düşünülmesi bile suç olan ve engellenmesi için, bütün imkânların seferber edileceği tehlikeli bir konudur. Şeytan ve adamları, nesillerin “Müslüman” olarak yetişmesini istemezler. Onlar; nesillerin, materyalist, inkârcı, müşrik, işbirlikçi münafık, liberal ve eyyamcı olarak yetişmesini isterler. Şeytan; bilenen cin şeytanı İblis ve zürriyeti, insan şeytanı ırkçı emperyalist, kabalist kâhinler, hahamlar ve rahiplerdir. Şeytanın adamları ise, ırkçı emperyalizmin jandarmalığını yapan ABD, AB ülkeleri ile gelişmekte olan ülkelerin işbirlikçi yöneticileridir. Müslüman; şeytan ve adamlarının bütün ifsat ve bozgunculuk planlarını bozan kimsedir. Şeytan ve adamlarının adı Müslüman olan şuursuz kimseler ile işi olmaz. Böyleleri şeytanlar için tehdit değil, fırsat olurlar. Adı Müslüman şuursuzlar; bir lokma ve hırkaya şeytan ve adamlarının bir dünya işini görürler. Allah, Müslümana şeytan ve adamlarına karşı savaşmayı emretmiştir. Nisa Suresi 76: “İman edenler; Allah yolunda hak ve adalet hâkim ve Müslümanlar galip olsun diye savaşsınlar. İnkâr eden müşrikler, münafık ve materyalistler ise kendilerini ilah yerine koyan azgın yöneticilerin, yani tağutların yolunda savaşsınlar. O halde siz ey müminler; şeytanın dostlarına yani adamlarına karşı savaşın. Çünkü şeytanın hilesi, kurduğu düzen gerçekten pek zayıftır.” Şeytan ve adamlarına karşı verilecek mücadelenin en önemli ayağı, nesillerin “Müslüman” olarak eğitilmesidir.

BİR ÜLKEDE

Bir ülkede meydana gelen ahlaki, ticari, iktisadi ve teknik olumlu gelişmeler, bir milletin saadeti için olması gereken şeylerdir. Daha mühim olanı ise insan ve eğitimidir. İnsanı ruhen ve fikren besleyip, manen kalkındırmadan arzu edilen saadete ulaşmak mümkün olmaz. Milletimizin coğrafyamıza hâkim olduğu devirlerde, itikat ve düzen olarak İslam, ittifak ettiğimiz ve bütün benliğimizle bağlı olduğumuz bir mukaddes dava idi. Tanzimat’la birlikte önemli bir zihniyet değişimi yaşayan milletimiz, itikat ve düzen olarak İslam’dan uzaklaştırıldı. Tercih edilen materyalist eğitim ile yetiştirilen, mazisinden kopmuş, dininin, tarihinin, gelenek ve göreneklerinin yabancı olduğu olmuş, kafa ve yüreğinde maneviyat ve ahlak adına ne varsa kaybetmiş, gayesiz, güvensiz, başıboş bir nesille yüzleşiyoruz. İnsan ne melektir, ne de şeytandır. Fakat itikat ve düzen olarak İslam’ı hiçe sayan materyalist bir eğitim ile nesiller yetiştirilirse, o zaman insan şeytanlaştırılmaya müsait hale gelir. Ülkemizin başına bela edilmiş terörün, yaygınlaşan yolsuzluk ve israfın, tüketim çılgınlığının, maneviyat düşmanlığının, deizmin büyük ölçüde materyalist eğitimin ürünü olduğunun görülmesi gerekir. Türkiye’nin her alanda olduğu gibi, eğitim alanında da köklü bir zihniyet değişikliğine ihtiyacı vardır.

BİR YABANCI GÖZÜYLE

Fransız yazar Claude Farrere, Cumhuriyetin ilk dönemlerinde Türkiye’ye gelir ve din ve tarih adına ne varsa acımasızca ve hunharca tahrip edildiğini görür. O gün gördükleri hakkında “Türklerin Manevi Gücü” adıyla Türkçeye çevrilen kitabında: “Türkler eski hayatları ile hiç ilgi kurmadan yeni bir hayata kavuşmak için giriştikleri tecrübeye muvaffak olabilirlerse çok şaşarım. Bana öyle geliyor ki bugün, kendilerine menfur gibi görünen ama onlar için tek kurtuluş

yolu olan mazilerine yavaş yavaş dönmek zorunda kalacaklardır” der ve kitabın başka bir yerinde de şu değerlendirmeyi yapar: “Eski Türkiye’yi medeniyete götüren tek vasıta İslam’dı. Gerçek bir imanları vardı. Kadınları da kendileri gibi mümindir. Toprağına, çok çeşitli ve derin köklerle bağlı bir halkın dinini kökünden sökmeye kalkışmanın iyi bir şey olduğunu iddia edemeyeceğim. Menşelerine çok yakın olan bir halkın, iç dünyasının temelini teşkil eden dinini kökünden sökmeye kalkışmanın çok ciddi bir iş olduğuna eminim. Ankaralı erkekler, bugün bu tehlikeli yolu seçmiş bulunuyor. Ankaralı hanımlar da öyle. Dün bu hanımlar inanıyorlardı. Bugün artık inanmıyorlar. Hiç değilse kocaları bunları böyle davranmaya zorluyorlar. Bu zorlamanın kadınlar üzerinde büyük tesiri olduğu muhakkak. Artık kendilerini istikbale götürecektir hiçbir şey bulamıyorlar... ..Bundan daha acı bir şey olamaz.” Bu yazara göre Türkler için tek kurtuluş yolu yine İslam olacaktır. Prof. Dr. Necmettin Erbakan’ın arkadaşlarıyla birlikte başlattığı Milli Görüş hareketi, itikat ve düzen olarak İslam dönüş yolculuğunun başlangıcıdır ve bu yolculuk erinde sonunda tamamlanacaktır. Bu millet, materyalist eğitimin erdemli nesiller yetiştirmediğini görmeye başlamıştır. Sosyal, siyasi, ekonomik, hukuki ve bir saadet medeniyeti mefkûresi olarak gerçekten güçlü ve hür, refah seviyesi yüksek, üreten bir ülke olmak istiyorsak, Kur’an bilgisini esas alan bir milli eğitim müfredatını uygulamaya mecburuz.

İYİ İNSAN

Milli eğitimin gayesi iyi insan yetiştirmek olmalıdır. İyi insan, inanan, bütün insanlığın saadeti için çalışan, Kur’an ilimlerine vakıf, fikir üreten, adil, çalışkan, dürüst ve faydalı insan demektir.

İyi insan, orta yolda yürüyen, ifrat ve tefritten kaçınan dengeli insandır. Çünkü ifrat ve tefrit dengeyi ve barışı bozar. Peygamberimiz: “Aşırıları helâk olmuştur” buyurdular ve bunu üç kere tekrarladılar. İyi insan yetiştirmek; 1. Bilgilendirmek, 2. Yönlendirmek, 3. Uygulamak, yaşamak ile mümkündür..

1-BİLGİLENDİRMEK

Bilgilendirmede ilk sırayı “marifetullah” almalıdır. İnsan öncelikle yaratan Allah’ı tanımalıdır. Allah’ı bilip tanıyan insan, O’na ve insanlığa karşı yapması gereken vazifeyi bilir ve nefisini putlaştırmaz. İnsan; kendisini Allah Teâlâ’ya götürecektir bir kılavuz olmadan, şeytan, nefis ve şerli insanların köşe başlarını tuttuğu tehlikeli yollarda, her zaman yok olmakla karşı karşıya olduğunu bilmelidir. Onun için Adil Bir Düzenin savunucusu olan Peygamberi ve onun getirdiği adil düzeni çok iyi bir şekilde öğrenmelidir. İslam’ın; itikat, ibadet, muamelat ve ceza hukuku esaslarını bilmeden İslam’ca yaşamak mümkün değildir. İnsanlara hizmet edebilmek için “insan” denen varlığı da iyi tanımak gerekir. İyi insan, hem cinsine ve hem de bütün mahlûkata hizmet eden kişidir.

2- YÖNLENDİRMEK

Eğitimin temel ödevlerinden birisi de yönlendirmektir. Gayesiz ve hedefsiz bırakılmış, yönlendirilmemiş fert ve toplumlar kendi içlerinde çatışma halinde olurlar. Onun için insanımızı; itikat ve ahlak, zihniyet ve dirayet, niyet ve eylem, aklı kullanma, söz ve davranışlar konusunda yönlendirmeliyiz. İtikat ve ahlak; hayalden hakikate, zihniyet ve dirayeti; kötünden iyiye, niyet ve eylemi; zararlıdan faydalıya, aklı kullanmayı; zan ve algılardan, gerçeklere itibar etmeye, söz ve davranışlarda; yalan ve kabalıktan, doğruluğa ve nezakete, lüzumsuz olandan lüzumlu olana, batılı savunmaktan, hakkı haykırmaya çevirebilmek, bir ülkeyi lider ülke yapar. Nesiller böyle yönlendirilirse dünyada zulüm yerine adalet hâkim olur.

3- UYGULAMAK

İyi insan olmak, herkesin saadeti isteyen kimse olmaktır. Bu niyetin gerçekleşmesi için mücadele etmek gerekir. Eğitimin nihai amacı,

hak ve hayır için nesilleri böyle bir mücadeleye yönlendirmektir. Eğitimin nihai hedefi, niyetlere göre şekil alır. Nesilleri toplumun saadeti için çalışmaya, mücadele etmeye taşımayan bir eğitim faydasızdır ve israftır. Uygulamak, yaşamaktır. Eğitim, yaşamayı doğru bilgiye dayandırmak için yapıldığı zaman faydalı olur. Kendisini bilip tanıyan kimse, insanlığına zarar verecek davranışlardan kendisini korur. Yapılan eğitimde, kişilerin istikrarlı bir şekilde yetiştirilmesine ve çalışmalarda devamlılığın şart olduğunun öğretilmesine dikkat edilmelidir. Çünkü maymun iştahlı, gözü vitrinlere takılıp kalan, şekilci kişilerden, şahsiyetli, devamlı hizmetler beklemek mümkün olmaz. Uygulamalarda zaman, mekân ilişkisine de dikkat edilmelidir.

ÖĞRETMEN

Eğitimde kitap, öğretmen ve öğrenci arasındaki uyum çok iyi olmalıdır. Peygamberimiz, öğrenen ve öğretenleri diğerlerinden daha fazla severdi. Bunu “Bende ancak muallim olarak gönderildim” sözüyle ifade etmiştir. Burada Kitap; Kur’an-ı Kerim, öğretmen; Peygamberimiz, öğrenci ise; bütün insanlıktır. “Sizin en hayırlınız Kur’an-ı öğrenen ve öğretenlerinizdir” hadisi bütün öğretmenler tarafından iyi okunmalıdır. Öğretmen, mesleğinin önemini idrak edecek, eşrefi mahlûkat olarak yaratılan insanın eğitimi ile görevli olduğunun şuurluna sahip olacaktır. Bunun için öğretmen; ihlas, takva, ilim ve merhamet sahibi olmalıdır. Öğretmen; öğrenciyi, iman, ahlâk ve amelen yükseltecek ilim ve edep sahibi yapmak için çalışmalıdır. Öğrenci ise, öğretmenine karşı edepli olur ve ilim öğrenmeye gayret eder. Nesillerin “iyi bir Müslüman” olarak yetiştirilmesi, öncelikle itikat, ilmihal ve ahlâk gibi konuların öğretilmesine bağlıdır. Bu konulara ilaveten kişiye mesleği ile ilgili konuların da öğretilmesi gerekir. Öğretmen; öğrencisi ile sadece, okulda ve sınıfta değil, okul dışında da ilgilenmelidir.

KALBE DOKUNAN EĞİTİM SİSTEMİ ÖĞRENCİLERİMİZE İSTİKAMET GÖSTERİR

Türk eğitim sistemi, hem resmî ideolojinin baskısı altında evrensel bir eğitim modeli geliştiremiyor, hem de teknik/şeklî detaylara girerek yaptığı bazı kozmetik değişikliklerle yenilikçi olduğu zannına kapılıyor. Zorunlu lise eğitimi getirdik (ama yine de 1 milyonun üzerinde öğrenci bu eğitimden kaçmakta), öğrenci merkezli disiplin yönetmeliği getirdik (ama bir öğretmen yaramazlık yapan öğrencisini birkaç dakikalığına bile ders dışına alamıyor), yöneticilikte liyakat yerine mülakat sistemi getirdik (ama adam kayırmacılık hastalığına yakalandık). Say say bitmez, yenilik adına ne yaptığımızı hepsi de elimizde kaldı.

Daha dün her öğrenciye sınıf geçirme sistemi getirdik, tembel ve başarısız bir öğrenci “mutlu olsun” diye. Bu yaklaşımın pek de doğru olmadığı, uygulamalardan anlaşıldı. Çünkü motivasyonu eksik olan öğrenci, eğitim hayatı boyunca hep gerilerde kaldı, bir türlü diğer öğrencilerin kapasitesine erişemedi ve neticede daha da mutsuz oldu. 2020 yılında ise sınıfta kalma kuralı yeniden geri geliyormuş. Her dersten ayrı ayrı 50 puan ortalamasını tutturamayan öğrenciler, dersten kalacakmış. Üç

zayıfla sorumlu olarak bir üst sınıfa geçebilecek. Ancak o dersleri üst sınıfta verme zorunluluğu olacakmış. Öğrenci gerekiyorsa ikmale kalacakmış, dersini okulda veya uzaktan eğitimle alacakmış. Hep teknik detaylar...

Halbuki karşımızda sosyal varlık olduğu kadar manevî, ruhî, kalbî hasletleri de olan bir öğrenci var. Onun bu cevher niteliğindeki duygularına hitap etmediğimiz için, eğitim sadece ileride maddî kazanç sağlayacak hayallerle nefislere cazip geliyor. Eğitimde bu yönüyle başarılı olanlar ise, ileride materyalist ruhlarıyla ne kendilerine ne de başkalarına faydalı olabiliyor. Çünkü aldıkları eğitim; kalbe, vicdana, yani ruha hitap etmediği için, istikametleri de belirsizlik içinde neticeleşiyor.

Eğitimin bir sevgi, bir adalet, bir vicdan, bir gönül, bir düşünme, bir insan kazanma işi olduğunu unuttuk. Asıl olanın öğrencilerin kalbine dokunmak olduğunu unuttuk. Öyle ise eğitim sistemimizde ihmal ettiğimiz manevî yönleri de dikkate alalım ve kalbe dokunan eğitim sisteminin unsurlarını biraz daha yakından tanıyalım.

Kalbe Dokunan Eğitim Sisteminin Unsurları Nelerdir?

- İnsan, maddî ve sosyal benliğin ötesinde, manevî (ruhî) benlik taşıyan bir varlıktır. Manevî kimlik, insanın içindeki en etkili, en kalıcı ve kendisine en yakın hâlidir. Şuurun aktif yanı olan duygularda, manevî işaretlemlerin veya kıvılcımların olduğunu herkes hissedebilmektedir. O hâlde öğrenciyi, “Kalbe Dokunan Eğitim Modeli” ekseninde tanımak ve anlamaya gayret göstermek, kendimizi (aslimızı) keşfetme yolunda da önemli bir adım olarak kabul edilmelidir.
- Kalbe dokunan eğitim sisteminin temeli, insanın ruhuna dayanmaktadır. Kuran’ın tanımladığı, son Peygamber ve İslâm âlimlerinin; ruh ve özellikleri hakkında verdikleri birbirleriyle uyuşan ve birbirini tamamlayan bilgi ve tecrübeler, modelin çerçevesini oluşturmaktadır. İnsan modellerinin birçoğu, insanı beşerî boyutuyla ele alırken, manevî insan modeli; insanı hem bir beşer, hem de ahirete hazırlık yapan ruh taşıyan manevî bir varlık olarak kabul etmektedir.

- Kalbe dokunan eğitim sistemi, insanın manevî yönlerine hitap eder. Burada insan varlığının maddî olmayan, yani manevî kaynakları (hasletleri) esas alınmaktadır. İnsan varlığının ruh, zihin, akıl, idrak, vicdan, tefekkür, nefis gibi benlik duygularının bütününe ele alan kalbe dokunan eğitim sistemine ihtiyaç vardır.
- Allah, insanı vücut, ruh (hayat) ve buna bağlı olarak; kalp (gönül), idrak ve irade gibi manevî kaynaklarla (latifelerle) donatıp bu dünyaya göndermiştir. İnsanın mahiyetine yerleştirilen bu manevî hasletler, Allah tarafından bahşedilen ilk fitrî mevhibelerdir (ilâhî lütuflardır). Ruh, manevî kaynakların üzerindeki etkisinin dışında ruhanî enerjisiyle organizmayı da kontrol altında tutmaktadır.
- İnsan ruhunun ilham, sezgi ve keşf gibi duyum ötesi algıya açık birçok yönü vardır. Metafizik idrak da diyebileceğimiz duyu dışı algılama biçiminde kişi, malumatı; bedenî duyuların ötesinde, metafizik âlemden direkt olarak elde edebilir. Kalp (gönül), ilham gibi ruhun feyz ve bilgi kaynaklarının yanında, ruha bağlı diğer manevî kaynakların (vicdan, irade, şuur) inkişafı hâlinde kişi, zararlı nefsanî arzularına gem vurabilir. Ruhun kaynaklarını fitrata uygun bir şekilde kullanması hâlinde insan, insan-ı kâmil yoluna girer ve manevî gelişim içinde, toplumda huzurlu bir bilge insan olabilir.

Kalbe dokunan eğitim sistemi, netice itibarıyla akıllı arka plâna atmamakta; tam aksine onu kalple birleştirerek, daha önemli bir konuma taşımaktadır. Bilinçli bir akıl, kalbî duygularla beslenen, manevî sorumluluğunu hisseden ve ona göre yani istikamet üzere bir tutum ve davranışa vesile olan akıldır. Bu akıl, akıl türlerinin en niteliklisidir. Hz. Ebu Bekir'in ifadesiyle "Akıllılığın en üst derecesi, Allah'a karşı sorumluluk şuurunda olmaktır." İşte kalbe dokunan eğitim sisteminin de gâyesi, gençlerimizin Allah'a karşı kulluk görevlerini unutturmayacak manevî bir sorumluluk sahibi olmalarını sağ-

lamaktır. Bu da ancak kalben akletmekle mümkündür. Akıllı kalbin emrine vermeyi öğütleyen eğitim sistemi, bu yönüyle güzel insanlar yetiştirecek ve toplumsal barış ve dayanışma bu şekilde tesis edilecektir.

Kalbe Dokunan Öğretmen Nasıl Olmalıdır?

Kalbe dokunan öğretmen, öğrencilerine şefkat ve saygı çerçevesinde zihni eğiten, aklî süreçleri kullanmasını ve kalben akletmelerini doğru bir şekilde öğreten bir eğitmen olmalıdır.

Sosyal ve manevî iletişimi kuvvetli olan kalbe dokunan öğretmen, dokunduğu kalbe; merhameti, şefkati ve sonsuz aşkı fısıldayan bir dava insanı olmalıdır.

Güzel tutum ve davranışlarıyla örnek olan kalbe dokunan öğretmen; zihnini Allah'ı bilmek, iradesini Allah'a ibadet etmek, duygularını Allah'ı sevmek için kullanan güzel ahlâk sahibi bir rehber seviyesinde olmalıdır.

"Kalbî düşünmeyi, ruhî hissetmeyi engelleyen bir eğitim sistemi, objektif düşünemeyen ve aklını özgürce kullanamayan gençler yetiştirir"

Kalbe dokunan öğretmen, rasyonel akıl ve deneysel araştırmalar ile elde edilen bilimsel bilginin yanında, manevî bilgiler de sunabilen iki kanatlı münevver olmalıdır.

Kalbe dokunan öğretmen, vahiy kaynaklarından ilham alarak, hem ilim talep eden öğrencinin zihnî ve manevî hallerine yönelen, hem de kişinin uhrevî akıbetini düşünen bir uyarıcı olmalıdır.

Kalbe dokunan öğretmen, dünya ahiret dengesini koruyan düalist ve açık

sistem merkezli bir eğitimi benimseyerek; zahiri batınlı, bedeni ruhla, akıllı kalple, davranışları kişinin iç âlemiyle birleştirmek suretiyle öğrencilerine şuurî bilgiler, zihinlere bütüncül bir perspektif kazandıran bir hayat rehberi olmalıdır.

Kalbe dokunan öğretmen, çocukların ve gençlerin ilim tahsil ederken, sırât-ı müstakîm (manen dosdoğru yol) üzere bulunmalarına dikkat eden, onlara zihnî ve manevî rehberlikte bulunan çok yönlü bir hami vasfını taşımalıdır.

Kalbe dokunan öğretmen, bilimsel bilgiyi önemsemekle birlikte, vahyin yol göstericiliğinden yüz çevirmediği için; iyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-çirkin, faydalı-zararlı, fitrî-doğal, dünyevî-uhrevî gibi maddî ve madde ötesi ölçüleri bir bütünlük içinde değerlendirebilen gerçek bir aydın olmalıdır.

Velhâsıl

Alman eğitimci Ernst Wiechert'in (1887-1950) ancak kalpleri harekete geçiren bir insanın, dünyayı da hareket ettirebileceğine dair sözü ne kadar yerinde bir tespittir. Dünyayı yaşanabilir hâle getirebilmek için, kalplerin Allah'a yönelmesi ve O'na kulluk vazifesini yerine getirebilmesi gerekir. Akıl da bu istikamet üzere olursa ancak anlamlı olur. Ruh ve buna bağlı olarak bütün ilhamî sezgiler ve vicdanî duygular, Allah'ın bize verdiği mevhibelerdir. Akıl ise ruhun tekâmülü için ancak hizmetçilik yapan bir vasıttır.

Kalbî düşünmeyi, ruhî hissetmeyi engelleyen bir eğitim sistemi, objektif düşünemeyen ve aklını özgürce kullanamayan gençler yetiştirir. Laik eğitim sistemi ise hizmetçi konumunda olan akıllı ön plâna koyarak, ilahî lütuf olan kalbî ve ruhî duyguların yeşermesini engeller. Bize onun için insan fıtratına uygun olan ve kalplere hitap eden bir eğitim sistemi lazım. Aklen ve kalben doğru düşünemeyi, güzeli kalben hissedebilmeyi ve iyiyi çirkinden vicdanen ayırabilmeyi öğreten bir eğitim sistemi oluşturmak bizim elimizde. Ancak maneviyatı da esas alan bir eğitim sistemi, öğrencilerimizin ilmî gelişimlerini ve güzel ahlâkî davranışlarıyla toplumda muteber ve saygın bir insan olmalarını sağlayabilir.

ŞİDDETSİZ EĞİTİM VE BARIŞ DİLİ

Barışı korumak önemlidir. Ancak korumak için önce barışı var etmek gerekir.

Barışı tesis etmenin en önemli unsuru barış dilini kullanmaktır. İnsanlarla savaşı gibi iletişim kurarak barışı tesis edemeyiz.

İnsan önce kendisi ile çatışmasını önleyerek iç barışı gerçekleştirdikten sonra çevresi ile barışı gerçekleştirebilir. İç barış ancak güzel ahlak ile mümkündür. Güzel ahlakın dışarıya yansımaları ise sevgi ve barış dilidir.

Peki, barış dili deyince ne anlıyoruz?

Barış dilini çok güzel özetlemiş şair. "Yaratılanı sev yaratandan ötürü." Sevmek barış dilinin iksiridir. Ona sahip olamayanların sözleri aslında zehirden farksızdır, sözleri hep sevgi üstüne olsa da.

Eğitimde şiddet ve ceza yerine sevgi, empati ve teşvik olmalı

Barış diline sahip sağlıklı bir toplum için cezasız ve şiddetsiz bir iletişim şarttır. Sağlıklı bir toplumda sevgi ve insana inanma tabanlı bir yaklaşım önemlidir. Sözüne güvenilen, sağlam karakterli insan, şiddetsiz eğitim sistemi ile mümkündür.

Şiddetsiz eğitim cezasız iş yapma becerisini kazandırır. Hayatımızın her anında cezasız iş yaptırma becerisi okullarımızda geliştirilmelidir. Kişi bir işi ceza korkusu ile değil; iyilik yapma duygusu ve vermenin erdemine ulaşma coşkusu ile yapabilmelidir. Bu aynı zamanda birbirimizin iyiliğine katkı vermek anlamına da gelmektedir.

Birbirimizin iyiliğine katkıda bulunma duygusu (doğal coşku) tatmini, insan

olarak içimize Allah tarafından yerleştirilmiştir. İyilik yapma isteği buradan gelmektedir. Allah kalplerinizi kaynaştırdı da O'nun bu nimeti sayesinde kardeş oldunuz.¹ O nimet ise sevgi ve barıştır.

Sevgiye ulaşmak için yaşamının sırrına varmak gerekir. Yaşamın sırrı ise var olmanın şuuru erdemdir. Yaratılış gayesini bilmektir. Gayesiz yaşamak ise çatışmanın sebebi, barışı yok etmenin nedenidir.

İlim ilim bilmektir,

İlim kendin bilmektir,

Sen kendini bilmezsin,

Ya nice okumaktır.²

Barışın, dolayısı ile barış dilinin gelişmesi okullardaki eğitime bağlıdır. Ne

yazık ki okullarımızda barış dili ve ahlak eğitimi yetersizdir, hatta yoktur denebilir. Şunu pekâlâ söyleyebiliriz ki çatışmanın ve çatışma dilinin nedeni okullardır. Okullarımızdaki eğitim çatışmayı körüklemektedir.

Şiddetsiz eğitim ise içimizde barışı tesis etmektir, onu öğretir. Şiddetsiz eğitim için şiddetsiz iletişim şarttır. Şiddetsiz iletişim için: Neye ihtiyacımız var, hangi eylemle karşılamaya çalışıldığının farkına varılmalıdır! Bu fark anlaşıldığında birçok şeyin kolaylaştığı görülecektir.

Şiddetsiz iletişime ulaşmanın yolu, kendine saygıyı yitirmeden, suçluluk ve depresyona düşmeden kendine empati kurmaktan geçer. Bu alışkanlık, sanıldandan daha iyi bir öğrenmeyi de getirecektir.

Şiddetsiz iletişim ile herkesin ihtiyaçları karşılanır. Şiddetsiz iletişimdeki tılsım burasıdır. Taraflardan birinin ihtiyacının karşılanmadaki eksiklik şiddetsiz iletişimi etkiler.

Şiddetsiz iletişim manevi niyetin hizmetinde olduğunda bir işe yarar, bir güce sahip olur. Bu, insanın ilahi enerjiden, şefkatle vermekten duydukları hazdan doğan bağlantılar kurarak cevap vermesi niyetidir. Yani karşılıksız vermek, karşılığını Allah'tan beklemek, Allah'ın rızası gayesi ile vermektir. Allah için yapmak, Allah'ı sevmek, yarattıklarını sevmek, kusurlarını affetmekle olur.

Şiddetli bir eğitim aldığımızı suçluluk, utanç ve depresyon duygusu ile anlarız. Günümüzde anti depresan ilaçlarının yaygın oluşu bu konuda dikkat çekici bir durum tespitidir. Anti depresan ilaçların kullanımının (ABD %41) artma nedeni ise yanlış eğitim, şiddetli eği-

timdir. Suçlayıcı eğitimidir. Kişinin hata yaptığında kendisini suçlaması, alınan yanlış eğitimden kaynaklanmaktadır.³

Şiddetsiz eğitim ise içimizde barışı tesis etmektir, onu öğretir. Neye ihtiyacımız var, hangi eylemle karşılamaya çalışıldığının farkına varıldığında birçok şeyin kolaylaştığı da görülecektir.³

Okullarımızda düşünme, eleştirel düşünme, duygu, ahlak eğitiminin olması bunu açıkça ortaya koymaktadır. Erdemli insan yetiştiremeyen eğitim sistemi çatışmayı körüklüyor demektir.

“Şiddetsiz iletişim manevi niyetin hizmetinde olduğunda bir işe yarar, bir güce sahip olur”

Okul içimizdeki canlı olanla ilgilenmediği gibi, duygu ve ihtiyaçlarımızla da ilgilenmez! Bu okullarda suç ve ceza öğretilir. Eğitimin temelinde bu iki unsur vardır. Oysa cezalandırma, kaybedeceğiniz oyundur.³

Çatışma kimin işine yarıyor?

Eğitim hayata hazırlık değil, hayatın kendisidir. J. Dewey, bu sözle hem okulların işlevini ortaya koyarken, yarılan yanlışlığı da gözler önüne sermektedir. O halde yanlış eğitiliyoruz, ya da başkalarının hayatı için eğitiliyoruz!

Hegemon emperyalist güçler bu nedenle eğitime müdahale etmekte, çatışmacı eğitimi sürdürmektedir.

Bu güçler okullarda düşünen, sorgulayan, barış içinde yaşayan insanlar istemezler. İşte hegemonların çatışmacı ortamına düşmemek için barış dili ve barışı tesis edecek fitrat eğitimi önemlidir. Dünya barışı için kaçınılmazdır.

Çatışma egemenlerin işine gelmektedir. Sömürülerini sürdürmek için düşmana ihtiyaç duyarlar. Düşman yoksa oluşturmaktadırlar. Bunun için ise temel argümanları çatışma dilidir. Çatışma dili daima düşman oluşturur! O halde çatışmacı dünya görüşüne sahip egemenlerin bu sakat dünya görüşünü terk etmeli, barışı tesis eden eğitim için de barışı esas alan dünya görüşüne (slm) dönülmelidir. Aksi halde ateş dünyayı saracak!

Çatışma ve şiddeti önlemenin yegâne yolu iyi insan olmak, kardeşliği tesis etmektir. Ey Allah'ın kulları kardeş olunuz.⁴

İyi insan, herkese faydalı insandır.

Çatışmayı önlemenin yolu iyi insan, iyilik yapan insan yetiştirmekten geçmektedir.

İnsanlara en az kendi iyiliğimiz kadar onların da iyiliği ile ilgilendiğimizi göstermek, insanlarla birlikte güç meydana getirmenin en etkili yöntemlerinden biridir.³ İnsanların hayırlısı insanlara faydası dokunandır.⁵

Birlikte güç kullan, güç birliği yap! İyilik yap, ahlaklı yaşa ki mutlu olasın.

Eline ve diline sahip ol.

Kaynak:

1- Âl-i İmrân / 103

2- Yunus Emre

3- Çatışma Ortamında Barış Dili - Marshall B. Rosenberg

4- Buhârî, Mağâzî, 35. Hadis-i Şerif

5- Hadis-i Şerif (Darekutni)

Doç. Dr. Erol Duran @... · 1 gn
Milli eğitimin temel hedeflerinden biri "Anadolu irfanına sahip birey yetiştirmek" olmalıdır.

Abbas Güçlü @Abb... · 4sa
ME Bakanı Selçuk öğrenci, öğretmen, velilere seslenirken "Neye ihtiyacınız varsa biz yapıyoruz" demiş! Eğitimdeki fırsat adaletinin de, Eğitim Bilişim Ağı EBA ile sağlanacağını söylemiş! Ya o bu ülkede yaşamıyor ya da biz! Ya o anlatamıyor ya da biz anlayamıyoruz. Sorun var ama kimde?

Av. Turgay ÖZCAN @a... · 1 gn
Bekçi maaşı, öğretmen maaşından fazla ise; bir yerde, bir hata var demektir.

Abbas Güçlü @Abb... · 2sa
Bunun adı, kesinlikle eğitim değil!

Lise son öğrencileri okulu bırakıp, açık liseye geçiyor, haftanın 7 günü dersaneye gidiyor! Hani sınav odaklı eğitime son verilmişti? Hani dersaneler kapanmıştı? Hani çocuklar çocukluğunu, gençler gençliğini yaşayacaktı? Hani eğitim okulda olurdu?

Mutsuz Öğretmen ... · 10 Oca
Meslek liselerinde bir çizgi roman bile okumayan 10 ve 11. sınıflara Felsefe dersini zorunlu yapmaktaki kastınız nedir sayın @ziyasehcuk?

Ali Yalçın @_aliyalci... · 2sa
Çok şey değil bir şey istiyorlar..

Aile bütünlüğümüz sağlansın diye özür gurubundan tayin isteyip tayini çıkmayan az sayıda eğitimci, "il/ilçe emri uygulansın ve hasret nöbetimiz tamamlansın" diyorlar.

MEB şartları zorlamalı, sabırları değil.

Selahattin Turan ... · 07 Oca
"Çocuğu o kadar özgürleştirdik ki okula gelmesine gerek yok. O kadar özgürleştirdik ki öğretmeni öğrencinin ayağının altına verdik. Özgür edelim ama terbiyesiz etmeyelim. Özgür edelim ama sorumsuz etmeyelim."

Gelecek Eğitimde ... · 11sa
Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesinde 7 yaşındaki öğrenci okula geç kalınca İstiklal Marşı törenine katılamadı. Okula geldikten sonra bahçede saygı duruşuna geçerek marşı tek başına okuyan öğrencinin bu davranışı güvenlik kamerasına yansdı..

Mutsuz Öğretmen ... · 12 Oca
Meslek lisesi mezunlarının ancak %10'u bitirdiği alanla ilgili bir işte çalışıyor. Bu bir başarı değildir.

Ziya Selçuk ... · 11 Oca
Eğitim-üretim-istihdam zincirinin sağlıklı bir şekilde kurulduğunun resmidir: Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının ekonomiye ka...

Selahattin Turan @STURAN2100

'Yeni Maarif Vekilinden Beklediklerimiz:
1. Öğretmen meselesi,
2. Dil meselesi (Türkçeyi bugünkü perişanlığından kurtarmak),
3. Program meselesi,
4. Üniversite meselesi,
5. Gençlik meselesi,
6. Din okulları meselesi.'

Peyami Sefa
[Tercüman, 8 Aralık 1959]

9. KISA FİLM

SENARYO YARIŞMASI

YARIŞMA KONUSU

"İRKÇILIK, AYRIMCILIK,
ÖTEKİLEŞTİRME"

BAŞVURU ŞARTLARI, JÜRİ VE ÖDÜL BİLGİLERİ İÇİN

www.ogder.org

Şuurlu Öğretmenler Derneği (ÖĞ-DER) tarafından "İRKÇILIK, AYRIMCILIK, ÖTEKİLEŞTİRME" konulu 9. Kısa Film Senaryo Yarışması başladı. Yarışma, ülkemizde Türk Sineması'nın, kısa filmin ve Millî şuurun gelişmesine katkıda bulunmayı, sinemamıza millî bir eğitim anlayışını kazandıracak senaryolar oluşturmayı ve senaryo yazarlarını desteklemeyi amaçlamaktadır. Senaryo yarışmamıza eli kalem tutan herkesi bekliyoruz.

Son Başvuru Tarihi: 16 Mayıs 2020 Saat: 19.00

Adres: Ziyabey Cd. 1420. Sk. No:2/1 Balgat/ANKARA

www.ogder.org

[SuurluOgretmenlerDernegi](https://www.facebook.com/SuurluOgretmenlerDernegi)

[SuurluOgretmen](https://twitter.com/SuurluOgretmen)

Tel: +90 (312) 286 18 83

Fax: +90 (312) 287 61 80

E-posta: info@ogder.org

EĞİTİMİMİZ AVRUPA KONSEYİ'NİN KISKACINDA

HERKESİN şikâyet ettiği alanların başında eğitimin gelmesinin sebebini hiç düşündünüz mü? Çünkü, eğitim kurumumuzun başında “millî”lik olmasına rağmen; hep dıştan beslenmiş, bir türlü adının gereği bir konuma gelememiştir. Öğrencilerimiz ve halk devamlı bir “ikilem” içinde kalmıştır. Bir tarafta inanç ve değerlerimiz, diğer tarafta okullarda bize öğretilenler. Halbuki, bir ülkeye uygulanacak eğitim, o ülkenin inanç ve değerleriyle örtüşmeli, değil mi?

Tanzimat’la birlikte Osmanlı aydını yönünü Batı’ya çevirdi. Cumhuriyet döneminde ise, eğitimimiz hiç yerli ve millî olmadı. Eğitimimiz, 1924’ten itibaren İsrail asıllı ABD vatan-daşı John Dewey’in “rapor”larıyla şekillendi. 1947’de ABD ile Fulbriht Eğitim Anlaşması’nı yaptık. 4’ü Türkiyeli, 4’ü ABD kökenli 8 kişilik bir komisyon oluştu. Anlaşma 1950’de uygulanmaya başladı. Türkiye’de hâlâ bu anlaşma yürürlükte.

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

EĞİTİM adına bugün daha büyük bir tehlike kapımızda. Hükümet 11 Mayıs 2011’de Avrupa Konseyi’nin dayattığı İstanbul Sözleşmesi’ni imzaladı. TBMM, Sözleşme’yi 24 Kasım 2011 günü AKP, CHP, MHP, HDP’li milletvekillerinin oylarıyla onayladı.

Meclis, saat 22.50’de İstanbul Sözleşmesi’ni görüşmeye başladı. Meclis Başkan Vekili 81 maddelik Sözleşme’nin ilk 3 maddesini okuttu. Hemen oylamaya geçildi. Toplum yapımızda temel değişiklikler yapan Sözleşme’nin kabulü 26 dakikada tamamlandı. Daha sonra İstanbul Sözleşmesi’ni uygulamak adına 6284 sayılı yasa çıkarıldı. Güya, aile içi şiddeti önlemeyi esas aldığından dolayı ilk değişiklik hukuk alanında oldu.

Yasa, aile kurumunun şekillenmesini Avrupa Konseyi’ne bırakıyordu. İnanç ve değerlerimizi alt üst ediyor, batılı gözüyle kavramlar türetiliyordu. Kadın ve erkek yerine “cinsiyetsizleştirme”yi esas alıyordu. Ailede kadını, erkeğine karşı saldırganlığa teşvik ediyordu. “Kadının beyanı esastır” diyerek, kadını hem sorumsuz hale getiriyor; hem de onu suç işlemeye hazır bir aktör olmaya itiyordu.

KİMLİĞİMİZ YOK EDİLİYOR

İSTANBUL Sözleşmesi; aile, eğitim, kültür ve medeniyet anlayışı gibi her alanda toplum yapımızı Batı normlarına göre şekillendirmeyi amaçlıyor. Kültür, örf, adet, gelenek, din, namus gibi kavramları yok sayıyor. Hatta namus kavramını ifade ederken “sözde namus” diyerek onu küçümsüyor. (12. madde, 5. fıkra)

Sözleşmenin aile kurumumuzu dinamitlemeyi amaçladığı konusunda çok şey söylendi. Fakat her kademede verilen eğitimi kullanarak amacına ulaşmaya çalıştığı açık. “Eğitim” başlığıyla verilen 14. maddenin 1. fıkrası şöyle: “Taraflar, toplumsal cinsiyetle ilgili olarak öğrenim malzemelerinin resmî müfredat içerisine ve eğitimin her seviyesine eklenmesi için gerekli adımları atar.”

Aynı maddenin 2. fıkrası şöyle: “Taraflar, resmî eğitim dışındaki eğitim faaliyetlerinin yanı sıra; sporda, boş zaman ve kültür faaliyetlerinde ve medyada desteklenmesi amacıyla gerekli adımları atar.”

Görüldüğü gibi AB, Türkiye insanını; akıllı olmayan, düşünmeyen, sorgulamayan, kültür ve medeniyet tasavvuru bulunmayan bir sürü olarak görmektedir. Kendi hayat tarzını dayatmak amacıyla resmî ve gayri resmî eğitim alanlarını, kültür ve sportif faaliyetlerini Batılı normlara göre şekillenmeyi amaçlamaktadır.

BATININ ACELESİ VAR

İSTANBUL Sözleşmesi’nin Hükümetçeimzalanması ve TBMM’de onaylanarak Sözleşme’nin içeriğine uygun 6284 sayılı yasanın çıkarılmasından sonra, Avrupa Konseyi konuyu hemen takibe aldı. Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi (ETCEP) başlığıyla derhal çalışmaya girişildi. 10 ildeki, 162 okulda pilot uygulamalara başlandı. Kızlara ve erkeklere yönelik etkinlikler yaptırıldı. Öğrencilere cinsel içerikli pankartlar taşıtırıldı.

Pilot uygulamalar sırasında aile yapımız, dinî ve ahlâkî değerlerimiz sebebiyle ciddi tepkiler aldıkları için uygulamayı bir süreliğine durdurdular. Dikkat ediniz! Sözleşmeyi uygulamaktan vazgeçmediler. Toplum, projeye alıştırmak için bir hazırlık süreci başlattılar. Bu arada çeşitli meslek gruplarına, toplumun farklı kesimlerine ETCEP seminerleri vermeyi sürdürdüler. Projeyi destekledikleri için seminercilerle yüklü ücretler ödüyorlar.

İşi üniversitelere, belediyelere kadar taşıdılar. Üniversitelere, mezkur sözleşme yönünde bir müfredat oluşturmalarını istediler. Belediyelerde de komisyonlar oluşturuldu. Okullarda projenin uygulanış şeklini planladılar.

KOMEDİLERE KONU OLDU

ETCEP’İN hayata geçirilmesi için okullardan seçtikleri öğretmenleri seminerlere alıyorlar, öğretilenleri okullarında uygulamalarını istiyorlar. Yabancı zehri içirebilmek için öğrencilere benzeyen (onlarla aynı kültürü benimseyen) öğretmenleri kullanıyorlar. Yani, derenin kuşunu, derenin taşıyla vurmaya çalışıyorlar.

Uygulamayı bir öğretmen arkadaşım anlattı: ETCEP’i uygulamak için, okullardan temsilci öğretmen seçip Ankara’da seminer veriyorlar. Okulumuzdan Ayşe isimli bir öğretmen seminere katıldı. Eğitimden sonra okula geldi. Öğrenciler bahçede toplandı. Ses düzeni kuruldu. Kız öğrencilerin önüne bir erkek öğrenci, erkek öğrencilerin önüne bir kız öğrenci kondu.

Kız öğrenci erkeklere soruyor: “Kız gibi gülebilir misiniz?” uygulamasını yapıyor. Erkek öğrenci de kızlara soruyor: “Erkek gibi gülebilir misiniz?” uygulamasını yapıyor. Sonra da kızlara; “Erkek gibi yürüyebilir misiniz?” türünden sorularla program sürüyor.

İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanma garabeti çok izlenen komedi programlarına da konu oldu. Bir programda bir bayan öğretmen konuyu öğrencilere anlatabilmek için aklı karayı seçmişti. Öğretmen kılıktan kılığa giriyor, konuyu kavratılabilmek için bin dereden su getiriyor, öğrenciler nazarında komik duruma düşüyordu.

Derken, okula müfettiş geldi. Öğrenciler her şeyi bırakıp ETCEP’e kilitlemişlerdi. Müfettiş öğrencilere sorular yöneltti. Hepsi meczup gibi cevaplar vermeye başladı. Müfettiş bu cevapların etkisiyle şoka girdi. Garip tavırlar sergilemeye başladı. Sonunda bayılarak yere serildi.

BU EĞİTİM KİMİN?

HAYIR! Hayır! Bu, bizim eğitimimiz olamaz. Tarihte insanlığa ilim, irfan öğretmiş, medeniyetler kurmuş, dünyaya huzur ve barış armağan etmiş bir neslin torunlarına verilen eğitim böyle olmamalı. Yetti gayrı insanlara, dünyaya karşı komik duruma düştüğümüz! Yöneticilerimiz bu garabete son vermeli. Eğitim diyerek, eğitimi bitirme projesi ile karşı karşıyayız.

Aile içi şiddeti, kadın cinayetlerini bahane ederek ortaya konulan İstanbul Sözleşmesi, altınkâse içinde sunulan etkili zehirden başka bir şey değildir. Yanlış giden işler üzerinden toplumun kuyusu kazılmaktadır. Bir problem varsa, çözümü böyle olmamalı. Yanlışlığı, bir başka yanlışla düzeltemezsiniz!

Ey yöneticilerimiz ve Türkiye halkı! Eğitimimiz Avrupa Konseyi’nin kısıkağı altındadır. Onlar, bizi kendilerine benzetmeye çalışıyorlar. İstanbul’un Fethi’nde, Çanakkale’de, 15 Temmuz’da yenemedikleri ülkemizi, farklı ayak oyunları ile yok etmeye çalışıyorlar. Bu oyun mutlaka bozulmalı; Türkiye biran önce İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmelidir. Sözleşme’nin 80. maddesi bu fırsatı sunmaktadır. Ali İzzetbegoviç’in sözü: “Ülkeler savaşla değil; düşmanlarına benzediği zaman yenilir.”

MODERN TOPLUMDA AHLAK UYGULAMASI

Tebliğimin konusu her ne kadar “Modern Toplum” diye başlasa da tüm değerlerin ve doğruların görece olduğu fikrinin hâkim olduğu postmodern bir çağ içindeyiz. Bu nedenle de ahlak eğitimi ya da ahlak temelli eğitim konusu hassaten önem arz etmektedir. Ancak konuyu açıklarken meşhur meselde olduğu gibi fili yalnız hortumundan yahut sadece kulağından tarif etmek yerine daha geniş perspektiften bakarak ve farklı disiplinlerin kavramlarından faydalanarak açıklamanın daha doğru olacağını düşünmekteyim. Zira eğitim, çok boyutluluk arz eden ve toplumdaki her hadiseden etkilenen özel bir alandır. Meseleyi incelerken dedüktif bir yöntem izleyerek toplumdan bireye doğru ahlak meselesini ele alacak, sebepler-sonuçlar muvacehesinde ahlak eğitiminin ‘niçin’ini ve ‘nasıl’ını tartışmaya çalışacağım.

Bunun için de ilk olarak Durkheim’in “Anomi” kavramından faydalanmak istiyorum. Anomi, kısaca toplumsal denge ve bütünleşmenin bozulduğu durumlarda ortaya çıkan bireysel davranışlardaki kuralsızlık ve normsuzluk durumudur. Toplumsal yaşamı düzenleyen eskiden gelen kurallar ve normlar vardır fakat geline yeni toplumsal aşamada bu kural ve normlar bireyler için yeterli ölçüde bağlayıcı, yön ve anlam verici değildir.

Bildiğiniz gibi Türk toplumu 1950-80 yılları arasında yoğun bir biçimde kırdan kente göç yaşadı. Bu göç, ideal kentleşmenin en somut örneklerinin görüldüğü Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi sanayi büyümesine paralel ve doğal dinamiklerle ilerleyen bir süreç değildi. O nedenden ki kentlerimizde toplumsal örgütlenmenin yaygınlaşması, iş bölümü ile uzmanlığın artması ve kentli nüfusta şehirli davranış şekillerinin teşekkülü gibi şehirleşmeden dolayı gelişecek süreçlerin hiçbirisi yaşanmadı. Köylerde tarımsal teknoloji kullanımının şehirlerdeki sanayi büyümesinden daha önde gitmesi, kırsaldaki iş gücü fazlasını şehirlere doğru itti.

Yani Türkiye’de şehirleşme kentin çekiciliğinden çok kırsalın iticiliğinden kaynaklanmıştır. Kentteki hızlı nüfus artışı gecekondulaşmayı, kahvehaneyi, amele pazarlarını meydana getirerek ne köylü ne kentli olan yoğun bir kalabalık yaratmış, yani patolojik bir durum oluşturmuştur. 1980’lerden itibaren neo-liberal ekonomi, kendisine eklenilen Türk halkına kendi kurumlarını ve hayat tarzını dayatmış, kültürel hedefler ve bu hedeflere ulaşmadaki araçlar bu yolla belirlenmiştir. Üretim araçlarının üst sınıflar elinde bulunması nedeniyle ayrıcalıksız halk tabakaları arasında hedefe varmanın normatif yolları dışında farklı metotlar aranmaya başlanmıştır. Bireyin topluma uyumunu güçleştiren ve geciktiren bu hızlı sosyal değişimler biz duygusunu veren kolektif bilincin dağılmasına ve yeni bir ortak bilincin kurulamamasına sebep olmuş, böylece doğan ahlaki boşlukta toplum anomik davranışlar göstermeye teşne bir vaziyet almıştır.

Toplumla ve çevresindeki kişilerle sosyal bağı koparma, insanların toplumla ilişki kurmada yararlandığı ilkelere, kanunlara, kurallara uymama, kişisel çıkarı uygun davranma bireylerde sık sık gözlenmeye başlamış; hâliyle toplumsallıktan ayrılıp bireyselliğe dönen kişi, toplum olarak yaşamının normlarını (ilke, din, ahlak gibi değerleri) lüzumsuz bulup araçsallaştırmıştır. Kültürel normlar, değişen yaşam koşulları nedeniyle genç kuşaklar için aşırı anlamsızlaşmış, toplumsal baskının büyük olduğu durumlarda kendi içine çekilme veya baskının yumuşak olduğu durumlarda “aykırı davranışlar” yaygınlaşma eğilimi göstermiştir. İşte toplumsal yozlaşma ve ahlaki tefessüf diye isimlendirdiğimiz olguların başlangıcı da tam burasıdır.

Sanayi toplumu olmanın ve şehirleşmenin getirdiği “çekirdek aile” kavramı da bireysel ve kamusal ahlaka etki eden bir başka boyuttur. Geniş ailelerde olduğu gibi en az üç kuşağın bir arada bulunduğu kalabalık hanelerden yalnız ebeveynler ve çocukların bir arada yaşadığı çekirdek

aileye geçiş de toplum üzerinde menfi yönde tesirlerde bulunmuştur. Toplumsal norm ve değerler, gelenekler ve görenekler ile dinî, kültürel öğeler dedelerden torunlara aktarılamaz olmuş ve jenerasyonlar arasında derin ve katılamaz boşluklar açılmıştır.

Necip Fazıl Kısakürek'in "Muhasebe" şiirinde tarif ettiği durum da işte bu boşluktur:

Üç katlı ahşap evin her katı ayrı âlem!

Üst kat: Elinde tesbih, ağlıyor babaannem,

Orta kat: (Mavs) oynayan annem ve âşıkları,

Alt kat: Kız kardeşimin (Tamtam) da çılgınlıkları.

Bir kurtlu peynir gibi ortasından kestiğim;

Buyrun ve maktaindan seyredin, işte evim!

Bu ne hazin ağaçtır, bütün ufkumu tutmuş!

Kökü iffet, dalları taklit, meyvesi fuhuş...

İşte baştan beri özetlenen bu içtimai, ahlaki birtakım arı-zaların giderilmesinde başlangıç noktası yine evlerimiz ve ailelerimiz olacaktır, olmak zorundadır. Türk milleti olarak aile konusunda dünyadaki pek çok topluma göre iyi noktada olduğumuz bir gerçektir. Bu imkânı ve avantajı çok iyi değerlendirmek mecburiyetindeyiz. Zira toplumun yapıtaşı olarak her insan aileye doğmakta ve ebeveynin maharetli ellerinde doğru yönlendirilmeyi beklemektedir. Çocuğun doğduğu ailede ve eğitildiği sınıfta yaşanan değerler (konuşulan değil) ahlaki inşa eder. Bu nedenle ahlak nizamı da yine temelde aile üzerinden okulun ve çevrenin desteğiyle inşa edilecektir. Bu insanın neden aileden başlaması gerektiğini izin verirseniz bizatihi "ahlak" kavramı üzerinden açmak isterim.

İslam filozofları ahlak tanımını nefsin güçlerini dünya ve ahiret mutluluğu için doğru şekilde yönetmek olarak ifade etmişlerdir. Bu meyanda ahlak aslında bir fiilî değil de ötekini bir nedene bağlı olarak tercih etmek demektir. Arapça kökenli "tercih" kelimesi iki veya daha çok şeyden birini diğerine üstün tutmak demektir. Yine Müslüman filozofların insani tercihle hayvani tercihi ayırmak için kullandıkları "ihtiyar" kelimesi de iyi anlamına gelen "hayır" kökünden gelir. Ve aynı şekildeki veya daha çok şeyden birini diğerine nispetle daha iyi bulmak demektir. Bu nedenle de ahlakın temelde iradeye yani seçmeye dayalı olan ve fiillerin içerisindeki iyiyi bulmaya yönelik bir fazilet olduğunu söylerler. Bu da demektir ki ahlaklı olabilmek için hür olmak ilk şarttır. Çocukların ahlaki gelişimleri sosyal, psikolojik ve fiziksel gelişimlerinden ayrı olmayıp onlarla bir bütünlük oluşturur. Bedeni büyüme, temel güven ve girişimcilik gibi özerklik yani hür bir kişilik geliştirme de ana-baba ile geçen ilk 6 yılda kazanılan kişilik unsurlarındandır. O nedenle okul öncesindeki bu kısıtlı dönem ahlaki gelişim için aileyi göz ardı edilemez bir unsur kılmaktadır.

Ancak biz okullarda, velilerimize baktığımızda öğrencinin her türlü sorumluluğunu -ödevler ve ders notları dâhil- kendi üzerine alarak onlara düşünecek bir konu bırakmadan öğrenciyi sarıp sarmalayan bir prototip görüyoruz. Bu yaklaşım da çocuğu kendi ayakları üzerinde durabilecek güçten mahrum, aciz bir kişi hâline getirmektedir. Arzu edilen şey annenin şefkat ve merhameti ile babanın güven ve kuvvetine yaslanmış, bunlardan destek alarak kişiliğinin hamurunu kıvamında yoğurabilmiş bir birey yetiştirmektir. O hâlde ailede de okuldaki eğitimde de amaç akı, vicdanı, iradesi hür bireyler yetiştirmek olmalıdır. Zira özgürleştirmeyen eğitim köleleştirir. Özgürlüğün olmadığı yerde de ahlaktan bahsedilemez.

Ahlaki gelişim bir ekosistemdir. Yani birbirini etkileyen ve iç içe geçmiş parçalar bütünü. Ahlak duygusu tıpkı zekâ gibi eğitim, disiplin ve irade ile geliştirilebilir. Bu anlamda okullarda verilen ahlak eğitiminin önemi ve işlevi büyüktür. Çünkü okullar toplumun kültürel birikiminin bir anlamda taşıyıcısı ve genç kuşağa bu birikimi kazandırma ve benimsetme işleviyle görevli olan kurumlardır. Bu nedenle aile ile birlikte okul da aynı çizgide çocuğun ahlaki gelişimini ve karakter eğitimini desteklemelidir. Mikro sistemler (okul-aile) yani içinde bulunulan ortamlar arasında tutumlar da müteradif olmalıdır. Birbirini nakzeden, kendi arasında çelişkiye düşen, tutarsız söylemler çocukta ikircikli bir hâl meydana getirebilir.

Okul deyince ahlak eğitiminin sanki kuralların ve buyrukların öğrencilere ezberletilmesi yoluyla yapılması gerektiği gibi bir düşünce akla gelebilir. Ancak bu doğru değildir. Ahlak eğitimiyle yapılmak istenen, alışkanlık olarak belli bir biçimde davranan insanlarla birlikte yaşayarak davranış alışkanlıklarını, ana dili edindiğimiz biçimde kazanmaktır.

Öte yandan bu anlamda ahlaki kimlik, benlik duygusu ile eylem arasındaki tutarlılığı ifade eder. Bu cümleden

de anlaşılacağı gibi, ahlaki kimlik sosyal ortamlara uyum sağlamada kilit bir rol oynar. Sosyal çevreye uyum, örgün eğitim sürecinin temel bir amacıdır. Bu nedenle okulların aileleriyle birlikte öğrencilere ahlaki becerileri öğretme sorumluluğu vardır. Okullar, ahlaki davranışların hayata geçirilmesi için fırsatlar, gerçek yaşam koşullarına benzer ahlaki bir ortam ve hem müfredat dışı etkinlikler hem de müfredat etkinlikleri yoluyla doğrudan talimatlar sunarak ahlaki kimliği geliştirir.

Peki ailede bir ebeveyn, okulda bir öğretmen ve çocuğun çevresinde herhangi bir kişi olarak ahlak temelli eğitimi formel ya da gizil bir biçimde uygularken nasıl yöntemler izlemeliyiz?

Öncelikle korku kültüründen gelen geleneksel yöntemleri bir kenara bırakmalıyız. Ana-babaları çokça cezalandırma ve tehdide başvuran çocuklar sık sık standartları çiğneme ve daha az suçluluk duygusu yaşama eğilimindedir. Bu nedenle "şımırır diyerek çocukları gündüz gözü değil de gece uykularında sevmek", "ilk kez girdiğimiz sınıfta bir öğren-

"İslam filozofları ahlak tanımını nefsin güçlerini dünya ve ahiret mutluluğu için doğru şekilde yönetmek olduğunu ifade etmişlerdir"

ciyi ibret olsun diye haşlayarak diğerlerine baştan korku salmak" gibi uygunsuz yöntemler reddedilmelidir. Prensip olarak güvene ve sevgiye dayalı olan, iyi olarak kabul edilen değerlerin yaşandığı bir ortam inşa etmekle işe başlanmalıdır. Zira ahlak, sosyal ortamlarda ilişki ve etkileşimlerle çocuğun zihninde birtakım gerilimler ve sorgulamalar oluşturmak suretiyle vereceği kararların sonucu üzerinden kazanılan bir erdemler bütünüdür.

Özellikle okul öncesinde ahlak (vicdan) gelişimi inandırıcı disiplinin gücüyle değişir. Bir yetişkin yanlış davranışının başkaları üzerindeki etkilerine işaret ederek özellikle çektikleri acıya ve sıkıntıya dikkat çekerek bu sıkıntılara onun neden olduğunu göstererek çocuğun başkalarının duygularını dikkate almasına yardım eder. Okul öncesi yıllarda belki diğer kişinin niyetlerine gönderme yaparak çocuğun davranışının niçin zararlı olduğunu açıklanabilir.(Ona bağırma, sadece sana yardım etmeye çalışıyordu.) Ana babaları bu yaklaşımı kullanan okul öncesi çocuklar yanlış davranmaktan çekinmeye, hatalı davranışlarından sonra itiraf etmeye, verdikleri zararı tamir etmeye ve olumlu davranışlarda bulunmaya daha eğilimlidirler. Ceza ya da sevginin geri çekilmesi tehditlerine dayanan disiplin, çocukları kaygılı bir hâle sokar, çocuklar ne yapmaları gerektiğini bilemezler. Cezalar olumlu davranışa ket vurur ve empatiyi geliştirmez.

Vicdan gelişimine çocuğun katkısı da büyüktür. Empatik olan çocuklar güce daha az gönderme yapmayı gerektirir, inandırmaya daha yanıt vericidirler. İstekler, öneriler ve açıklamalar okul öncesi çocukta suçluluk tepkilerini ve vicdan gelişimini tetiklemek için yeterlidir. İçtepesel çocuklarda bu az etkilidir, onlarla güvenli bağlanma tesis edilmelidir. 14 aylık çocuklarda bağlanma güvenliği çocukların ana-baba istekleriyle uzlaşma eğilimini yorduyor.

Suçluluğun rolü de vicdan gelişiminde önemlidir. Ana-babanın çocukların suçluluk duygularıyla doğru baş etmede rehber olması gerekir. Ahlaki olmayan davranış küçümseme yahut görmezden gelme yerine onu tamir etme yönünde çocuğu manipüle etmelidir. Olumlu ilişkiler, olumlu disiplin annelerle çocuklar arasında paylaşılan olumlu duygular duyarlılık ve iş birliği varsa vicdan gelişimi daha sağlıklı olur.

Yardım edici ve cömert modellere sahip olmak olumlu toplumsal davranış artırır. Modelin sıcak ve karşılık verici olması, yeterliliğe sahip ve güçlü olması, söylem ve davranış arasındaki tutarlılığı çocuğun modeli taklit etmesinde güdüleyici etkenlerdir. Modeller en çok erken yaşlarda etkilidirler.

Bilişsel-gelişimsel kuramlarda ahlak gelişimi zihinsel olgunluk ve toplumsal deneyim üzerinden gelişen bir şeydir. Çocuğun akıl yürütmedeki gelişimi, ahlak gelişiminin

özüdür. Birçok kanıt, ahlaki gelişimin yetişkin kontrolünden kurtularak akran etkileşimi tarafından desteklendiği görüşünü doğrulamaktadır. Kolberg de Piaget gibi ahlaki gelişimin, çocuğun ahlaki konularla etkin olarak uğraşması ve düşüncelerindeki zayıflıklara dikkat etmesi ile karşılaştığı çatışmaları etkin bir şekilde çözmeye çalışması yoluyla sağlandığını düşünmekteydi. Çocukların daha yoğun deneyim gösterdiği alanlarda daha ileri akıl yürütme gösterdiklerini biliyoruz. Ahlaki akıl yürütmede etkili olan diğer birkaç başlık şöyle sıralanabilir:

Kişilik: Yeni bilgi ve deneyimlere açık, açık görüşlü insanların toplumsal katılım fırsatları daha fazladır. Daha zengin bir toplumsal yaşam, başkalarının bakış açılarıyla karşılaşmaları artırır. Ve açık görüşlülük ergenlerin bu karşılaşmalardan yeni ahlaki iç görüler türetmelerine yardımcı olur.

Çocuk yetiştirme uygulamaları: Ahlaki anlayış açısından kazanımları en fazla olan çocuklar ana-babaları ahlaki konuşmalara giren, olumlu toplumsal davranış özendiren, başkalarına saygılı ve adil davranılmasını öğütleyen, duyarlı, destekleyici, açıklayıcı ebeveyni olan çocuklardır.

Okullaşma: Ahlaki akıl yürütme, okulda kalındığı sürede ilerler, başkalarının bakış açısından daha fazla bakabilme fırsatı verir. Çünkü farklı görüşlerdeki akranların etkileşimi, ahlaki anlayışın terakkisinde önemli etkiye sahiptir.

Sonuç olarak postmodern dünyada toplum, geleneksel değerlerinden ve kabullerinden ayrılarak başka bir tarafa evrilirken yaşanan değişimin farkında olmak, evrensel değerleri kültürel ve dinî nosyonlarla harmanlayarak genç nesillerin yaşam alanında gözlemlenebilir ve tecrübe edilebilir şekilde tatbik etmek ilk görevimiz olmalıdır. Bu sırada aile müessesesinin önemini göz ardı etmeden ana-babanın ahlak gelişimi içindeki büyük rolünü de tüm ebeveynlere fark ettirmek esas olmalıdır.

Okul kurumu ve eğitimciler sınıf içi-sınıf dışı ortamlarda, çocukların sosyal ilişkilerinde yaşadıkları ahlaki sorgulamalarda onlara rehberlik etmeli; empatiklik, diğerkamlık, farklı görüşlere açıklık kriterleri üzerinden bu sorgulamalarını sağlıklı bir şekilde yapabilmelerini sağlamalıdır. Tüm bunları sağlarken güvene dayalı ve sevgi temelli bir ilişki ile işe başlanmalı. Çocuk ahlaki kaideleri vehbi (verili) değil kesbi (kazanılan) bir metotla keşfetmelidir. Bu da onun özgür bir zihne sahip olması şartını gerektirir.

* Elazığ İl Eğitim Şuurası Sunumu

“Prensip olarak güvene ve sevgiye dayalı olan, iyi olarak kabul edilen değerlerin yaşandığı bir ortam inşa etmekle işe başlanmalıdır.”

MARKASIDIR

 hamzaefendi

BOZULUYOR GENCİN KALBI ESRARI

Baskı, matbaa presi üzerinden anlatılmıyordu. Bastırıldıkça kâğıdın üzerine çıkan baskının, bastırmanın şekli olduğu fark edilmeliydi. “Baskıya müsait olmasaydı kâğıt girer miydi matbaa baskısına?” diye sormak gerekirdi. Kâğıdın odundan nasıl da nadide bir ince sayfa hâlini geldiğini yeniden hatırlamalıydı insan. Yeniden ve yine yeniden...

Ki ancak o vakit yuvalarımızda anne baba iletişiminin çocuk üzerindeki etkilerinin ne olduğunu, çocuğun ilk sosyal ortamı olan okulda test edildiğini fark edebildik. Olmadı, fark edemedik çünkü vaktimiz yoktu. Bir an önce zeki belgesini okuldan, başarı belgesini sistem sınavlarından, güçlü belgesini dövdüğü çocuğun ailesinden, ödülünü okul müdüründen alması gereken gelecek bin yıl sonrasının günümüze ışılanmış bireyi idi o.

“Birey”... Ne kadar da özgürlüğü, başarıyı, gücü içine barındıran bir kelime gibi yutturdular bize bu sihirli sözcüğü. Toplumun içinde fakat toplumdan kopuk ve tek başına; kimsesiz, çaresiz, içe kapanık. Ya da tamamen saldırgan, doyumsuz, başarıya sürekli aç, kazanan, kazandıkça daha çok kazanan ve bütün bunları yapabilmek için kimseye acımayan. Neden? Çünkü o bir birey. Kendi yalnızlığının sebebi olan ve kendi yalnızlığında kendini boğan medeni

(!) Avrupa'dan ithal ettiğimiz "modern" bir kelime olsa.

Ve biz vazgeçtik öğrenci olunca sevgiden, yetişkin olunca onları dinlemekten... Son nefesimizi verir olduk ama hiç pişman olmadık. Çünkü son nefesle birlikte biz doğanın kanunuyduk (!). Bir şeyler uçuştı gitti elimizden. Önce iklimler değişiverdi, sonra toprak; sıra insanın kimyasına geldi. Önce iman uçuştı elden, sonra değerler...

Ailede temeller iman üzere olmayınca ahlak kendine yeni bir yuva buldu küfrün kucağında. Yeniden belirlendi yasalar: Erkekler suçlu, edepler öksüz. Çocuklar gruplaşıyordu artık okullarda bedensel gücüne göre, parasal gücüne göre, başarı gücüne göre... Her biri avcı sinsiliğinde pusudaydı gurupların, gücü yettiği çocuğun önce başarısını, sonra duygularını ve en son cesaretini aşağı çekmek için. Biz onların kalp eğitiminde hangi aşamada olduğunu sorulamadık canı yanmayınca çocuğun, başarısız olmayınca derslerden. Canı yanmıyorsa can yakabileceğini, başarıya eğer sadece dünyalık bir menfaat ile büyüdüğünü hiç akletmedik. Çünkü biz onları nebevi değil, nefsanî arzu ile büyüttük.

Farkına vardık eğitimin, aslında sadece zihinsel kodlamalardan ibaret olduğunu. Ne Kur'an-ı Kerim okununca titre-

yen kalpler var, ne hadis-i şerif zikredilirken getirilen salavat. Oysa her şey ne de güzel bilinir hâlde bilinçte. Ama olmadı davranışlara etkisi. Çünkü okul, öğretmen, ebeveyn sadece ne bildiği ile ilgiliydi çocuğun. Ne yaptığı ise sadece sınav sonrası "sonuç tatmin" duygusu ile alakalıydı.

Üzerine gidildi başarısız öğrencilerin. Hocalar yorum yaptı “Derste çok iyi ama sınavda sonuç alamıyoruz.” diye. Anne baba şaşkın değil çünkü bekledikleri cevap bu. Rehberlik servisleri çocukla görüşme saatini herkesin içinde ölçüsüzce söyledi. Çocuk “sorunlu öğrenci” etiketini yedi. Oysa zaten sorunluymuş. Çünkü sınıfın belki bedensel, belki aile gücü onaylanmamış, belki sosyal ilişkileri ürkek bir öğrencisi olduğu için alay edilmeye, sosyal tuzak kurulmaya, sınıfa hâkim olan kişi veya gurubun getir götür işlerini zorla yapmaya ve değişik birçok baskı görmeye müsaitti.

Oysa hiç kimse çocuğunu diğer çocukların baskısı altında görmek istemezdi ama bir şeyi eksik yaptı. Ona edep ve utanmayı öğretti. Düşünmedi ki edep ve utanmayı öğrenen çocukların, sadece zihinsel ve bedensel gelişime yani insanın sadece hayvani ihtiyaçlarına odaklanmış ailelerde büyüyen çocukların özgüven maskesi altında sakladıkları saldırgan duygularını, önce

kalp eğitimi almaya başlayan çocukların üzerinde deneyeceklerini. Her çocuk üzerine nakış nakış, ince ince ilim ve bilim işlensin diye nadide bir kâğıt gibi gelir ebeveynin kucağına. Kimi ebeveyn kâğıttan kâğıt üretir kartonlaştırdıkça odunlaştırır, kimisi kâğıdın üzerine zarafet ile nakşeyler, hüner katar, edep katar incelik narinlik katar; tam da bu esnada bu narinliğe bir şey olacak korkusu ile korku katar.

Akran baskısı için gereken altyapı zaten aile evde verilmiştir. Çünkü ebeveyn onu gerekmediği hâllerde de özenle (!) korumuş, gücünün yettiği işlerden mahrum bırakmış, her çaresizliğinde en kısa zamanda gereksiz çareler üretmiş ve kendisine bağımlı bir çocuk yetişmesi için elinden geleni yapmıştır. Çocuk büyüdü, okullu oldu, okulda yetişkin oldu, bulunduğu sosyal çevrede ailesinden gördüğü kadar olmasa bile ona kol kanat gelecek bir yetişkin ruh arar oldu.

Toplumda İslam'ın şekil zenginliğini gördüğümüz kadar gücünü Kur'an ve sünnetten alan kalp zengini bir toplum olma numunelerini görseydik bugün böyle bir başlık altında "akran baskısı" konusunu tartışıyor olmayacaktık. Zekâmız zengin, bedenimiz dingin, hedefimiz ise tedirgin. Nereye bu yolculuk böyle. Çocuklara nezaket vitrin süsü, kuvvet güya kudretin gücü diye verilince ortaya çıkan tam hezimet. Allah rızası için verilmeyince ne nezaket, ne kuvvet; öksüz kalıyor her türlü edep.

Vermiş olmalıydık çocuğa daha aklının ilk yaşlarında "Kıyamet günü, müminin mizanında güzel ahlaktan daha ağır gelen bir şey yoktur. Allah Azze ve Celle Hazretleri çirkin, kötü söz ve davranış sahiplerine buğz eder (Tirmizi, Birr, 62)." hadis-i şerifini. Nezaket, edep ve görgü ile kibirli; kuvvet, kudret hatta babacanlık(!) ile kibirli bir neslin ortaya çıktığını fark etmek için kaç tane gencecik can kaybettik, gençlerin birbirlerini silahla yaralamalarına şahitlik ettik, okullarda babacan görünümlü sahte delikanlıların kendisinden güçsüz olan arkadaşlarını zorla kirli emellerine alet ettiğini gördük. Belki de o kabalığı yapan benim çocuğumdu ve ben sinsi bir sevinç yaşadım -Allah (c.c) mufaza etsin- belki de akran zorbalığına maruz kalan benim çocuğumdu ve ben çocuğum neden diğer çocuklar gibi kuvvetli değil diye isyan ettim -ki yine Allah (c.c) korusun-

Hayır, hayır biz böyle bir toplum değildik. Paylaşarak yaşayan, bir araya gelerek fetihlerde şanlı zaferlere imza atan nesil Kaf dağının ardında masal değil. Sapla hançeri kolumuza bizim kanımız Millî Görüş akar. Saçını kızıla boyasın, üzerinde moda diye yutturdıkları kadın pantolonu olsada benim delikanlım vatan ve ezan deyince gerektiğinde cepheye ilk koşanlardan olacak gençlerindeki o asil İslam kanıyla. Ümitkâr olmalıyız. Korku ve ümit arasındaki o ince çizgiyi önce ebeveyn olarak yaşamalıyız ki yaptığımız her davranışın, ağzımızdan çıkacak her sözün bir hesabının sorulacağı kudretli günü öğretemeliyiz onlara. Ve demeliyiz ki "İman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe iman etmiş olmazsınız!", "Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyim mi? Aranızda selamı yayınız." (Hadis-i Şerif)

Gençliğin kimyasını sorularla bozdukları dönem bitti. Artık dizilerle bozulan

**"Önce iklimler
değişiverdi, sonra
toprak; sıra insanın
kimyasına geldi. Önce
iman uçtu elden,
sonra değerler..."**

bir gençlik inşası başladı. TV'lerde doktorlar yarışıyor. Sadece ve sadece doktoruna güvenen ve teslim olan(!) hastalar kervanı dolaşıyor zihinlerimizde. Mucizeler gösteren doktorlar var Allah (c.c) adından uzak. Şimdi sırada bir öğretmen dizisi varmış. Bu yazı elinize geçerse inşallah birkaç bölümünü izlemiş olursunuz belki de. Öğrencisi önünde diz çökerek "Ne olur değişin, Ne oldu size birbirinizi yok ediyorsunuz?" diye ağlayan bir öğretmen sahnesiydi gösterilen. Dizilerde bile öğrencisi önünde diz çöken bir öğretmen sahnesi ne kadarda manidar.

Veremedik hayırlı insan vasıflarını çünkü biz hayırdan nasibimizi alarak

büyümedik belki de çocukluğumuzun geçtiği evlerde. İçimizde adını bilmediğimiz bir özlemin hayali vardı adını koyamadığımız. İnternet, TV, sinema görsel şölen çılgınlığı başladığında gördüğümüz her sahne için "İşte ben böyle olmak istiyorum!" dediğimiz an şeytan köpüklü içmeye başladı kahvesini.

Şeytana köpüklü kahve içerten özlemlerimizle büyüttük çocuklarımızı. Onları mahşerde hesap verirken değil, bir TV sahnesinde başarıyorken hayal ettik. Plastik duygularla bezenmiş çocuklar sokuyoruz topluma. Mezarlarımıza aydınlatma direği takacak kadar müşrik, dekolte kıyafetlerle namaz kılacak kadar İslam öncesi vahşi bir toplum olma yönünde ilerlerken ebeveynler; okullarda şiddetin hafif kalacağı günler sel gibi geliyor, demekten korkuyor insan ama öyle. Geliyor...

Hayırdaki gösteriş için açılınca eller, şer de haklı olmak için zenginliğini, statüsünü dokunulmazlık zırhı olarak kullanınca, erdem kalplerde inzivaya çekildi. Adalet Yeşilçam filmlerinden bir sahne dramına takıldı. Zulmün haklı olduğu bir zamana şahitlik ederek büyüyen bir çocuk zulmetmek için değil, zulümden kendini korumak için zenginlik ve makam hedefli okula gidecek. Haklının değil güçlünün haklı olduğu bir dünyayı bilincinde normalleştirecektir. İlk fırsatta kendisi de zulmeden bir zalim olarak ortaya çıkacak, iğrenç yapısal döngünün bir parçası olacaktır.

"Sizin en hayırlınız, kendisinden hayır umulan ve şerri dokunmayacağı hususunda emin olunandır, en şerliniz de kendisinden hayır ümit edilmeyen ve şerrinden de emin olunmayan kimse'dir (Tirmizi, Fiten, 76)." hadis-i şerifinin bilinçlerimize kaydı yapıldıktan sonra kalbimize inmesi ne de güzel şifa olacaktır.

Olmuyor, vallahi olmuyor. Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)siz bir eğitim olmuyor. Besmelesiz bir edep kıvamını bulmuyor. Öyle açız ki Ya Resullallah sana, Kur'an'ın senin gibi beden bulduğu bir insana... Öyle açız ki doyurmuyor hiçbir serin su. İçi zakkum zehiri dolu. İçtikçe yanıyoruz, yandıkça yine aynı zehri içiyoruz.

Nebevi nezaketin toplumsal dirilişine uyanmak ümidi ile...

ADAB-I MUAŞERET ÜZERİNE

İnsan, tabiatın en değerli varlığıdır. Bütün kainat insan varlığının varlığı için kaim edilmiştir. Bu yegane üs-tünlük insanı, aynı zamanda yegane sorumlu kılmıştır. İnsan, sadece insan olma vasfıyla sorumluluk sahibi demektir. İnsana bu sorumluluğunu hatırlatan, hatırlatması gereken normlar vardır.

Modern toplumlarda yaşamın çizgi-lerini belirleyen kurallar genel olarak maneviyat (din), hukuk, ahlak, gelenek, görenek ve görgü kuralları olarak belirlenmiştir. Çok istense bile hukuk kuralları insan yaşamını tek başına bir düzen içine alamamaktadır. Bu sebeptendir ki insan yaşamını kontrol eden, etmesi düşünülen normlar şu şekilde sıralanmıştır: Maneviyat/din, hukuk, değerler/ahlak, gelenek, görenekler,

görgü/adab-ı muaşeret kuralları.

İnsan yaşamı iki türdür. Her bireyin bir özel yaşantısı, bir de kamu yaşantısı bulunmaktadır. Günümüz koşullarında insanların sadece özel yaşantıyla hayatını sürdürme olasılığı bulunmamaktadır. Her yönüyle toplumsal yaşama dâhil olmak zorunda olan bireyin, yaşamını "insani" çerçevede sürdürebilmesi için çeşitli ahlak kurallarını ve toplumsal yaşam biçimlerini bilmesi, uygulaması zorunludur. Bu kurallar dizinine kısaca "adab-ı muaşeret" denilmektedir.

Adab-ı muaşeret "edep" kelimesinin çoğulu olan "adab" ve "işret" kelimelerinin birleşiminden oluşmaktadır. "Güzel, naif, ince ve değerli olana çağırarak, davet etmek" anlamlarına gel-

mektedir. Her toplumun kendine özgü adab-ı muaşeret kuralları olmakla beraber, evrensel düzeyde de kabul gören kurallar mevcuttur. Adab-ı muaşeret kurallarına, genel olarak "görgü kuralları" da denilmektedir.

İlk insanların bir araya gelmesinden başlayarak günümüze kadar gelen toplu yaşam döngüsünde görgü kuralları hep var olmuştur. Kurallar zamana, yönetimlere, hâkim düşünce anlayışına göre izafi olsalar da tüm insanların birlikte yaşaması için en temel gerekliliklerdir. İnsanoğlu için başlangıçta insan sayısı az iken bu kurallar, çok da önemli görülmemiş olabilse de değişen ve gelişen toplumsal yapıyla birlikte yaşamın devamı için olmazsa olmazlar kısmına geçmişlerdir.

Adab-ı muaşeret kurallarının özü itibariyle dinî kaynaktan neşet ettiği düşünülmektedir. Tüm semavi dinlerin temel öğretilerine bakıldığında hepsinin kaynak itibariyle aynı kuralları zorunlu kıldığı görülmektedir. Adab-ı muaşeret kuralları, insanın en başta kendisine ve yakın çevresinden başlayarak tüm topluma olan saygısının göstergesidir. Uygulanmadığında herhangi bir cezai müeyyidesi olmamakla birlikte manevi bir tesiri bulunmaktadır.

Bilimsel düzeyde toplumsal yaşamı düzenleyen normlar içinde en son sırada olsa da adab-ı muaşeret kuralları, yaşamın hayat suyu mesaibesindedir. Cezai müeyyide gerektiren tüm suçların oluşumunda, bu kurallara uyulmamasından kaynaklı sebepler vardır. Bu sebeple adab-ı muaşeret kurallarının öğrenilmesi, öğretilmesi, benimsetilmesi büyük önem arz etmektedir. Basite indirgmeden tüm çocuklarımıza bu kuralları benimsetmeliyiz.

Yalnız toplum olarak son yüzyılda tüm diğer kültür öğelerinde olduğu gibi bu kuralları gerçekten gelecek kuşaklara aktarma konusunda çok büyük sıkıntılar yaşıyoruz. Üstelik bu aktarmama problemi şu anda evrensel bir hüviyettir. Gelişen teknoloji, artan internet ve cep telefonu kullanımı, geniş aileden çekirdek aileye evrilme ve hatta aile vasıflarının erozyona uğramasıyla birlikte bu kurallar da artık önemini maalesef kaybetmiştir.

Ayrıca toplum olarak öğrenilmesi gereken her şey okullara ihale edilmiş gibi duruyor. Okul dışındaki pek çok unsurun da üstlenmesi gereken görevler sadece okulun göreviymiş gibi duruyor. Okullar, tek başlarına hiçbir

şey öğretmezler. Aileler, çocuklarının mutluluğu için onlara toplumsal kuralları, öğretileri, değerleri öğretmелiler. Üstelik bunları öğretmek için de çok uzun zamanları da yok. Çocuklar henüz küçükken bu “maya” ile yoğrulmalıdır. Ergenlik ve sonraki yıllarda bu kuralların bireylere aktarılması için doğası gereği çok istenilen seviyelerde olamamaktadır.

“Adab-ı muaşeret kuralları, insanın en başta kendisine ve yakın çevresinden başlayarak tüm topluma olan saygısının göstergesidir.”

Artık toplu taşıma araçlarında yaşlılara, hamilelere ve diğer bayanlara yer verenlerin sayısı koruma altındaki varlıklardan daha az. Düğünde, cenazede ve bayramda nasıl davranacağını bilmeyen, eve gelen misafire “Hoş geldin.” diyemeyen, düşen arkadaşını teselli edecek bir cümle kuramayan, olur olmaz yerde sohbete dalan, alışveriş merkezlerinde istediği alınmayınca yeri göğü inleyen, kendinden düşük seviyede olanlara hor bakan, elindeki çöpu yere atan, toplu işlerde sıraya girmeden araya sısışan acayip bir nesil oluştu.

Çocuklarımıza bırakabileceğimiz en güzel miras, Fahri Kainat'ın (sas) deyişle: “Güzel ahlakıdır.” Bu güzel ahlakın bazı tezahürleri şunlardır:

- Her varlığın hakkına saygı duymak,

- Başkalarının özelini merak etmemek,
- Emanete riayet etmek,
- Sıkıntıda olanlara her durumda öncelik tanımak,
- Öksürürken, esnerken ve hapşırıırken her zaman ağzını kapatmak,
- Ter kokusu ile dolaşmamak,
- Toplum içine çıkacaksa soğan, sarımsak gibi rahatsız edici koku-lara neden olan yiyecekleri tüketmemek,
- Gerektiğinde özür dilemesini ve teşekkür etmesini bilmek,
- İki kişinin konuşmasının arasına girmemesi gerektiğini bilmek,
- Toplum içinde birinin kulağına eğilip konuşmaması gerektiğini bilmek,
- Küçüklere sevgiyi, büyükleri saygı-yı bilmek,
- Başkalarının durumuyla alay etmemek,
- Başkasının hal ve hatırını sormasını bilmek.

Ayrıca adab-ı muaşeret kurallarının özünde kişinin toplum içinde iken yap(a)madığı davranışları yalnızken de yapmamasıdır. Bu içselleştirmeyi kazandığımız zaman başarılı olacağız. Gelişmiş toplumların temel özelliği, yaşantılarının “medeni kurallar/ adab-ı muaşeret kuralları” çerçevesinde sürdürmeleridir. Bu sayede herkes, kendi sınırlarını bilir ve ona göre yaşam sürer. Peki bunları yapmak çok mu zor? Elbette değil ancak daha çok farkındalık ve gayretle mümkün.

İSTİKLAL MARŞININ HİKAYESİ

Mehmet Âkif Ersoy tarafından kaleme alınan İstiklal Marşımız, 12 Mart 1921'de Birinci TBMM tarafından alkışlarla heyecanla karşılandı. Bundan 99 yıl önce TBMM'de milli marş olarak kabul edilen İstiklal marşının hikayesi ise kendisi kadar ibretlik ve önemli derslerle doludur.

İstiklal marşının kabulünden önce Osmanlı devletinde padişahlara göre yazılmış resmi törenlerde kullanılan marşlar vardı. İlk Marşımız 1808'de II. Mahmud'un yazdırdığı "Mahmudiye Marşı"dır.

II. Mahmud mehterhaneyi kaldırdıktan sonra "Musika-i Humayun"u kurdurmuş ve yönetmesi içinde Napolyon Ordusundan ayrılma bir İtalyan olan Guiseppe Donizetti'yi davet etmiş.

Donizetti'nin padişah'a yazdığı "Mahmudiye Marşı" tam onbir yıl bu ülkede marş olarak çalınmıştır. Donizetti daha sonra Sultan Abdulmecit içinde "Mecidiye Marşı'nı yazmış, bu da 21 yıl okunmuştur. Abdulmecit sonrası bir milli marşımızın olmamasıyla ilgili yaşanan trajik komik olaylar ise bir milli marş ihtiyacını ortaya koymuştur. 1895 yılında Kaiser Wilhelm (İmparator Wilhelm) Kanalı açılırken, dünyadaki bütün savaş gemileri bu törene davet edilmiş. Tören başlayınca kanala giren her geminin direğindeki bayrağa göre hemen o memleketin milli marşı çalınıyormuş. Birden bire yeni bir geminin yaklaştığını gören orkestra

şefi şaşırılmış adeta korkmuş çünkü bu geminin direğindeki bayrak ay yıldızlıymış. Osmanlı Hükümeti savaş gemisi yerine son dakikada verdiği bir kararla, buharlı bir gemiyle törene katılmaya karar vermiş ama o an çalınması gereken Türk Milli Marşı'nın ne notası varmış ne de orkestra ezbere biliyormuş. O anda ani bir karar veren orkestra şefi Pott orkestraya "Ay dede" şarkısını çaldırmış. Şarkının sözleri şöyledir:

Ay dede, Ay dede!

Durağın nerede?

Yine Reşadiye Savaş Geminin kızaktan indiriliş töreninde bulunmak üzere İngiltere'ye davet edilen Türk heyeti, törenin son dakikalarında güç durumda kalmış milli marş yerine "Entarisi Ala Benziyor" türküsünü söylemiştir.

Milli mücadele yıllarında ise artık istiklal marşı zaruri bir hal almıştı. Dönemin Maarif yani Milli Eğitim bakanı Rıza Nur hatıralarında marş yarışmasını kendisinin açtığını yazır: "Yüce ihtilal ve savaş günleri. Böyle zamanlarda milletler en güzel milli marşlarını yaparlar. Bir milli marşın güfte ve bestesini yapana beş yüz lira maddi mükafat vereceğimi ilan ettim."

Milli Eğitim bakanlığının 18 Eylül 1920 tarihli genelgesiyle düzenlenen bu yarışmanın ilanı o tarihlerde gazetelerde şöyle yer alır:

“Şairlerimizin dikkatine:

Milletimizin dahili ve harici İstiklal uğruna girişmiş olduğu mücadeleyi ifade ve terennüm için bir İstiklal Marşı. Umur-u Maarif Vekili Celilesi’nce müsabakaya vaz edilmiştir. İşbu müsabaka, 23 Kanun-u evvel sene 36 tarihine kadar olup bir heyeti edebiye tarafından, gönderilen eserler arasından intihap edilecektir ve kabul edilen eserin güftesi için beş yüz lira mükafat verilecektir.

Ve yine laakal beş yüz lira tahsis edilecek olan beste için bilahare ayrıca bir müsabaka açılacaktır. Bütün müracaatlar Ankara’da Büyük Millet Meclisi Maarif Vekaletine yapılacaktır.”

Son şiir gönderme tarihi olan 23 aralık 1920’den sonra Eğitim Bakanlığı güfteleri incelemiş ancak içlerinde İstiklal Marşı olabilecek bir eser bulamamıştır. Mehmet Akif Ersoy ise yarışmaya para ödülü olduğu için katılmamıştır.

Bundan sonrasını Akif’i İstiklal Marşını yazmaya ikna eden Hasan Basri Çantay’ın hatıratından okuyalım :

“Bu marşın —İstiklâl mücâdelesinin içinde, Büyük Millet Meclisinin sakf-ı hamîyyeti altında bulunan— Mehmed Akif tarafından yazılması kendisine söylediğimiz zaman o:

— Ben ne müsâbakaya girerim, ne de «câize» alırım!., cevâbını vermişti. Ben recâlarımı tekrar ettikçe o da aynı sözünü söylüyor ve;

— Bırak yazsınlar. Ben bu yaştan sonra yarışa mı çıkacağım, ayıb değil mi? diyordu.

Bir gün Maârif vekili bay Hamdullah Subhi Mecliste beni gördü, dedi ki:

— Şimdiye kadar (500) den fazla marş geldi. Ben hiç birini beğenmedim. Üstâdı ikna’ edemez misin?

Cevab verdim:

— Akif bey müsâbaka şeklini ve ikrâmiyyeyi kabul etmiyor, eğer buna bir çâre ve bir şekil bulursanız yazdırmaya çalışırım.

Düşündü, «dur, dedi, ben kendisine bir tezkire yazayım. Arzusuna tâbi’ olacağımızı bildireyim. Fakat, tezkireyi kendisine siz veriniz...»

Ben de muvâfık gördüm. Yarım saat sonra şu tezkireyi getirip bana verdi:

«Pek aziz ve muhterem efendim,

İstiklâl marşı için açılan müsâbakaya iştirâk buyurmamalarındaki sebebin izâlesi için pek çok tedbirler vardır. Zâtî üstâdânelerinin matlub şiiri vücuda getirmeleri maksadın husulü için son çâre olarak kalmıştır. Asîl endîşenizin îcab ettiği ne varsa hepsini yaparız. Memleketi bu müessir telkin ve tehyîc vâsıtasından mahrum bırakmamanızı recâ ve bu vesîle ile en derin hürmet ve mahabbetimi arz ve tekrar eylerim efendim.»

5 Şubat 1337

Umum Maârif Vekili

Hamdullah Subhi

Mecliste Akif’le yan yana oturuyorum. Çantamdan bir kâğıd parçası çıkardım. Ciddî ve düşünceli bir tavr ile sıranın üstüne kapandım, gûyâ bir şey yazmaya hazırlanmıştım. Üstâd ile konuşuyoruz ;

— Neye düşünüyorsun, Basri?

— Mânî’ olma, işim var!

— Peki. Bir şey mi yazacaksın?

— Evet.

— Ben mânî’ olacaksam kalkayım.

— Hayır, hiç olmazsa ilhâmından ruhuma bir şey sızar!

— Anlamadım.

— Şiir yazacağım da..

— Ne şiiri?

— Ne şiiri olacak. İstiklâl şiiri! Artık onu yazmak bize düştü!

— Gelen şiirler ne olmuş?

— Beğenilmemiş.

— (Kemâli teessürle:) Ya!

— Üstâd, bu marşı biz yazacağız!

— Yazalım, amma, şerâiti berbad!

— Hayır, şerâit filân yok. Siz yazarsanız müsâbaka şekli kalacak.

- Olmaz, kaldırılamaz, i'ân edildi.
- Canım, Vekâlet buna bir şekil bulacak. Sizin marşınız yine resmen Mecliste kabul edilecek, güneş varken yıldızı kim arar?
- Peki, bir de ikrâmiyye vardı?
- Tabîi alacaksınız!
- Vallâhi almam!
- Yahu, latife ediyorum, onu da bir hayır müessesesine veririz. Siz bunları düşünmeyin!
- Vekâlet kabul edecek mi ya?
- Ben Hamdullah Subhi beyle görüştüm. Mutaabık kaldık. Hattâ sizin nâmınıza söz bile verdim!
- Söz mü verdiniz, söz mü verdiniz?
- Evet!
- Peki ne yapacağız?
- Yazacağız!

Tekrar tekrar (söz verdin mi?) diye sorduktan ve benden aynı kat'î cevapları aldıktan sonra, elimdeki kâğıda sarıldı, kalemini eline aldı, benim daldığım yapma hayâle şimdi gerçekten o dalmıştı...

Meclis müzâkere ile meşgul, Âkif marş yazmakla. Ben müddeti kendisine kısaca göstermiştim. Birkaç gün sonra marşı vermiş olacağız! Müzâkere bitti, Âkif te engin hayâlinden uyandı.

Aradan iki gün geçti, sabahleyin erken üstâd bizim evde, marşı yazmış, bitirmiş. Fakat, vaktin darlığından müşteki...

«Yarına kadar sizde kalsın, göstermeyin, belki tadîlât yaparsınız» dedim.

Artık (Millî İstiklâl marşı) yazılmıştı! Şimdi bunu —üstâdı rencide etmeden— Meclisten nasıl geçirebiliriz?

Ben ve —Marşı çok beğenen— Hamdullah Subhi bey, hayli günler bu gizli endişe ile yaşadık.

Marş yazıldıktan sonra tezkireyi de göstermiştim.

20 Mart 1337 günü... Marş Büyük Millet Meclisinde. Mehmed Akif te sırasında. Marşı daha evvel gören ve Sebilürreşad'ta okuyan bir çok arkadaşlar onu zâten beğenmişlerdi."

Rıza Nur'dan sonra Milli Eğitim Bakanlığına gelen Hamdullah Suphi Mehmet Akif'in yazdığı şiiri mecliste okur. Alkışlarla ve büyük bir çoğunlukla kabul edilir. Böylece İstiklal Marşı 12 Mart 1921 tarihinde kabul edilmiştir.

O dönemde Ankara'da bir çiftliğin ortalama fiyatının 140 TL olduğu söylenir. Akif'in kazandığı ödül ise 500 TL'dir. Akif paltosuzluktan arkadaşı baytar Şefik Bey'in paltosunu kullanmaktadır. Marşın kabulünden sonra Meclis Muhasebecisi Necmeddin Bey, kanunen müsabakayı kazanana verilecek olan 500 lira nakdi mükafatı getirir. Mehmet Akif, "Ben müsabakaya girmedim, bu para bana ait değildir" diye reddeder. Fakat muhasebecinin "Kanun metninde mükafatın kazanana verileceği yazılıdır. Sizin marşınız kabul edilmiştir, bu para sizindir; Meclis kasasında kalamaz.

Siz usulen tesellüm edin, sonra istediğinizi yaparsınız." diye ısrar etmesi üzerine, parayı alıp "Darü'l Mesai" adında fakir çocuk ve kadınlara örgü öğretmek, bir ma'îşet temin etmek amacıyla kurulmuş olan derneğe bağışlar.

İstiklal Marşı için bir de beste yarışması açılır. Beste yarışması güfte yarışması kadar ilgi görmez.

Yarışmaya sadece 24 beste katılır. Anadolu'daki savaşın artması sebebiyle yarışmanın sonuçlanması tam 3 seneyi bulur. 1924 yılında Ali Rıfat Çağatay'ın bestesi resmi Milli Marş olarak kabul edilerek ilgili kurullar ve bütün okullara bildirilir.

Bu marş 6 yıl çalınıp söylendikten sonra 1930 yılında yeni bir emirle Osman Zeki Üngör'ün bestesi milli marş olarak kabul edilir.

Sonraki yıllarda İstiklal marşının değiştirilmesi teklifi farklı mahfillerce gündeme getirilmiştir. 1925 yılında yeniden bir milli marş yarışması düzenlenmiş ama hiçbir eser İstiklal marşını geçmediği görüldüğü için milli marş olamamıştır. Yine 1937'de bir marş yarışması daha düzenlenir. Özellikle Nurullah Ataç'ın başını çektiği bir çevre dini temalarından dolayı İstiklal marşını ve Mehmet Akif Ersoy'u sevmez ve İstiklal marşının değiştirilmesi gerektiğini söyler. Kadere bakın ki Akif'in "Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın..." temennisi gerçekleşir ve bir daha marşın değiştirilmesine yönelik teklif gelmez.

şekeroğlu®

Geleneksel Lezzetler

Türkiye'nin ilk ve tek
patentli
Menengiç Kahvesi

#türkiyemenengiçkahvesiiçiyor

www.sekeroglusatis.com /sekeroglubaharat

BİR DEVRİN EĞİTİM NEFERİ PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN

Türk siyasetinde uzunca bir dönem adından söz ettiren merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan birçok yönü ile olduğu gibi ahlaki davranışlarıyla yoğrulmuş özgün eğitim anlayışı ile de yazılmaya ve çizilmeye değer bir şahsiyettir. Onun eğitim anlayışına ve ilgisine geçmeden önce nasıl bir eğitim aldığı anlamak için çocukluğuna kısaca değinmek meselenin köküne inebilmek noktasında yerinde olacaktır.

Necmettin Erbakan 29 Ekim 1926 yılında doğmuştur. Çocukluğu ağır ceza hâkimi olan babasının tayinleri nedeniyle Anadolu'yu gezmekle geçmiştir. O, böylelikle Anadolu'da birçok yer görerek kültürel etkileşime girme şansına sahip olmuştur. Bu da onun çok yönlü bakış açısını olumlu yönde desteklemiştir. Lise ve ortaokul hayatında özellikle öğretici kimliğini ortaya çıkarma çabası içerisinde olduğu anılarında detaylı bir şekilde anlatılmaktadır (Tuna, 2012, 5-6). Örneğin o vakitlerde küçük bir çocuk olmasına rağmen çoğu dersleri sınıf arkadaşlarına profesyonel bir öğretmen gibi öğretme deneyimleri yaptığı bilinmektedir. Kendisi de bu durumu hatıralarında şu şekilde açıklamaktadır.

"Tanzimcilik görevi bende 9 yaşından itibaren başlamıştı. Hatta lisenin birin-

ci sınıfındaki çocuklar bile bizim bu ka-idelerimizin içinde yürürlerdi. Lisede birçok konuları tanzim ederdik. Sınıflar arası yarışmalarda hep bu görev bize verilirdi. Sınıfın birincisi olmak, sınıfta kendi arkadaşlarına hoca olmak, hocaların takıldığı yerlerin izahını yapmak. Bu durum üniversitenin sonuna kadar devam etmiştir. Üniversitede bazı hocalarımız birtakım denklemleri getirir ispat edemez idi... İzah ederdik... Sonra gider bir yerde gene takılır. Hocalar benim için, gene gelsin derlerdi. Hatta bu hâl üniversitede meşhur olmuştu (Türk&Üstün,1992, 11)."

Necmettin Erbakan'ı her ne kadar bir siyasetçi olarak tanısak da politikaya atılmadan önce çalıştığı üniversitede bir çok talebe yetiştirdiğini bilmekteyiz. Partisi bünyesinde teşkilat kavramı çatısında topladığı her birimi düzenli eğitim çalışmaları ile beslemeye özen göstermiştir. Özellikle sadece bu işleri koordine eden eğitim biriminin dahi olması oldukça anlamlıdır.

Merhum Erbakan yaşamı boyunca gençlere ve özellikle de onların eğitimine oldukça fazla kıymet vermiş bir liderdir. Bu nedenle gençlerin eğitimini geliştirici birçok projenin ve kurumun hayata geçirmesinde dolaylı ya da doğrudan rol oynamıştır. Onun bu düsturunu en iyi anlatan bakış açısı

ise konuşmalarında sık sık dile getirdiği "Önce ahlak ve maneviyat" sloganıdır. Bu cümle sadece bir slogan olmaktan ötedir. Bu slogan aslında onun eğitim anlayışının kökenlerini anlamaya yönelik birçok detayı içinde barındırmaktadır. Onun bu söylevini incelediğimizde kötülüklerin ana sebebinin iyi eğitilmemiş bireyler olduğu görüşü hâkimdir. Ayrıca bu slogan başlığında detaylandırılmış, konuşmalarında refah ve huzur getiren her toplumun maneviyatla beslenmiş bireylerden oluşturulacağı öngörüsü belirgindir. Erbakan, bu nedenle manevi benlik eğitimin bir çıktısı olan "ahlaklı toplum yetiştirmenin" önemi üzerinde sık sık durmaktadır. Bu da manevi eğitimle mümkündür.

Erbakan'a göre manevi doyumluk maddi birçok nimetide beraberinde getirmektedir. Ancak o koşullarda manevi doyum ve eğitim alınacak alanlar çok kısıtlandırılmış ve ötekileştirilmiştir. O, bu eksikliği gidermeye yönelik çalışmalar yaparak bir çok kurum vakıf ve dernek açılmasına vesile olmuştur. Böylelikle gençler tabiri caizse kurda kuşa yem olacakken kendi benliklerini bulabilecekleri ortamlara kavuşmuşlardır. Erbakan Hoca bu farkındalık ve ideal ile kurduğu dernekler vasıtasıyla özellikle Anadolu'da gençleri örgütleyerek onların boş vakit geçirerek şer

ortamlara meyil etmelerini engellemiş, onlara yönelik özel ve sosyal bir ortam tasarlamıştır. Bu örgütleyişin içi oldukça doludur.

Öyle ki MG, AGD gibi kuruluşlarda vakit geçiren gençler burada yapılan güncel içerikli toplantılarından, eğitim seminerlerinden, özel gün kutlamalarından beslenerek bilinçlenmekteydiler. Ayrıca gençlerin bu kuruluşlar bünyesinde gerçekleştirilen organizasyonların arge, planlama, uygulama, değerlendirme gibi aşamalarında yer alarak öz güven kazanmaları sağlanmaktaydı. Bu kurumlar sadece özek, başıboş bir şekilde yönetilmiyordu. Onun oluşturduğu sosyal teşkilatçılık modeli, karınca yuvasına benzer bir yapıda özellikle onun imzasının olduğu her kuruma uyarlanarak örgütlenmiştir.

Onun sistemini hazırladığı teşkilatçılık yapısında, toprağın derinliklerine kadar ulaşıp oradan tekrar yeryüzüne yayılan uzun, sayısız kıvrımlarla dolu, detaylı, aynı zamanda geliş gidişlerin olduğu, aksiyonlu bir yol çizilmektedir. Bu örgütlenme, genel merkezden mahalleye kadar uzanabilmektedir. Örgütlenmede gönderilmek istenen mesaj, genel merkez yoluyla bölgeye, bölge sorumluları ile il teşkilatına, oradan ilçe teşkilatına, oradan belde teşkilatına, oradan da mahalle teşkilatına kadar aktarılabilmektedir. Böylelikle mesaj ülke halkının ulaşabileceği en alt yönetim birimine kadar rahatlıkla gönderilmektedir.

Ancak Erbakan'ın örgütlediği teşkilat yapısının iletişimi sürecine baktığımızda, mesaj sadece en alt birime ulaştırılarak bırakılmamaktadır. Aksine bundan sonrada çok planlı ve profesyonel bir süreç devam etmektedir. Burada iletişimi canlı tutan ve en can alıcı nokta olan hareket ise en alt hedef kitle olan mahalle bireylerinin geri bildirimlerini raporlayarak bir üst birime ulaştırılmasıdır. Bu koordineli etkileşimle üç el değiştirerek biriktikten sonra ilde toplanan raporlar, 81 ilde il başkanlarının katılımıyla, aylık toplantıda gündeme taşınmaktadır. Bu da iletişim sürecinde oldukça büyük öneme sahip olan tek yönlü iletişim sürecinin çift yönlü hâle dönüştürmesine neden olmuş ve daha sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesine zemin hazırlamıştır.

Yukarıda anlattığımız karınca yuvası modelinin özellikle gençleri hedef

kitlesine alan bu kuruluşlara da giydirilmesi ile oldukça bereketli meyveler alınmasına neden olmuştur. Burada yapılan faaliyetlerde gençler her aşamada yer almaktaydı. Hiçbir şekilde kâr amacı gütmeyen bu kuruluşlarda gençler, sadece kendi performansları ile başından sonuna kadar gönüllük yoluyla organizasyonu üsleniyor ve ustalıkla hedef kitlelere ulaştırılıyordu. Böylelikle yapılan halkla ilişkiler faaliyetleri daha da profesyonel uygulanabilmekteydi. Hatta öncülük ettikleri halkla ilişkiler çalışmalarının hayata geçirilmesini sağlayacak en önemli aşama olan etkinliğe fon sağlama kısmında dahi yer alıyorlardı. Gençler o bölgenin önemli kuruluşlarından yapacakları faaliyetleri desteklemeleri konusunda rol alarak inka çalışmaları yapıyor böylelikle sponsor bulma aşamasında bile tecrübe kazanabiliyorlardı.

Tüm bu örgütlenmenin içinde kadınlar da paralel bir oluşumla faaliyet yapıyor veya etkinliğin kapsamına göre birlikte çalışıyorlardı. Bu ortamlar sadece ev yaşamından başka dünyası olmayan ve kabuğunu kıramayan kadınlara kendi değerlerinden ödün vermeden sosyal hayatta aktif olma fırsatı sağlayabilmesi nedeniyle bile oldukça kıymetli kazanımlarla doludur. Hatta tüm bu örgütleniş hâli nedeniyle Erbakan'ın Anadolu'ya profesyonel halkla ilişkiler öğretmiştir, diyebilmek mümkündür (Akbaş Demirkan, 2017). Çünkü buralarda yapılan çalışmalarla halka ilişkilerin temel dört aşaması olan araştırma, uygulama, planlama ve değerlendirme aşamalarının hepsi gerçekleştirilerek pekiştirilmiştir.

Erbakan'ın insan ve devlet anlayışında eğitimle çepeçevre sardığı bir başka kavram daha vardır o da millîlik kavramıdır. Bireylerin millîlik kavramı ile donanımlanması bireyin çok yönlü inşası açısından oldukça önemlidir.

Bilindiği gibi Erbakan, 1969 yılında siyasi hayatına başlamıştır. Bu başlangıç çok bereketli ve çok yönlü sonuçlar doğurmuştur. O Türk siyasi tarihine 5 parti kazandırmış, yasaklamalardan dolayı siyasetten men edilse de gerek bu partiler içerisinde gerekse Türk siyasetinde söz sahibi olma yetisini asla kaybetmemiştir. Öyle ki çizdiği başarılı ve eğitici siyaset imajıyla Türk siyasetinde "Hoca", dünya müslümanları ve kendi teşkilatında ise "Mücahit

Erbakan" kelimeleri ile sembolleştirilmiştir.

Erbakan Hoca, siyasi hayatı şekillendirmenin yanı sıra, rakiplerine önemli bir detayla daha fark atarak birçok sivil toplum kuruluşunun ortaya çıkmasında öncülük etmiştir. ÖĞ-DER, MÜSİAD, MEMUR-SEN, HAK-İŞ gibi oluşumların kuruluşuna vesile olarak farklı iş sektörlerinin profesyonel çizgide seslerini duyurabilmesine zemin hazırlamıştır. Bu çok yönlü kuruluşların yanı sıra Millî Görüş kuruluşlarını organize edici bir üst kurul olan MİLKO adlı kuruluş dahi düşünülerek tasarlanmış ve hayata geçirilmiştir. Bu kuruluşlarla Türkiye siyasi tarihinde öyle kapsamlı bir örgütlenme olmuştur ki Mustafa Kurdaş'ın da yazısında (2016) dile getirdiği gibi "Bu ülkenin son yarım asrından Millî Görüş'ü çıkarsanız geriye bir şey kalmaz!" denilebilmektedir.

Yukarıda da üzerinde de durduğumuz noktaları toparlayacak olursak Erbakan'ın eğitim yaklaşımında bahsi geçen ahlak, maneviyat, somut çaba, millîlik, bedensel ve ruhu terbiye gibi her kavram, bireyin sıkı sıkıya tutunarak bütünleşmesi gereken kavramlardır (Boyras E. Z, 2019). Kabul edilmelidir ki bireye dair her detayı içinde saklayan ve toplumların yaşatılmasında başat etkenlerden olan bu kavramları böylesi bir arada sıralamak oldukça özgün bir beyin yapısı gerektirmektedir.

Görüldüğü gibi tüm bu detaylarla ve daha niceleri ile Prof. Dr. Necmettin Erbakan, bir ömre bir çok şey sığdırmış her çağda bulunamayacak kalitede ve yetenekte bir şahsiyettir. Ona ve onun gibilerine tüm insanlığın ihtiyacı vardır. Ve bereketli çalışmaları ile uzun yıllar güncelliğini yitirmeden konuşulacağı öngörülmektedir.

Kaynakça:

- Akbaş Demirkan, E (2017) Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın İletişim Yönteminin Arşiv Kayıtlarından Yola Çıkarak Değerlendirilmesi
- Akbaş Demirkan, E (2017) Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın Zarif Devletçilik ve Üslup Anlayışı
- Akbaş Demirkan, S.E. (Şubat 2017) Erdemli Millet Tasavvurunda Bir Gönüllü: Prof. Dr. Necmettin Erbakan, Sebülürreşad Dergisi.
- Türk, N. Üstün, F. (1992) Bilinmeyen Yönleri ile Erbakan.
- Tuna, I. (2012). Necmettin Erbakan'ın Siyasi Hayatının Türk Siyasi Tarihindeki Yeri ve Önemi, Yüksek lisans tezi
- Boyras E. Z (2019) Necmettin Erbakan'ın Eğitim Anlayışı, Akademisyen Kitabevi

EDEP-EDİP-EDEBİYAT-TE'DİP VE ADAB-I MUAŞERET

"Edep senden üstün olana hürmet etmek, senden aşağı olana şefkat etmek, dengin olanlarla da güzel geçinmektir."

EDİP: Edebiyatla uğraşan, edebî eser veren kimse, yazar...Edepli, terbiyeli, saygılı ve nazik kimse gibi anlamlara gelen Arapça kökenli bir kelimedir.

EDEBİYAT: Sözlüklerde düşünce, duygu veya herhangi bir hakikati veya herhangi bir fikri yazı ya da sözle, manzum veya nesir halinde güzel şekilde ifade etme sanatı ve bu sanatla uğraşan ilim kolu diye tanımlanmaktadır.

EDEP: İyi ahlak, incelik, terbiye ve toplumun örfüne uygun davranma şeklinde ifade edilen bir kavramdır.

TEDİP: Edeplendirme, terbiye verme, yola getirme ve uslandırma biçiminde manalar yüklenen ve Arapça edep ile aynı kökten türeme bir kelimedir.

ADAB-I MUAŞERET: Adap, iyi terbiye, nazik ve kibar olmak, usluluk, zariflik manalarına gelir. Adap, edebın çoğuludur. Muaşeret ise, birlikte yaşayan kişilerin iyi geçinmesi demektir. Bunun Türkçesi "Görgü Kuralları"dır.

Kur'ân-ı Kerîm'de edep veya bundan türetilmiş herhangi bir kelime geçmez. Ancak dört ayette (Âl-i İmrân, 11; Enfâl, 52, 54; Mü'min, 31) "âdet, alışkanlık, eskilerin uygulamaları" anlamında 'de'b', bir ayette (Yûsuf, 47) aynı manada 'deeb', başka bir ayette de (İbrâhîm, 33) "süreklî" anlamında 'dâibeyn' ke-

limeleri yer almaktadır. Hadislerde ise hem edep hem de çoğulu âdâb/adap ile aynı kökten fiil ve isimler kullanılmıştır.¹

"Onlar bir edepsizlik (fuhuş/fahşa) yaptıkları zaman da: "Atalarımızı böyle bulduk ve bize bunu Allah emretti." derler. De ki: "Allah, edepsizliği emretmez. Bilmediğiniz şeyleri Allah'ın üzerine mi atıyorsunuz?"²

Denilir ki: "Edep ahlakın zirvesidir." Yüce Rabbimizin biz kullarına verdiği en değerli ve en hayırlı nimet aslında ahlaktır.³ Zira "kıyamet günü mizanda en ağır gelecek sevap, yine güzel ahlaktır."⁴ Ayrıca Allah ve Resul'ünün en çok sevdiği ve cennette Peygamber Efendimize en yakın olacak kimseler,

ahlakı güzel olan edepli kimselerdir.⁵ O hâlde güzel ahlak, ebedî saadete ermeleri için insanlara bahşedilen bir çeşit cennet vizesi hükmündedir.⁶

Konu başlığımızı meydana getiren kavramların kökeni "edep" olduğundan dolayı işin sırrı bu kelimeye düğümlenmektedir. Edep, hayvani özelliklerden sıyrılıp insani erdemlerle donanmaktır. Çünkü edep, her işin usulüdür. Edep olmadan gerçek insanlık seviyesine ulaşmak, imkânsızdır. İnsan, bedeniyle değil, daha çok yüksek ruhi vasıflarıyla insandır.

Toplumumuzda sosyal hayatın her safhasına uzanan ciddi bir edep problemi yaşanmaktadır. Bugünkü yetersiz ve çarpık eğitim sisteminden kaynaklı oturmasını-kalkmasını bilmeyen, nerede, ne zaman, nasıl konuşacağını tartamayan ve alabildiğine serbest bırakılmış bir nesil ile karşı karşıyayız. Eğitim-öğretim verilen bütün kurumlarımızda ciddi bilgi kirliliğine neden olan, öğretim yapılırken özellikle kal ile değil de hal ile verilmesi gereken eğitim ihmal edilmektedir. Bu eksiğin farkına varan yetkililer "değerler eğitimi" başlığıyla bir takım etkinliklere kalktıysa da bunda gözle görülebilir herhangi bir düzelme kaydedil(e)memiştir.

Ediplerimiz, sosyal medyanın etkisinde olan bu neslimize argodan uzak, millî ve manevî değerlerimize uygun bir statü kazandırmış değildir. Kitap fuarlarındaki gözlemlerimiz neticesinde okullarca fuara götürülen öğrencilerin ne tür kitaplara alıcı olduklarını görüyor ve üzülmüyoruz. Bazı artist, manken veya sanatçılarla resim çek-tirmek, özçekim yapmak amacıyla içe-

riği bulunmayan ruhsuz ve manasız eserlerini imzalatmak için saatlerce kuyruk beklemektedirler. Bu çocuklarımızın çoğunun sosyal medya üzerinden örgütlendikleri de acı bir vakıadır. Yine dişe dokunur yeni edebi eserler piyasaya çıkmadığından, gündemden düşmüş veya düşürülmesi gereken kitapların piyasada ve öğrencilerin ellerinde dolaşması da bulunduğumuz ahvalın bir resmidir.

**“Batıdan alıntılayıp
çocuklarımıza uyarlanmaya
çalışılan modern pedagojik
yapı, bizim ne tarihimize, ne
kültürümüze, ne örfümüze ve ne de
inancımıza uymaktadır.”**

Nezakat, kibarlık ve inceliğin giderek kaybolmaya yüz tuttuğu günümüzde, özellikle bireysel özgürlük bağlamında rahat ve kaba tavırlar kimi zaman eflenerek sergilenmektedir. Hele de Ziya Paşa tarafından dile getirilen: "Nush ile uslanmayı etmeli tekdir; tekdir ile uslanmayanın hakkı kötektir." Nasihat ile yola gelmeyen azarlanması gerektiğini, azar ve nasihat ile yola gelmeyen ise hakkının dayak olduğunu anlatan bu vecizeyi dile getiremediğimiz gibi; yok sayarak anne-baba ve öğretmenler olarak çocuklarımıza, öğrencilerimize hizmet edip, yanlışlarını da; psikolojileri bozulmasını diye neredeyse söylememeyi yeğler hale ge(tiri)ldik. Elbette ki, olur-olmaz bahanelerle çocukları dövelim, dayakla hizaya getirelim demiyoruz. İstesek de istemesek de toplumun her kesiminde kısmen de olsa şiddet varlığını sürdürmektedir.

Bunun da sebebinin eğitimsizlik ve ce-halet olduğunu herkes bilmektedir.

Edep terimi "gelenek, görenek, ahlak" gibi ilk anlamları yanında İslam kültürünün tarihî gelişimi içinde çeşitli mevkiler, meslek ve sanatlar; eğitim ve öğretim, tasavvuf ve tarikat, ilmi araştırma ve tartışmalar; ibadet, dua ve Kur'an okuma gibi dinî faaliyetler; yeme içme, giyim kuşam, temizlik vb. günlük meşguliyetler; her türlü sosyal ilişki ve hayatın diğer bütün alanlarına dair bilgiler ve en uygun davranış tarzları için kullanılan son derece geniş kapsamlı bir terim haline gelmiştir. Şüphesiz bütün bu konularda en ideal örnek Hz. Muhammed kabul edildiği için, İslâm ahlak ve edep literatürüne giren eserlerin çoğunda "Âdâbü'n-nebî" ismi kullanılmış veya benzer başlıklar altında Hz. Peygamber'in ahlaki kişiliği ilk örnek olarak sunulmuştur.

Edep kavramı baştan beri ahlakî-dinî kurallar, gelenek ve görenek, muâşeret kuralları gibi anlamları yanında; aydın olabilmek için gerekli bilgileri ve genel kültürü ifade eden bir terim olarak da kullanılmış, bu şekilde özellikle Arap-İslâm kültüründe edebî Türkçe'deki "edebiyat", Batı dillerindeki "littérature" anlamında kullanımı giderek yaygınlık kazanmıştır. Nitekim bugün Arapçada edebiyat için sadece edep kelimesi kullanılmaktadır.⁷

Terbiye etme, edeplendirme anlamındaki tedip/te'dib, haddini bildirme, yola getirmek için gerekeni yapmak ve terbiyesini vermek şeklindeki eylemin de ancak eğitimle olabileceği ortadadır. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in: 'Eddebenî Rabbî, fe ahsenete'dîbî' ha-

disi şerifi: "Beni Rabbim terbiye etti ve terbiyemi ne güzel yaptı."⁸ şeklinde tercüme dilmiştir. Yani edep, terbiye demektir, terbiye de eğitim demektir. Sahih hadis kaynaklarımızın içerisinde en önemli başlıklardan birisinin de "Kitabu'l-Edeb" olduğu erbabınca ma-lumdur.

Çocuklarına/öğrencilerine edebi, adabı öğretmeyen anne-babalar ve öğretmenler kendi elleriyle şeytanlara arkadaş hazırlamış olurlar. Çünkü edep, şeytanın düşmanıdır. Her türlü maddî-manevî belalardan korunmak edep ile mümkündür. Bu durum, Hz. Mevlâna'ya atfedilen bir beyitte şöyle dile getirilmiştir:

"Edep bir tâc imiş nûr-i Hudâ'dan, Giy ol tâci, emîn ol her belâdan."

Özellikle asırlarca tekke ve dergâhların duvarlarını süsleyen uyarıcı nitelikteki; "edeb yâ hû!" ifadesi oldukça manidardır. Ecdadımız, sergilediği edep, iffet ve namus ile bütün dünyanın hayranlığını kazanmıştır. Nitekim son derece mutaassıp bir Protestan papazı olan Salomon Schweigger, ecdadımızın edep hâline ilişkin bir gözlemini seyahatnamesinde şöyle dile getirmiştir: "Adamlar hamamda bile bir örtü kuşanıyorlar. Ne kadar edepli insanlar. Bu edep ve namusu bu barbarlardan(!) öğrenmemiz lâzım."⁹

Edepsizlik, insanı hayvandan daha aşağı bir seviyeye düşüren dipsiz kuyu gibidir. "Yüce Allah, çirkin hareketler yapan, çirkin sözler söyleyen kimse-den nefret eder."¹⁰

Günümüzde nerdeyse her ortamda argo ifadelerin havada uçuştuna şahit oluyoruz. Lakin yüce kitabımız, insanlarla konuşurken; 'yumuşak'¹¹, 'kolaylaştırıcı', ferahlatıcı¹², 'iyilik dolu, güzel'¹³, 'doğru, dürüst'¹⁴,

'gönül alıcı'¹⁵, 'açık akıcı ve hikmetli söz'¹⁶ söylememizi istemektedir. Yine "İnsanlara güzel söz söyleyiniz!"¹⁷ ayeti ile "Kullarıma söyle, sözün en güzelini söylesinler!"¹⁸ ayeti de bu konuda bizleri uyarmaktadır.

"Bugünkü yetersiz ve çarpık eğitim sisteminden kaynaklı oturmasını-kalkmasını bilmeyen, nerede, ne zaman, nasıl konuşacağını tartamayan ve alabildiğine serbest bırakılmış bir nesil ile karşı karşıyayız."

Toplum içerisinde uyulması gereken ve görgü kuralları denilen adabı-ı muaşeret konusunda ilk görev elbette ki aileye, sonra da eğitim-öğretim veren kurumlara düşmektedir. Fakat bugün bunun yeterince ve gereğince yapıldığını söylemek ne mümkün? Batıdan alıntılıp çocuklarımıza uyarlanmaya çalışılan modern pedagojik yapı, bizim ne tarihimize, ne kültürümüze, ne örfümüze ve ne de inancımıza uymaktadır. Bir nevi dayatma usulüyle hem ebeveyni hem de öğretmenleri, çocukların/öğrencilerin her dediğini emre amade bir biçimde hizmetkâr haline getirmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla adabı-ı muaşeret kuralları da sadece kitaplarda kalmış olmaktadır. Bu durum yeme-içmeden tutun dayatıp kalkmasına, odasının düzeninden konuşma tarzına kadar yansımaktadır. Oysa büyüklerimiz konumuzla ilgili ne güzel şeyler söylemişler:

• "İnsanla hayvan arasındaki fark edeptir."

• "Edep konuştuğun zaman dilini korumaktır, yalnız kaldığın zaman da kalbini korumaktır."

• "İnsana; faydasız, çok bilgiden ziyade, edep ve yüksek terbiye lâzımdır."

• "İlim meclisine girdim, kıldım talep, ilim tâ gerilerde kaldı, illâ edep illâ edep."

• "İlim ve bilginin yüceliği edep ile anlaşılır. Davranışlar, ilim ve irfan ile kabul görür ve insan, güzel edep ve ahlakı ile dünya ve ahiret muradına ulaşır."

• "Edep, dinin gerçeklerini bilmedeki ince anlayış, dünyanın geçici ve aldatıcı zevklerine aldanmadan Allah' ı hatırlatan bilgiler edinmek için yapılan eğitimidir."

• "Edep, nefsi gerektiği şekilde terbiye etmek ve güzel ahlâk ile süslemektir."

• "Sohbet bir cesettir. Edep ve ahlak ise o cesedin aklı ve ruhudur."

• "Edep, ilimden önce gelir." Bu vecizeleri çoğaltabiliriz ancak biz konumuzu Hz. Mevlana'nın bir sözüyle noktalayalım: "Güzeli güzel eden edeptir, edep güzeli sevmeye sebeptir."

Kaynakça

1. TDV, İslam Ansiklopedisi, "edep" maddesi
2. A'raf suresi, 28
3. İbn Mace, Kitabu't-Tib, 1
4. Ebu Davud, Edeb, 7
5. Tirmizi, Birr, 71
6. Tirmizi, Birr, 62
7. TDV, İslam Ansiklopedisi edep maddesi
8. Suyûtî, Camiu's-Sağîr, I, 12
9. İlber Ortaylı, Osmanlı'yı Yeniden Keşfetmek, S, 88
10. Tirmizi, Birr, 62
11. Taha suresi, 44
12. İsrâ suresi, 28
13. İsrâ suresi, 23
14. Nisa suresi, 9
15. Nisa suresi, 5, 8; Lokman suresi, 15
16. Nisa suresi, 63
17. Bakara suresi, 83
18. İsrâ suresi, 53

AHSEN DEMİR ÇELİK
MAMÜLLERİ PAZARLAMA
NAKLİYE TAAHHÜT
ve TİC. LTD. ŞTİ.

*Her bahar
bir çiçekle başlar...*

Yıldırım Beyazıt Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad.
Anadolu İş Merkezi No:6 Kat: 4
Daire No: 12 Payas / İSKENDERUN
Tel: +90 326 755 19 42 • Faks: +90 0326 755 19 41
ahsen@ahsendemircelik.com • www.ahsendemircelik.com

Ramazan ÖKSÜZ

Firmamız 24/01/2014
Tarihinde Kuruldu

"Telefonunuza
Karekodu
Okutunuz"

ahsendemircelik

ahsendemircelik

YAVUZ SELİM
metal taşımacılık

Metal ve Sanayi Ürün Taşımacılığı Konusunda
Uzman Çözümler...

Designed by METAL MEDYA®

Yıldırım Beyazıt Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad.
Anadolu İş Merkezi Kat:4 Daire No:12 31900 Payas/İSKENDERUN
Tel: +90 326 755 19 43 Faks: +90 326 755 19 41

/yavuzselimmetal

/yavuzselimmetal

/yavuzselimmetal

Yavuz Selim Metal Taşımacılık bir Ahsen Demir Çelik Kuruluşudur

yavuzselim@yavuzselimmetal.com
www.yavuzselimmetal.com

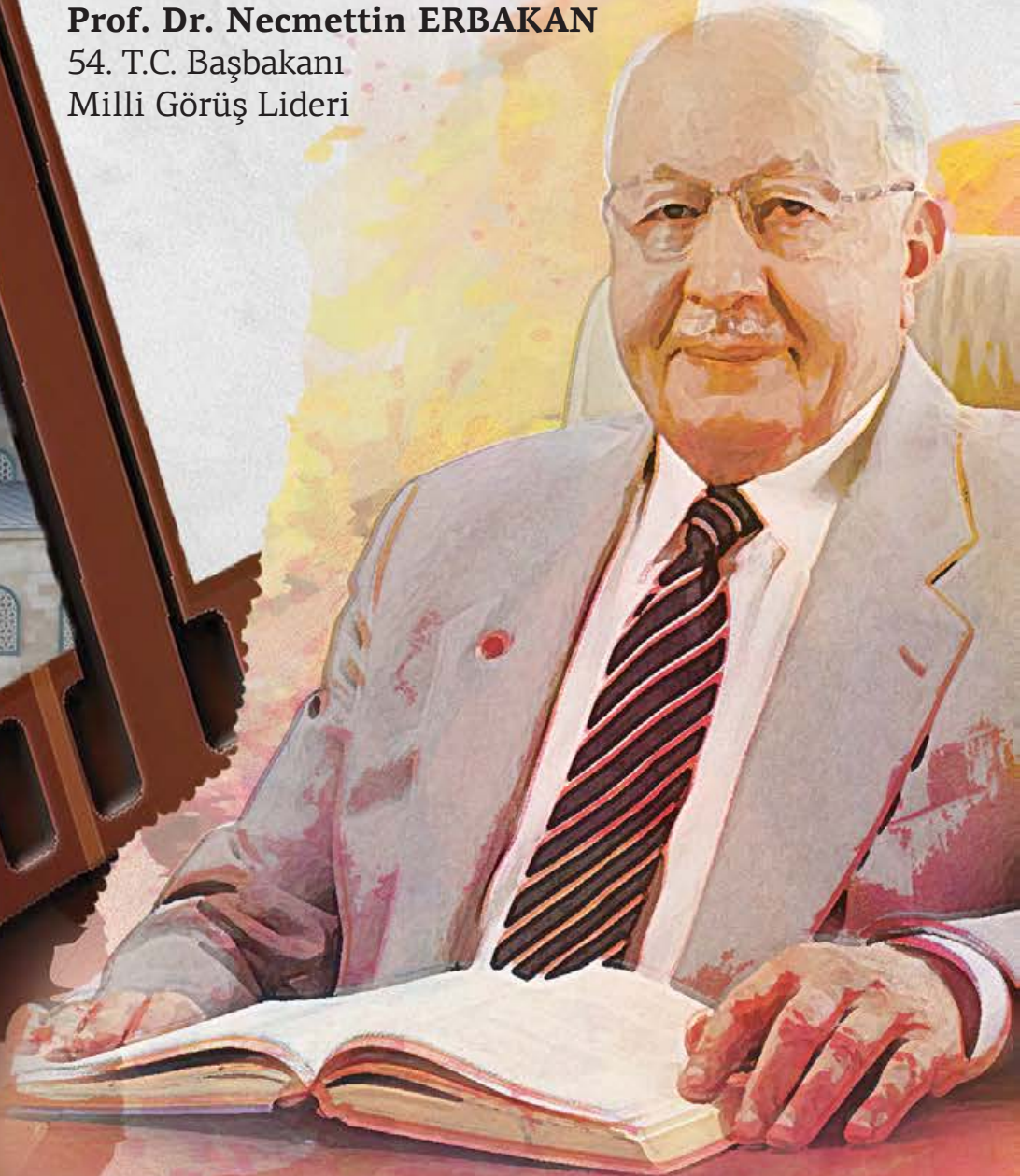
SÖZÜN GÜCÜ

İsrail güçten anlar! Bir gün gelecek İsrail'e öyle bir tokat atacağız ki, bütün hayatı gözlerinin önünden Gazze Şeridi gibi geçecek.

Erbakan

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN
54. T.C. Başbakanı
Milli Görüş Lideri

AİLEDE GEÇİMSİZLİĞİN ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNE OLUMSUZ ETKİLERİ

İnsan olarak hayata üç önemli noktadan bağlıyız. Aile bağı, vatandaşlık bağı ve komşuluk bağı. Bu üç bağın kuvvetli olması durumunda insanlar mutlu olarak yaşarlar.

Ailenin birinci görevi, yavrularını en iyi şekilde koruyup kollaması, besleyip büyütmesi, onu kendi yetenekleri ve ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirmesi, kısaca; dini ve dünyevi görevlerinin şuurunda eğitmesidir.

Ailenin kurulması önemli olmakla birlikte, en az onun kadar önemli bir noktası da sağlıklı bir şekilde devam ettirilmesidir. Bu sonuca ulaşabilmek için aile bireylerinin eğitimi olmaları büyük önem arzeder.

Çocuk ilk günden itibaren yüksek oranda duygusal bir güce sahiptir. Çok geçmeden de bunu belirli bazı hareketleriyle açığa vurur. Ailede çocuğu ruhi yönden eğitecek olanların bu gerçeği bilmeleri gerekir. O, çocuktur, anlamaz diyerek onu yok saymak çok yanlış bir davranış olur. Çocuğun ruhi ihtiyaçları, bedeni ihtiyaçlarından önce gelir.

Ruhi eğitimde ihmal edilmemesi gereken önemli bir nokta da ailede herkesin birbirlerinin gururunu incitecek söz ve

hareketlerden, özellikle başkalarının yanında iken, kaçınmaktır.

Çoğu zaman bir incir çekirdeğini bile doldurmayan ve sık sık tekrar eden karı koca kavgaları, o yuvadaki yavruları rahatsız eder, hafızalarında silinmez izler bırakır. Gül bahçesi olması gereken aile yuvası çocuklar için birer dikenli tarlaya dönüşür. Çocuklar mutluluğu aile dışında, sokaklarda aramaya çalışır, ilk fırsatta bunun yollarını bulmaya gayret ederler.

Geçimsiz bir ortamda yetişmekte olan çocuk, ailenin bir ferdi olmakla birlikte milletin de bir bireyidir. Onun kötü yetişmesi ile önce aile sonra da vatan zarar görecektir. Bu ağır yıkımın biricik sorumlusu da yine ailedir.

Evde sinirlilik havasının estiğine şahit olan çocuklarda ruh ve sinir hastalıkları baş gösterir. Geceleri uykularından korkarak uyanma, sayıklamalar, dış gıcırdatmalar, durup dururken ağlama ve gülmeler gibi rahatsızlıklarla karşılaşılabilir.

Karı-koca kavgaları, ailenin günlük yaşama düzenini bozduğu gibi, çocuğun yaşayışını da olumsuz etkiler. Yeme

içme, yatma kalkma, oyun oynama, ders çalışma gibi davranışlarında ihmalkarlıklar baş gösterir.

Geçimsizlikten ötürü birbirlerine yalan söyleyen eşler çocukların güvenlerini kaybeder. Bu güven sarsılırsa ister istemez anne ve babasını rol model alan yavrular, “onlar yalan söylüyorsa ben de yalan söyleyebilirim.” düşüncesine kapılıp bu yönde olumsuz bir davranış biçimi gösterirler.

Çocuklar, ebeveynlerinin ruh hallerini hangi yaşlarda olursa olsun bir bakış veya bir dokunuşa bile hemen anlayabiliyorlar. Ona en çok bakan ebeveyninin duygularını hemen okuyabiliyorlar. Onun mutsuz olması, mutlu görünmeye çalışsa bile çocuğun gözünden kaçmıyor. Hemen etkileniyor, o da mutsuz oluyor. Çocukta özgüven eksikliğine neden oluyor.

Çocuklar, ebeveynin kendi yanlarında tartışmalarından olumsuz etkilenirler. Çocuk şiddet içerikli bir ortamda bulunuyorsa tabii ki meyli de o yönde oluyor. Yüksek tonda konuşmalarla çiftler birbirlerine olumsuz tavır takınıyorlarsa çocuk tabii ki etkilenir, çok küçük olsalar bile bunu beden diliyle bir şekilde belli ederler.

Fiziksel veya psikolojik şiddete şahit olan çocuklar da ileride şiddet eğilimli tavır gösterirler. Çocuk nasıl yetiştirilirse, ne görürse öyle büyüyor. Maalesef bunun ne kadar yanlış olduğunu bilse bile büyüme sürecinin sonunda şiddet eğilimli fertler olarak toplumda yer alıyorlar. Aramızda her an patlayacak mayın gibi dolaşıyorlar.

Ailedeki tartışmalardan, anne-baba genellikle çocukların ahlaki eğitimleri üzerinde durmaya vakit bulamadıklarından, çocuklar anne-baba kurbanı olur. Bazen anneden babaya bazen de babadan anneye laf taşıyarak aralarının açılmasına, sonucunda da kötü olayların meydana gelmesine neden olabilirler.

Uzun süren geçimsizlikler, çocukların mizacı üzerinde de olumsuz derin etkiler yapar. Evde geçen kötü olaylar çocuklar üzerinde gelecek kaygısı oluşturur. Önünde başarılı bir rehber olmadığı için çocuklar başarısızlıktan başarısızlığa sürüklenmiş olurlar.

Aile ortamı, çocuğun yetişmesinde en büyük etkidir. Güzel ortamlarda güzel, iyi çocuklar yetişir. Kötü aile ortamlarında doğru, faydalı yavrular yetişmesi istisnalar dışında pek mümkün olmaz. Sevgili Peygamberimizin “çöplükte kırmızı gül bitmez.” hadisinden alacağımız dersler vardır.

Evlerde süren geçimsizlikler, çocukları uykusuz ve moralsiz bıraktığı içindir ki ertesi günü okula giden yavru dikkatini toparlayamayacağından dalgınlık ve tembellik belirtileri üzerinde görülecek, dolayısı ile başarısızlıklar peş peşe gelecektir.

Geçimsizlikler aile bütçesini de alt üst eder. Evdeki kavgadan sonra baba evi terk edip, gece yarısına kadar dışarıda kalıp, can sıkıntısını ya meyhane veya kötü eğlence merkezlerinde vakit geçirerek gidermeye çalışacağından sınırsız para ve mal israfına duçar olur. Anne de kendisine yapılanı unutmamak ve kocasından intikam almak uğruna gereksiz harcamalar yapacak olursa, bunun zararı çocuklara olacaktır. Böyle bir ortamda büyüyen çocuklar da anne ve babalarını taklit edeceklerinden birlikte mutsuz olacaklardır.

“Evde huzur, barış ve sevgiyi egemen kılmak herkesin asıl görevi olmalıdır. Sevgisiz büyüyen çocukların başkalarına da sevgi göstermeleri onlardan beklenemez.”

Aile geçimsizliklerinde temel neden, fertler arasındaki geçimsizliktir. Evde huzur, barış ve sevgiyi egemen kılmak herkesin asıl görevi olmalıdır. Sevgisiz büyüyen çocukların başkalarına da sevgi göstermeleri onlardan beklenemez. Ailede sevgiyi görmeyen çocuktan okulda arkadaşlarını sevmelerini beklemek de imkansızdır. Anne-babasını sevmeyen çocuktan öğretmenini sevmesi de beklenemez.

Geçimsiz çiftlere destek olmak adına Aile bakanlığına bağlı çok fazla aile terapisti veya aile ilişkilerini baz alan psikolojik kurumlardan taraflar yardım alabilirler.

Hız. Ali (r.a.)’in “Çocuklarınızı kendi zamanınıza göre değil, gelecek zamana uygun olarak yetiştiriniz.” sözü gereği çocuklarımızı kendi yanlışlarımız doğrultusunda değil; hak olan, doğru olan örnek ve ilkeleri dikkate alarak eğitmeliyiz. Yanlıştan, kötünden, çirkinliklerden uzak, Sevgili Peygamberimizin aile hayatını örnek alıp eğitmeliyiz. Çünkü O bizim rehberimiz, saadet kaynağımızdır. Salat ve selam üzerine olsun.

ADAB-I MUAŞERET Mİ SINIRSIZ ÖZGÜRLÜK MÜ?

İslam medeniyetini diğer medeniyetlerden farklı kılan en önemli gösterge elbette insan ilişkilerindeki uyum ve mükemmelliktir. İyi tutum ve davranışlarla bunları kazandıran bilgi için kullanılan "edeb" in çoğulu "adap" ile "barış içinde yaşama, birbiriyle uzlaşma" anlamındaki "muaşere"-den (muaşeret) gelen adab-ı muaşeret (adabu'l-muaşere) genellikle bireylerin ve toplum kesimlerinin birbirine karşı olan sevgi ve dostluk duygularını güçlendirici medeni ve ahlaki davranışları, nezaket ve görgü kurallarını ifade etmektedir.¹

Bin yıldan beri üzerinde yaşadığımız bu topraklarda son iki asırdan beri sosyal yapının giderek zayıflaması, insan ilişkilerindeki olumsuzlukların şiddet ve çatışma ortamına çekilmesi ve ahlaki değerlerin tefessüh etmesindeki en büyük neden, adab-ı muaşeret dediğimiz insani ilişkilerdeki menfi dönüşümdür. Köyden kente göçün ortaya çıkardığı çarpık ve dengesiz yerleşimler, eğitimde batı menşeli normlara geçiş, sanayileşmeyle birlikte iktisadi anlayışın materyalizme kanalizasyonu; radyo, sinema, televizyon, basın ve yayın organlarının İslami ve millî değerlerden uzak ve hatta bunlara hasımca davranan kesimlerin elinde olması gibi tüm olumsuzluklar millî değerlerin ve toplumsal ahlakın yozlaşmasına hız kazandırmıştır. Tanzimat, ıslahat ve meşrutiyet'le başlayan batılılaşma ve sekülerleşme hedeflerini gerçekleştirme süreci, cumhuriyet döneminde yapılan inkılaplarla tamamlanarak on dört asırlık İslam medeniyet ve kültürünün izlerini sosyal hayattan tamamen kazıyıp silme de büyük oranda İslam toplumunda var olan adab-ı muaşeretin kaybedilmesine neden olmuştur.

Çocukluk ve gençlik yıllarımızı yaşadığımız 1960 ve 70'li yıllarda hep büyüklerimizden, gördükleri küçük kusur ve kabahatler karşısında sitemle dinlediğimiz "Ah zamane gençliği aah! Yeni yetmeler işte, ne olacak! Ne zamanlara kaldık ya hü! Ne edep kaldı ne hayâ! " gibi serzenişleri işittiğimizde onların bu sızlanmalarını belki biraz abartılı bulur, bazen de biraz da içinde bulundukları zamana alışamadıklarına yorardık.

Zaman geçti, biz de olgunluk döneminden yaşlılık devresine girmeye başlayınca büyüklerimizin hatırımızda kalan o serzenişlerini idrak edip onlara hak vermeye başladık. Başladık başlamasına da bir taraftan da biz de onlar gibi geçen devirleri mumla arar olduk. Çünkü bizim otuz, kırk yıl öncesine, hatta yirmi yıl öncesine kadar dahi hiç alışık olmadığımız davranış ve manzaralar artık sokaklardan da taşarak okullara ve hatta evlerimizin içine kadar girmek suretiyle huzurumuzu kaçırmaya, mutluluğumuza gölge düşürmeye başladı maalesef.

Toplu taşıma araçlarında ayak ayak üstüne atarak büyüklerine yer vermeyen, sokakta arkadaşlarıyla her türlü laubaliliği çekinmeden yapan, hiç utanıp sıkılmadan Ramazan ayında sigara tüttüren, oturduğu bankın etrafını yediği çekirdek kabuklarıyla çöplüğe çeviren, flörtüyle sarmaş dolaş gezip asla utanma emaresi göstermeyen, gürültü çıkaran egzozlu araçlarla tur atıp çevreye rahatsızlık vermekten zevk alan, trafikte dirift atarak insanların hayatlarıyla oynayan, karşı cinse argo tabirlerle hitap eden, büyüklerine "hey dayı", "hop hacı" şeklinde hitap eden dağdan inmiş vahşi at sürüleri gibi ortalıkta fütursuzca cirit atan bir takım gençlerimizin varlığına şahit oluyor ve ne yazık ki yasalardaki boşluklardan yararlanan ve nemelazımcı toplumun arkasına saklanan bu asi gençliği durduramamanın acziyeti ve burukluğu içerisinde olup bitene tahammül gösterip sabretmeye çalışıyoruz artık.

Ecdadımızdan bize tevarüs eden toplumsal kaideler, usuller, ahlaken uyulması gereken hususlar, güzel terbiye ve nezaket kurallarının yerine kabalık, ölçsüzlük, haddini aşma, şımarıklık, züppelik, laubalilik, kırıcı ve incitici söz ve davranışlar, saygısızlık, sevgisizlik, kibir, riya, ikiyüzlülük, mağandalık ve soytarıllık, seküler eğitim sistemi, batı kültür emperyalizmi, entelektüelleşme hastalığı, küreselleşme rüzgârı ve moda vb. akımlarla yerleştirildi.

Halbuki ecdadımızın duvarlarında yer alan tabloların en başta gelenlerinden biri : "Edeb Ya hü" vecizesi idi. Yani "burada edebine dikkat et, terbiyeli ol, utan" gibi bir ikaz

işareti bulundurulur ve o ikaza dikkat ederlerdi. Ve diğer bir hat ise: "Edeb bir tâc imiş nûr-i Hüda'dan, Giy o tacı, emin ol her beladan" mısraları idi ve o da bir ikaz işareti olarak algılanırdı.

İslam ahlak ve eğitiminin verildiği mekânlardan biri de eskiden köy odaları idi. Burada yaş durumuna göre en büyükten en küçüğe kadar bir oturma sırası vardı. Büyükler konuşur, küçükler dikkatlice onları dinler, anlatılanları ezberlemeye gayret ederlerdi. Evlere gelen misafirler güler yüzle karşılanır, hâl hatırdan sonra mutlaka bir ikramda bulunulur, küçükler edeple büyüklerin ellerinden öper, hatırları sorulursa saygıyla "elhamdülillah, hürmet ederim" diye cevaplarlar, kendisine bir şey sorulursa edeple cevap verir, sorulmazsa susar dinlerlerdi.

Evlerin avlu kapılarının üstünde iki tokmak olurdu, biri kalın biri ince. Gelen bayansa kapıyı ince tokmakla vururdu, kapıyı evin hanımı açardı; erkekse kalın tokmakla kapıyı vururdu, evin hanımı kapıyı ya örtünüp açar ya da bir mahremi (kocası vs.) açardı. Hülâsa hayatın tamamına edep ölçüleri hâkimdi, edepsizliğe asla müsaade edilmezdi.

Müslümanlar Asr-ı Saadetten itibaren çok güçlü devletler kurarak bilim, kültür, sanat ve medeniyet alanında kendi çağlarında dünyanın parlayan yıldızları oldular. Müslümanlar sevgili Peygamberleri (s.a.v)'i, O'nun ailesini ve ashabını rol model kabul ederek Asr-ı Saadet devrini yaşatma ve yaşamının gayret ve çabasını asırlarca devam ettirdiler. Endülüs'ten Hindistan'a kadar İslam'ın nuruyla aydınlanmış müslüman toplumlar hem batılılaşmanın hem de temel kaynaklardan uzaklaşmanın etkisiyle öz ahlak ve faziletlerinden yavaş yavaş uzaklaşarak Müslüman kimliğine yabancılaştılar. Hani, Arif Nihat Asya'nın mısralara döktüğü gibi,

"Bize bir nazar oldu, cumamız pazar oldu
Ne olduysa hep bize, azar azar oldu
Ne şöhretten hastayız, ne de candan hastayız
Ne ruhça ne vücutça, ne de kandan hastayız
Avrupa'ya bir değil, iki pencere açtık
Uzun yıllardan beri, cereyandan hastayız
Batı batı diyerek, eyvah hep batıyoruz."

Batılılaşma bizi hasta etti ve manen batırmaya devam ediyor maalesef.

Halbuki," birçok dinde olduğu gibi İslam inancına görede insan yaratılış itibarı ile beden ve ruh olmak üzere iki cevherden yaratılmıştır. Onun beden olarak yaratılması "beşer" ve ruhi özellikleri ise "insan" kavramı çerçevesinde ele alınmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de yer yer insan ve beşer kavramlarının kullanılmasından hareketle bu iki kavram arasında nasıl bir ilişki olduğuna dair birtakım görüşler ileri sürülmüştür. İnsanın beşeriyetten insaniyete yükselmesinde elbette en önemli etkenler aile, eğitim ve çevredir."²

O aile ki "Beni Rabbim terbiye etti ve terbiyemi de çok güzel yaptı." lütfuna mazhar olan Hazret-i Peygamber (s.a.v)'in hane-i saadeti gibi olmalıdır. O eğitim ki Hazret-i Peygamber (s.a.v)'in Mekke'deki Darü'l-Erkam, Medine'deki

Ashab-ı Suffe okulları gibi olmalıdır. O çevre ki Allah yolunda yurdunu terk eden muhacir ve onlara kucak açan ensar (radiyallahuanhum) gibi olmalıdır. Yani her konuda haddini bilen, Allah'ın koyduğu sınırını aşmayan, ahlak ve faziletin her alanda sergilendiği, huzurlu ve mutlu bir toplum ancak bu sağlam üç sac ayağı üzerine inşa edilecektir.

Kur'an-ı Kerim'de aile bireylerinin, akraba ve komşuların bir arada yaşamının gerektirdiği hak ve sorumluluklara riayet etmelerini, uyumlu, geçimli ve güler yüzlü olmalarını öğütleyen; kaba, kırıcı söz ve davranışlardan sakındıran birçok ayet vardır ki burada bazılarını zikrederim:

"Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara öf bile deme! Onları azarlama! İkisine de gönül alıcı güzel sözler söyle. Onlara merhametle ve alçak gönüllülikle kol kanat ger. "Rabbim! Onlar nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster" diyerek dua et.(Bakara, 262,263) buyrukları ebeveyn ve evlat ilişkisine,

"Yeryüzünde böbürlenerek dolaşma! Ne yeri yarabilir ne de dağlarla boy ölçüşebilirsin. (İsra,37) emri yürüyüşteki ölçüye,

"Ey iman edenler! Seslerinizi peygamberin sesinden fazla çıkarmayın, birbirinize bağırдыңınız gibi ona bağırmayınız; sonra farkında olmadan amelleriniz boşa gider." (Hucurat, 2) emri konuşmadaki ölçüye,

"Ey iman edenler! Erkekler diğer erkeklerle alay etmesinler; onlar kendilerinden daha iyi olabilirler; kadınlar da diğer kadınlarla alay etmesinler; alay edilen kadınlar edenlerden daha iyi olabilirler. Biriniz diğerinizi karalamayın, birbirinize kötü ad takmayın. İman ettikten sonra fasıklıkla anılmak ne kötüdür! Günahlarına tövbe etmeyenler yok mu, işte zalimler onlardır." (Hucurat, 11) emirleri de insan ilişkilerindeki sınırlara işaret buyurmaktadır.

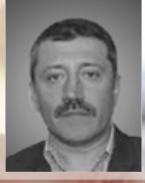
Ayrıca " Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının çünkü bazı zanlar günahtır. Gizlilikleri araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Bak bundan tiksindiniz! Allah'a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur. (Hucurat, 12) ilahi yasakları da fitnenin ve arabozuculuğun önüne geçen yasaklardır.

Yazımızı Yunus Emre'nin: "Girdim ilim meclisine, eyledim kıldım talep/ Dediler ilim geride, illa edep illa edep" dizeleriyle bitirirken Yüce Rabbimizden edep ve hayamızı artırmasını niyaz ederiz.

(1)TDV İslam Ans. Fatma Tunç Yaşar

(2)Tarih Bilinci Dergisi s.40, Prof. Dr. İsmail ERDOĞAN

(3)TDV İslam Ans. Fatma Tunç Yaşar,

EDEP BİR İNSANLIK SOFRASIDIR

Her insan edep sofrasından aklı, ahlakı ve gayreti kadar alır. Canlı bir varlık olarak insan doğar, büyür, çoğalır ve ölür. İnsanlık ise edeple doğar, edeple büyür, eserlerini edeple verir ve nihayet edebi kaybolduğunda ölür.

Edep, insanın ve insanlığın bir özetidir. Güzel, değerli, hayırlı ve faydalı olan ne varsa muhakkak edebinin içindedir. Edep güzel ahlakıdır ve Allah'ın elçisi güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderilmiştir.

Edeple çerçeveselenmiş bir insan mutluluk ve huzur kaynağıdır, çünkü edebinin yok edemeyeceği kötülük olamaz, edebinin mutluluk ve huzur veremeyeceği yer veya durum olamaz. İnsanın düşünce ve davranışta bulunduğu her yerde edep de bulunmalıdır. Her mesleğin, her işin, her uğraşın ve hatta her zevkin bir edebi vardır.

İnsanın dışındaki bütün canlılarda edep, fiili olarak içgüdü şeklinde vardır. Tabiat içinde kusursuz ve sorunsuz bir hayat yaşarlar. Allah'ın yasası böyledir. Diğer canlılara hazır verilen şey, insana nefsinden dolayı, gayrete bağlı olarak verilmiştir. Edebin doğması için nefsin terbiyesi ön koşuldur.

Bugün dünyamızda pek çok sorun var. Bir kısım insanlar yemekten çatırken, büyük bir kısım açlıkla mücadele ediyor. Mutluluk ve huzur masallarda kalmış gibi. Herşeyi olanın mutluluk ve huzuru yok. Vicdan, merhamet, şefkat, sevgi, saygı ve nice insani değer küçülmüş hatta yok olmuş. Hırs, saldırganlık, bencillik ve zulüm büyüdükçe büyümüş. Edep yoksa elbette kötülük büyüyecektir.

Nesli yok olan değerlerin arasına bir yenisini eklemeliyiz; İNSANLIK...

Karnımızı bırakıp yüzümüzü edebe çeviremediğimiz sürece, hiçbir insanlık sorunu çözülemeyecektir. Edebi ebedileştirmek, insanın ve insanlığın en büyük amacı olmalıdır.

Edebin Zirvesi Şuurdur

Edeple çıkılan insanlık yolculuğu şuurun üçüncü haliyle zirveye ulaşır. Nedir şuur? Elbette farkında olabilmektir. Neyin farkında olabilmek? İnsan olarak yaratıldığının farkında olmaktır. İnsan ahsen-i takvim yani en güzel biçimde yaratılmıştır. Yaratılışı en güzel olan insanın bu güzelliği doldurabilmesi onun iradesine bırakılmıştır. Edeple gayret birleştiğinde, ahsen-i takvimin içi güzelliklerle dolacaktır. Kendini güzelleştiren insan, yolculuğun birinci aşamasını tamamlamış demektir.

Bundan sonraki yolculuk, insanlara yaradılış hikmetlerini anlatmaya doğrudur. Güzel insan ancak güzel örnek olarak anlatır takvimini.

Yolculuğun üçüncü aşaması, insanın dışında gayretin sürdürülmesi ve eserler ortaya çıkarılmasıdır. Kalemle öğretilen insana yakışan da budur. Elinde kalem insanlık tarihine güzel sayfalar bırakmaktır.

Günümüzde her şey bozuldu. Hiç kimse bunları dinlemez, okumaz, yaşamaz düşüncesi; düşüncenin de yaradılışın da yapısına aykırıdır. Kötülük, cahillik, edepsizlik dün de vardı, önceki gün deydiler, bin yıllar öncesinde de vardı. Zaten mücadele zorluklar içerisinde yapılırsa değer kazanır. Zorluklar ve engeller, insanı; aşıldıkça güçlendiren, aşıldıkça edebini ve şuurunu yükselten araçlardır.

Amacı edep, vizyonu şuur olan her insanın, özellikle her öğretmenin görevi; en güzel şekilde yaratıldığını bilebilmek ve en güzel şekilde hatırlatabilmektir.

*Aziz dostum, bu dörtlüęü
"duâ" diye kabl eyle...*

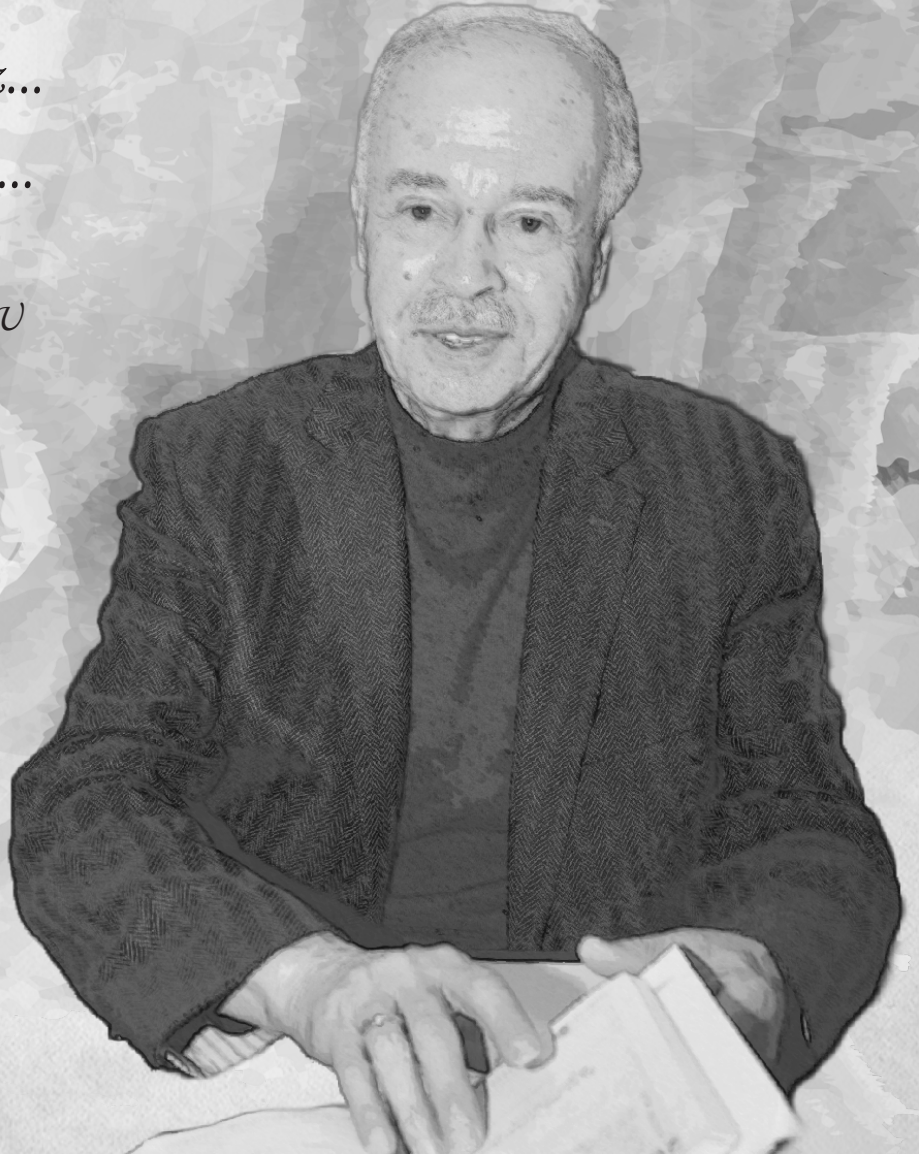
*Biz Őimdilik burdaysak da;
geleceęiz gün gelince...*

*Dünya yalan, "dürüst" değil:
Ya öyledir ya da böyle...*

*Gün gelince konuŐuruz...
Hocamıza selam söyle!...*

12 Mart 2020

Yasin HATİPOğLU

Şevket KAZAN

7 Aralık 1933 - 9 Mart 2020

BUGÜNÜMÜZ TARİHE YANSIRKEN AKTÖRLERİNİ TANIMALIYIZ

İçinde bulunduğumuz zaman dilimi ve yaşadığımız coğrafya, tarihin en büyük olaylarına sahne oluyor. Komşumuz Suriye üzerinden 3. Dünya Savaşının hazırlıkları yapılıyor adeta. İslam coğrafyalarında, küresel güçler stratejik hesaplar peşinde koşup, hamleler yaparken; akan Müslüman kanı artmaya devam ediyor. Vatanını terk etmek zorunda kalanların, mülteci durumuna düşenlerin, açlığa mahkûm edilenlerin, zulüm ve işkence görenlerin sayısı her geçen gün çoğalıyor.

Farkında olmadan cenderelerin içinden geçerken, sanal platformlarda ve medyada kısmen görebildiğimiz insanlık dramları üzerinden vicdan muhasebesi yapıyoruz biraz ama genel olarak yaşanan olaylar karşısında bir tiyatro seyircisi gibiyiz. “Z Kuşağı” diye tabir edilen, bu zamanın genç nesli ise; yaşanan olaylara büyük oranda negatif. Tabi bu nemelazımcı tutum, sistemin reel bir sonucudur.

Öğrenciler tarih kitaplarında I. Dünya Savaşı’nı okurken, Balkan Savaşlarını öğrenirken; ilginç gelen detaylarla tarihe, sanki bir filmi yarı şaşkın yarı fantastik izliyor gibi bakabiliyor. Eğitim sisteminin beyinleri tek tipleştiren sınavlarına hazırlanırken karşılaştıkları tarihi savaşları, sadece sorulara cevap verebilmek için öğreniyorlar. Her bilgide biraz daha yaklaştıkları başarıya, yüksek puana olan sevinçleri; çoğu zaman tarihi olaylardaki trajediyi unutturabiliyor öğrencilerimize. Çanakkale’deki iki yüz elli bin şehit, Balkan Savaşları’nda yüz elli bin insanımızın kaybı gibi tarihi olayları; zihinlerinde, ‘Cesur Yürek’ filminden bazı ensantaneler ile canlandırıyorlar belki de.

Öğrenciler Siyonizm’in, Osmanlı’yı yıkmak için önce Balkan Savaşları ile zayıflatmasını, sonra Dünya Savaşı ile Filistin’i almak için büyük bir plan ve kurguyu “Game of Thrones” filmindeki gibi entrikalar ile garipsiyorlar. Hatta bazen sı-

navlar için tarih çalışırken, kendilerini film karakterlerinin yerine koyup, kıyafetleri üzerlerinde hayallere dalıyorlar ama aslında o tarihi olaylardan daha gerçekçi ve daha büyük olayları yaşadığımız bir tarihte olduğumuza inanmıyorlar ya da inanmak için gerekli bir ortamın olduğunu düşünmüyorlar. Çünkü tarih derslerimiz, olaylar arasında bir mantık örgüsü kurmadan veriliyor genelde.

Sarıkamış'ın Allahuekber Dağları'nda strateji hatasıyla doksan bin yiğidimizin donarak şahadetinin hüznünü yâd ederken; komşumuz olan Suriye ve Irak'ta realiteler adına iki milyon insanın ölmesi, çocuk cesetlerinin denizden karaya vurması, mülteci kamplarında insanların soğuktan ölmesi gibi hadiselerdeki ciddiyeti, ancak tarih kitapları yazınca anlayacağız galiba.

Müslümanlara yapılan zulümler karşısında nasıl bir tepki gösterirsek ahretimizi kurtarabiliriz diye düşünemeyecek hale geldik. Hatta ezber ve sistemin bizden istediği bilgiye o kadar odaklandık ki; tarih kitaplarında; Kurtuluş Savaşı için halktan

bir çift çorap, giyecek, yiyecek vb. yardımlar için çıkarılan Tekâlif-i Milliye Emirleri ile İstiklal Mahkemeleri'nin kurulmasının mantıksızlığını bile anlayamadık. Oysa bu millet Çanakkale'de malını, evladını, canını, her şeyini verdi. Cihad dedi, evlatlarını şahadet aşkıyla gönderdi. Aynı halk, Kurtuluş Savaşı için neden malını vermezlik etsin ve bunun sonucunda istiklal mahkemelerine gerek duyulsun ki?

İşte öyle bir noktadayız ki, şu an dünyanın her yerinde tüm Müslüman ülkelerde uygulanan zulümlerin büyük bir plan ve programın ürünü olduğunu göremeyecek kadar yönlendirildi algılarımız. Çünkü Siyonizm'i yeterince tanıyamadık. Siyonizm'in, küresel anlamda kendi zulüm merkezli "Yeni Dünya Düzeni"ne alternatif olacak her türlü görüş ve karakteri taşıyan oluşumları; yeryüzünden silme, yok etme projesinin bir sebebinin olduğunu anlamamız gerekir. Aynı

anda, tek bir merkezden düğmeye basılmış gibi Filistin'de, Mısır'da, Suriye'de, Irak'ta, Yemen'de, Doğu Türkistan'da, Arakan'da, Pakistan'da, Libya'da; Siyonizm'e dur diyecek "Yeni Bir Dünya" kurma hayali, ideali ve derdi ile yaşayan tüm Müslümanları yok etme projesinin son aşamasında olduğumuzu, bizden sonraki neslin tarih kitaplarında yazmadan önce bilmemiz gerekir.

Yaşanılan zulümlere ve Siyonizm'in sömürü düzenine karşı duracak bir bloğa, her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var dünyada. Yeni neslin mantığına hitap edip, bu devrin firavunlarını tanıtabilirsek; öğrenciler, ileriki zamanlarda yazılacak sonu "S" ile bitecek her hangi bir sınavda, savaşla-

rın ve ayaklanmaların sebep-sonuç ilişkisini ezberleyip, şıklar arasında boğulmak yerine; dünyayı kan gölüne çevirenlerin değerler sistemindeki çarpıklığı görür ve Müslümanların duruşunu sorgular. Onun için kendilerinden başkasına hayat hak-

kı tanımayan bir inanç üzerine temellendirilen Siyonizm, eğitim müfredatımızda mutlaka yer almalı. Ülkemizi kendileri için bir tehdit olarak gören ve genlerimizle oynayan bu yapıyı tanımaya herkesin hakkı var.

Son yirmi yıl içerisinde yaşanan işgallerde, beş milyondan fazla Müslüman'ın katledilmesi, Siyonizm'in sapık ideolojisinden bağımsız anlatılmamalı. Böylece, iman ettiğimizi söylediğimiz kitap, yeryüzünün müstekbirlerine karşı boyun eğmememizi ve onlara karşı mücadele etmemiz gerektiğini emrettiği halde; Müslüman ülkelerde, küresel güçlerle işbirliği yapanların değer görmesinin ve bütün bir İslam coğrafyasının kan gölüne dönmesinin mantıksızlığını herkes kavramış olsun.

"İşte öyle bir noktadayız ki, şu an dünyanın her yerinde tüm Müslüman ülkelerde uygulanan zulümlerin büyük bir plan ve programın ürünü olduğunu göremeyecek kadar yönlendirildi algılarımız."

İSLAM'DA EKONOMİ

Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç dinler arasında Yahudiliğin dünyevi sol temayülü teşkil ettiğini belirterek “Yahudilik tarihi, dünyanın iktisadi (ticari) gelişme tarihidir.” der. Hristiyanlığın ise insan ruhunu kendi kendine yönettiğini iddia eder. Bu sonuca göre Yahudi materyalizminin insanın şuurunu dünyaya yönlendirdiğini, Hristiyan ruhçuluğunun aşırı idealizme kaydığını belirtir ve “Bu iki şeyin birleştirilmesini İslam Hz. Muhammed (s.a.v) ile gerçekleştirmiştir.” der (A. İzzetbegoviç, Doğu ve Batı Arasında İslam, sh. 215-218).

Kur'an ve hadislerle sabittir ki Allah, ahiretin dünya hayatından daha hayırlı ve üstün olduğunu bildirir (Duha, 4) ama dünyadaki payını da unutma der (Kasas, 77).

İslam insanın hem ruhi yönüne hitap eder, onu ruhen hazırlar hem maddi hayatını tanzim eder, bireysel ve toplumsal görevlerini ona bildirir. İslam'da dünya hayatı ahiret hayatı ayrımı yoktur, bunlar birbirlerinin devamı ve tamamlayıcısıdır. İnsan ruhlar âleminden gelmiş, ana rahminde şekillenmiş, ona et ve kemik giydirilmiş, dünyada imtihana çekilerek sınav sonuçlarına göre ahirette cezalandırılacak veya ödüllendirilecektir.

İmtihanda başarılı olması için insanın Kur'an'da verilen emirleri yerine getirmesi gerekiyor. Kur'an'daki namaz, dua, tesbih, zikir gibi emirler daha çok insanın ruhi yönüne hitap eder. Bununla birlikte ilim, siyaset, ekonomi, savaş, evlilik, cinsel hayat vb. emirler de daha çok dünya hayatıyla ilgilidir ancak bunların da ahiret hayatına dönük bir

yönü vardır. Bütün bunlar Allah'ın emirleri doğrultusunda O'nun rızası için yapılırsa ölümsüz bir değer kazanır ve ahirette karşılığı olur.

“Allah ile beraber başka bir ilaha kulluk etme. Ondan başka hiçbir ilah yoktur. O'nun zatından (veçhinden) başka her şey yok olacaktır. Hüküm O'nundur. Siz de ancak O'na döndürüleceksiniz (Kasas, 88).” ayeti ameller Allah için yapılırsa bir bakıma yok olmayacağına işaret etmektedir.

Bilindiği gibi veçhe; yüz, çehre, yön manalarına gelir. Durum böyle olunca yukarıdaki ayetin hükmü gereği yaptığımız ameller bile ancak amellerimizi Allah'a yani O'nun rızasına yöneltirsek yok olmaz. Yani alış veriş yaparken O'nun dediği gibi ölçüyü doğru tartıp hile yapmazsak, yalan söylemezsek; evlenirken, çocuk sahibi olurken Allah'ın emirleri doğrultusunda hareket edersek, savaşırken i'lay-ı kelimetullah için bunu yaparsak vb. bu amellerimiz yok olmaz, O'na döndürülür.

Şüphesiz İslam'ın kendine özgü ekonomi anlayışı ve kuralları vardır. Peygamber Efendimiz (s.a.v) Medine'ye yerleştikten sonra devletleşmenin ilk adımları atıldı. Medine sözleşmesi ile hukuki yapının şekillenmesinin yanında askerî teşkilatlanma, yardımlaşma derken ekonomiyi şekillendirme gereksinimi de hâliyle ortaya çıktı. Başlangıçta zekât ve bağışlar şahıslar tarafından ihtiyaç sahiplerine verilirken oluşturulan beytülmal müessesesiyle bu gelirler Peygamberimizin (s.a.v) kontrolünde Bilal-i Habeş tarafından muhafaza edildi. Elde edilen gelirler zorunlu olarak

muhafaza ediliyordu. Bu uygulama gereği İslam ekonomisi bir bakıma devletleşmenin bir sonucu olarak gelişti denebilir.

İslam hukukunda olduğu gibi İslam ekonomi anlayışında da bunun esasları belirtilmiştir. Teferruatı ise yaşanan çağın şartlarına göre yorumlanmıştır. Örnek kural olarak zekât verilebilir. Zekât müessesesi son derece muhkemdir, açık ve kesindir. Ancak buna rağmen âlimler arasında zekâtla ilgili ayrıntılar konusunda ihtilafa düşülmüş, farklı yorumlar getirilmiştir.

Kur'an'da zekâtın nelerin üzerinden alınacağı, oran ve miktarı belirtilmiştir. Bunlar toplumun ihtiyacı, ödeme gücü coğrafi, ekonomik, toplumsal şartlara göre değişebilir. Örneğin ağaçların meyvelerinin zekâtı konusunda İmam Şafi yalnız üzüm ve hurma ağaçlarından zekât alınacağına dair fetva verirken Ebu Hanife sadece Peygamberimizin (s.a.v) yaşadığı bölgedeki meyve çeşidine göre değil, genel olarak durumu değerlendirmiş ve tüm ağaçların meyvelerinden zekât alınacağını belirtmiştir. Hububat konusunda da durum aynıdır. Ayrıca kırkta birin (yüzde iki buçuğun) en az nispet olduğunu söyleyen âlimler vardır. Toplumun ihtiyaç, ödeme gücü, coğrafi, ekonomik vb. duruma göre bu miktar arttırılabilir.

Bunlar sabit konular ancak Resulü Ekrem (s.a.v) zamanında ortaya çıkmamış ticaret, ziraat vb. gelir kaynaklarıyla ilgili konular çağın idrakine göre ve yine İslami çerçevede yorumlanabilir.

Kur'an ve sünnetten yola çıkarak mülkiyet, üretim, tüketim, dağıtım sistemi, para, emisyon, tedavül, ticaret, ziraat, mübadele, karaborsa, kabzımallık, narhiyat, tarhiyat, tahsilat, borçlar hukuku, vade, tasarruf, israf, yatırım, bankacılık, emek, sermaye, servet, ortaklık, hisbe (kontrol müessesesi), pazar, arz, talep, enflasyon, faiz, sosyal adalet, fayda, miktar, ihtiyaç, miras, tabiat, arazi, yer altı kaynakları, tâbii sular, zekât, cizye, feyy, ganimet, menkul, gayrimenkul, vergi, öşür, sigortacılık, sosyal garanti, kira, ücret ve birçok konu İslam âlimleri tarafından ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Modern manada olmasa bile Kur'an'da gelir-gider bütçesi şekillenmiştir. Kur'an-ı Kerim'de başlıca gelir kaynağı olarak zekât, sadaka, öşür, ganimet, cizye, fey belirtilmiş; gider bütçesi olarak özellikle Tevbe suresi, 60. ayetteki zorunlu giderler zikredilmiştir.

Başlangıçta İslam gelir bütçesini sabit gelirler ve değişken gelirler diye ikiye ayırabiliriz. Sabit gelirler zekâtta sağlanan deve, inek, koyun gibi hayvanlar; ziraattan kaynaklanan hurma, üzüm, bal, hububat, dokunmuş kumaşlar

ve biriktirilmiş altın ve gümüş ile cizye olarak sayabiliriz. Değişken gelirler ise daha çok bağışlar, feyy, ganimet olarak sayılabilir.

Bütçe giderleri başlıca devlet başkanı ve memur maaşları (zekât ve diğer vergileri toplamakla görevli memurlar ile kısmen pazarlarda murakıplık görevi yürüten muhtesipler); askerî giderler; yol, su, eğitim sağlık vb. için yapılan kamu giderleri; zekât, feyy ve ganimette hak sahibi olanlar ve diğer yardımlar olarak belirlenmiştir.

Zekâtın kimlere tahsis edildiğiyle ilgili şöyle deniliyor ayet-i kerimde: "Sadakalar ancak şunlar içindir: yoksullar, düşkünler, sadakaların toplanmasında görevli olanlar, kalpleri (İslam'a) ısındırılacak olanlar, azat edilecek köleler, borçlular, Allah yolunda (çalışanlar) ve yolda kalmışlar. İşte Allah'ın kesin buyruğu budur. Allah bilen ve hikmetle yönetendir (Tevbe, 60)."

Farklı bir bütçeleme usulünü de feyy mallarında görüyoruz. Feyy gelirlerin nerelere tahsis edileceği de Haşr suresi, 7. ayette belirtilmiştir. Ayet-i kerimde şöyle deniliyor: "Allah'ın (fethedilen) beldeler halkından alıp resulüne fey

olarak verdikleri Allah'a, Peygamber'e, yakınlarla, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara aittir; içinizden sadece dönüp dolaşan bir servet olmasın diye böyledir (Haşr, 7)."

Bazı âlimler feyy malının zekât ehline, zekâtın da feyy ehline dağıtılamayacağını belirtir.

Bütçe gelirlerinden ganimetin harcanacağı bütçe giderleri ise Enfal suresi, 41. ayette belirtmiştir. "...Ganimet olarak ele geçirdiğiniz her şeyin beşte biri Allah'a Peygamber'e, yakınlarla, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara aittir. Allah her şeye kadirdir (Enfal, 41)."

İslam devleti sınırları genişledikçe gelir çeşitleri ve miktarları da fazlasıyla arttı. Bu gelirler başlangıçta askerî giderler ve halkın fakir, mağdur kesimine sosyal destek amaçlı kullanılmak üzere muhafaza ediliyordu. Gelirler arttıkça bunların muhafazası için daha büyük yerler tahsis edildi ve buralara bekçiler bırakıldı. Doğal olarak bu mallar yağmalanma tehlikesiyle karşılaştı. Hatta bir saldırıda Ebu Zerr'in oğullarından biri şehid edildi. (M. Hamidullah, İslam Peygamberi, 2. Cilt, sh. 982, 983)

Modern zamanlar denilen ekonominin seküler ve materyalist anlayışla şekillendiği, insani değerlerin hırsla ve menfaate kurban edildiği, insanın insan olmaktan çıktığı bu çağda ekonomiyi yeniden tanımlamak, şekillendirmek, insanın ve insanlığın aracı hâline getirmek zor değil. Çünkü ekonomi sanıldığı gibi karmaşık bir düzen değil; normatif, doğal ve fitri bir düzendir. Yeter ki adil olmayı niyetinize almış olun.

"Ekonomi sanıldığı gibi karmaşık bir düzen değil; normatif, doğal ve fitri bir düzendir. Yeter ki adil olmayı niyetinize almış olun."

İÇİNİZDEKİ ERGEN

Kanmak ve kazanmak arasında sürüp giden hayat herkesi bitiriyor. Bu süreçte kendinize soruyorsunuz: İçinizdeki çocuk yaşıyor mu? Yaşıyor ama hasta ise, her şeye kanan bir çocukla yaşıyorsunuz. İçinizdeki çocuk öldü ise, her şeyi kazanmak için yaşıyorsunuz. Hatta bu gerçeğin ortaya çıkmaması için kanmış gözüküyorsunuz! Ve “herkes neler yapıyor, benimki de bir şey mi?” diyerek, vicdanınızın sesini susturuyorsunuz.

Vicdanını susturanlar, günahtan daha kötü olan dört şeye kapı aralıyor. Günahtan daha kötü olan ilk şey; günahı terk etmemesine rağmen affedilmeyi beklemektir. Günahtan daha kötü olan ikinci şey; günahı hemen cezalandırmadığı için Allah’ın müsamaha gösterdiğini zannetmektir. Günahtan daha kötü olan üçüncü şey ise; günah işlemekte bile ısrar etmektir. Günahtan daha kötü olan son şey de; yaptığı ibadeti günahının karşılığı gö-

rüp bağışlandığı düşüncesine kapılmaktır.

Günahı terk etmemesine rağmen affedilmeyi bekleyenlerle, günahı hemen cezalandırmadığı için Allah’ın müsamaha gösterdiğini zannedenler kanıyor. Günah işlemekte bile ısrar edenlerle, yaptığı ibadeti günahının karşılığı görüp bağışlandığı düşüncesine kapılanlarda kandırıyor. Eğer kananlardan iseniz içinizdeki çocuğun ergenleştiğini fark edin! Eğer onu kandıranlardansanız, ölene kadar içinizdeki çocuğun cesedini taşıyacağınızı bilin!

Değerler, insanlar için haz ve menfaatten vazgeçmeyi gerektirir; hayatı zorlaştırır, çözümleri güçleştirir. Bu yüzden hayat bedel ödetir ancak karşılığında itibar, saygınlık ve güvenilirlik kazandırır; iç huzur ile yaşamaya imkân verir. İçinizdeki çocuğu bu şekilde olgunlaştırın ve ona derinlik kazan-

dırın. Bedel ödeyerek ergenleştirinki; sınırları nereye kadar zorlayacağını öğretilsin. Geçici ve göstermelik başarılarla zehirlenmesin. Çünkü imtihan oluyorsunuz ve bu Allah’ın sizi unutmadığının bir müjdesidir. Bu müjdeyi içinizdeki ergene ulaştırın ve ona selam verin.

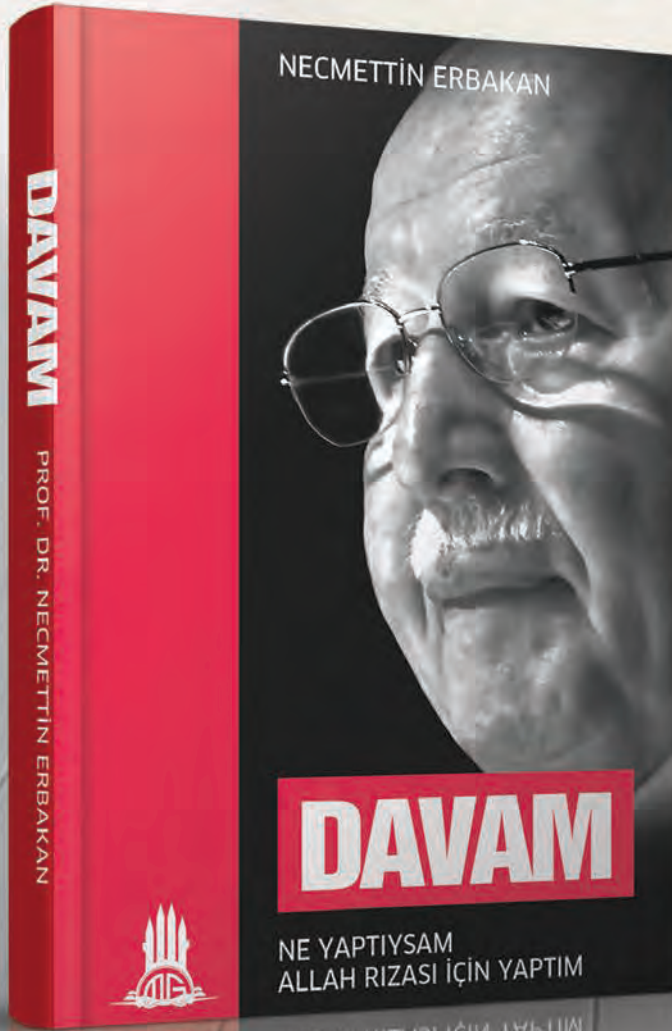
İçinizdeki ergenbu selamı alabiliyorsa, kananlar ve kandıranlar size zarar vermez. Çünkü hem hastalığın teşhisini hem de tedavisini yapabiliyorsunuz. Bu meziyetinizi kaybetmeniz için size oynanan oyunlara kanmadığınız sürece delikanlılığınız sürecektir. Bu meziyetleri pazarlık gücü yaparak kandırılmadığınız sürece de efendiliğiniz kök salacaktır. Anlık kaybediyor görünseniz de asla yenilmiyorsunuz. Sarsıntılar yaşasanız bile, idealinizdeki değerlerden vazgeçmiyorsunuz. Çünkü biliyorsunuz ki; “Saygı, yaşamdan daha uzun sürer!”

NE YAPTIYSAM ALLAH RIZASI İÇİN YAPTIM

NECMETTİN ERBAKAN

DAVAM

KENDİ KALEMİNDEN
DAVASI - İDEALLERİ - HAYATI

TÜM KİTAPÇILARDA

- ✎ Türkiye'nin ilk yerli motor fabrikasını kurarken hangi esrarengiz olaylar yaşandı!
- ✎ Almanya'daki ünlü Kürhaus otelinde yapılan çok gizli toplantıya nasıl katıldı?
- ✎ 1974 Barış Harekatı sırasında, Erbakan'a, "Kıbrıs'a gerekirse kayıkla çıkarım" diyen komutan kimdi?
- ✎ Kırgızistan Cumhurbaşkanı ile 4 saat boyunca ne konuştu? 96 Yaşındaki yaşlı Kırgız'ı ağlatan olay neydi?
- ✎ Amerikan savaş gemisine davet edilen Refah Partisi Milletvekillerine hangi gösteri yapıldı?

Tel: 0.312 285 28 16
www.erbakandavam.com

İSLAM BİRLİĞİ VE TARİH

İslam Birliği Müslümanlar üzerine bir vecibedir. Cenabı Allah Ali İmran Suresi'nin 103. ayetinde, bütün Müslümanların birlik olmalarını emretmekte ve tefrikadan nehyetmektedir.

Müslümanlar bu emre uymadıklarında çok büyük sıkıntılara uğramışlardır. Bu sıkıntıların en büyüklerinden biri olan "Büyük Haçlı Seferleri" bu yönü ile incelenmeye değer bir olaydır.

Miladi 1090'lı yıllardaki İslam Dünyasına baktığımızda şu durumu görürüz:

Bağdat'ta bulunan Halife-i Müslümin'e rağmen, Mısır'da da bir Halife ihdas edilmişti. Yüzyıllarca İslam Birliği'ni temsil eden Abbasi Halifesi'nin gücü oldukça sınırlı idi. Mısır'daki Halife ise

vezirler elinde gücünü kaybetmiş, başkalarından yardım umar haldeydi.

Mısır'da, Suriye'de, Irak'ta, Anadolu'da ve başka yerlerde bulunan Müslümanların devletleri paramparça bir görünüm arz ediyorlardı. Birbirleri ile gerek menfaat gerekse mezhep çatışması içindeydiler. Yani birliklerini iyice kaybetmişlerdi.

Bu durum Haçlıların iştahını kabarttı. Zamanın papasının tahrik, teşvik ve yönlendirmesi ile 1094 yılında Haçlı Seferleri başladı.

Tıpkı 2001 yılında yine Müslümanların dağınıklığından istifade ile başlatılan bugünkü modern Haçlı Seferleri gibi.

Kısa sürede gelişen Haçlı Seferleri ile haçlılar, büyük katliamlar ve soygunlar yaparak, 1099 yılında Kudüs'ü işgal

ettiler. Seller gibi Müslüman kanı aktı. Vahşetler, tecavüzler, katliamlar, yıkımlar... Yazarken bile insanın tüylerini ürperten sahneler yaşanmaya başladı.

Müslümanların şaşkınlığı, dağınıklığı, beceriksizliği, basiretsizliği, acizliği 50 yıl kadar devam etti. Bu katliamları durduracak yegâne çarenin cihaddan ve İslam Birliğinden geçeceğini kavrayan İmadeddin Zengi, Nureddin Zengi ve Selahaddin Eyyubi her şeylerini ortaya koyarak İslam Birliğini kurmaya çalıştılar. Bayrağı birbirlerinden devralan bu kahramanlar 30 yıllık bir çabadan sonra İslam Birliğini kurmayı başardılar. Fakat ne büyük plan, program, fedakarlıklar ve çabalar ile...

Bu kahramanlar Mekke, Medine dahil bütün mukaddes şehirleri yakıp yıkmayı amaçlamış olan Haçlılarla müca-

dele halini devamlı sürdürdükleri sırada, kimi zaman İslam ülkeleri yetkilileri ile toplantılar yaparak, kimine nasihat ederek, kiminin ayaklarına giderek, kimini kaş göz işareti ile yönlendirerek, mecbur kaldıklarında da kılıç kullanarak 1181 yılında fiilen İslam Birliğini kurdular.

Bu konuda "Asrın En Sevgili Sultanı Selahaddin Eyyubi"nin ömür boyu nasıl çabaladığını hayranlık ve minnet duygularımızla görüyoruz, okuyoruz.

Çok büyük fedakarlıklar sergileyip, cihadın her türlüünü ömür boyu ifa ederek, sonunda Mısır'da bulunan "Paralel Halifeliği" ortadan kaldırıp, Bağdat'ta bulunan Abbasi Halifesinin elini güçlendirdi. Böylece fiilen İslam birliği oluşunca da bundan böyle hiçbir Müslüman devletle savaşmamaya yemin etti.

Artık Ali İmran Suresi 103. ayeti kerimesinde Rabbimizin emrettiği şekilde, İslam Birliği böylece kurulmuş, tefrikalar ortadan kaldırılmış, Müslümanlar Allah'ın yar-dımına müstahak duruma gelmişlerdi.

Gerisini Selahaddin Eyyubi getirdi. Ortak İslam ordusunu kurarak ve başkumandanlığına kendisi atanarak, insiyatifi ele alarak 1187 yılında Hittin Savaşı'nda Haçlıları perişan etmeyi başarmıştı. Bu, Haçlıların belinin kırılması anlamına geliyordu.

Bundan sonra etrafındaki şehirler ve müstahkem mevkiiler bir bir fethedilerek, Kudüs kan dökülmeden alınıyor, barış yeniden sağlanıyor, Müslümanlar yeniden düşmanları karşısında ayağa kalkmayı başarıyorlardı.

Okumak isteyen okuyucularımıza bu tarihi olayın detay boyutlarını anlatan, başta Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma Hocamızın eserleri olmak üzere çok sayıda kitabın mevcut olduğunu hatırlatmak isteriz.

Son asra baktığımızda İslam Birliği'ni temsil etmekte olan Hilafet makamının 1924 yılında fiilen ilga edildiğini, yani Müslümanların başının koparıldığını görüyoruz. O tarihten önce çeşitli felaketlere uğrayan dünya Müslümanlarının gözü hep İstanbul'a çevrilirdi.

İSLAM BİRLİĞİ

**Çalışmıştı Nureddin, Selahaddin;
Birlik sağlanmış, bitmişti tefrika!
Gerçek çareyi gösterdi Necmeddin;
Yanyana gelsin Asya ve Afrika!"**

Dertlerine deva olup olmamak ayrı bir konu ama imdat bekleyen gözler hep Halife'yi aradı. O tarihten bugüne kadar ise İslam Birliği'ni temsil eden böyle bir makamın olmayışı Müslümanların daha da çaresiz durumda olduklarının göstergesidir.

Bir kere daha teyit ediyoruz ki, yaklaşık 900 sene önce meydana gelen ve bugünkü tıpatıp benzeyen büyük Haçlı Seferlerini, o günkü Müslümanların durumlarını, yapılan mücadeleleri, İslam Birliğini kurma çalışmalarını iyice okuyup öğrenmeden, gereken dersleri çıkarmadan bugünkü badireleri atlatamayız.

Birçok benzerlik sayılabilir: Müslümanların bölünmüşlüğü, Haçlı seferlerinin yaklaşık 20 yıldır devam etmesi, Kudüs'ün işgale uğraması; iş-galler, bombardımanlar, yıkımlar, sö-mürüler, katliamlar, tecavüzler, göçler vs.

Yine son yüzyıla baktığımızda Hilafetin kaldırılması ile İslam Birliği mefhumu 50 yıl ciddi olarak gündeme getiril-memişti. Ancak 50 yıl sonra Erbakan Hocamız tarafından "İslam Birliği" gün-deme getirilerek "Yeni Bir Dünya" slo-ganı ile Milli Görüş'ün gayeleri arasına dahil edilmiştir. Bu yolda büyük atılımlar yapılmış olduğu hal-de, 28 Şubat süreci ile konu tekrar unutturulmak istenmiş fakat Milli Görüş tarafından hep diri tutulmaya çalışılmıştır.

Bugün iktidarı, muha-lefeti, basını, yayını her şeyi konuşup yazıyorlar ama üze-rimize farz olan ve asıl çözüm olan İslam Birliği'ni konuşup yazmıyorlar. Bu konuyu halen tek ola-rak Milli Görüşçüler gündeme getirme çabası içindeler.

Bu şu demek oluyor:

Modern Haçlı Seferleri'nin defedilme-sinin tek yolu olan İslam Birliği, halen gündeme bile getirilmediğine göre, Müslümanların başına -Allah korusun-daha çok şey gelebilecektir. Ancak umulur ki, Milli Görüş kısa zamanda tekrar güçlenip tarihi rolünü ifa ede-bilsin.

Allahım! bizlere akıl, fikir, feraset, basi-ret ihsan eyle!

İçimizdeki beysizler yüzünden bize azap eyleme Rabbim!

RECAİ KUTAN İLE *SÜLEYMAN ARİF EMRE'Yİ KONUŞTUK

MİLLÎ ŞUUR: Sayın Recai KUTAN öncelikle bize kendinizden bahseder misiniz?

Malatya benim ölçülerime göre Cenabı Hakk'ın lütuflarını en bol şekilde yaydığı şehirlerden bir tanesi. Coğrafi şartlar itibarıyla, yer altı yer üstü servetleri itibarıyla, insanları sebebiyle böyle bir şehirde doğmuş olmak benim için hakikaten, fevkalade önemli rahmettir.

Babam Malatya'nın en eski okullarından bir ilkokulun müdürü idi. 1929'dan 1957'ye, vefat edene, kadar okulun 28 yıl kesintisiz "başöğretmen"liğini yapmış. Kendisi mualim mektebini bitirdikten sonra Kafkas Cephesi başlamış. Özellikle Enver Paşa'nın bazı akılsızca kararları sebebiyle Kafkas cephesinde neredeyse yüz binlere varan askerimiz donarak ölmüş. Rahmetli babam da orada donmak üzereyken birisi tarafından kurtarılmış. Kimin kurtardığı çok enteresan burada. Malatya'da vaktiyle cellatlık yaptığı için kimsenin konuşmadığı bir er. O er, babamı donmak üzereyken sırtına almış, bir köyün ahırına götürmüş orada kurtarmış. Ayakları büyük ölçüde donduğu için normal ayakkabı giyemezdi rahmetli babam. Malatya'nın en enteresan mahallelerinden bir tanesi Sancaktar Mahallesi'nde oturuyorduk. Rahmetli babam o mahallede herkesin derdini anlattığı, yardım istediği isimlerden bir tanesiydi.

Rahmetli annemin babası subaymış. Önce I. Dünya Savaşı sırasında babası Galiçya Cephesi'ne gidiyor, sonra Yemen'e gidiyor. Yemen'de sekiz yıl kalıyor. Annem çocukken giden babası, geldiğinde annemi artık gelinlik bir kız olarak görüyor.

Ben ilkokulu rahmetli babamın okulunda bitirdim. Biz 3 kardeşiz, ben ailenin en küçüğü idim. Hem babamın öğretmen oluşu hem de önümde abilerimin oluşu sebebiyle çok erken yaşta okuma yazmaya başladım ve dolayısıyla altı yaşında ilkokula erken başlamış oldum, on bir yaşında da ortaokula başladım.

MİLLÎ ŞUUR: Sizinle konuşulacak, tarihe ışık tutulacak çok konu var ama Rahmetli Süleyman Arif Emre'yi analım istedik. Süleyman Arif Emre ile tanışmanız nasıl oldu?

Ben Süleyman Arif Emre Bey'i daha ortaokula gelmeden önce tanıdım. Süleyman Arif Emre Bey'in babası Adıyaman'ın Besni ilçesinde memur idi. O dönemde Adıyaman il değildi ve Malatya'nın ilçesiydi. Dolayısıyla Adıyaman ve ilçelerindeki memurlar ile merkezdekiler arasında yakınlık kurulurdu. Adıyaman'da lise olmadığı için ortaokulu bitirdikten sonra babası Süleyman Arif Emre Bey'i getirip babama teslim etmişti.

Dolayısıyla ortaokul ve lisede Süleyman Arif Emre Bey'in velisi rahmetli babamdı. Benim rahmetli büyük abim onunla ortaokul ve lisenin bir bölümünde aynı sınıfta ve yakın arkadaş idiler. Evimizin arkasında üç dönümlük bir meyve bahçemiz vardı, Süleyman Arif Emre özellikle imtihan dönemlerinde gelir orada abimle birlikte ders çalışarlardı, ben de onları merakla takip ederdim. Ondan sonra fazla bir irtibatımız olmadı, okulu bitirdikten sonra Ankara Hukuk Fakültesine girmek üzere ayrıldı.

*1923 - 21 Temmuz 2019

Malatya'da ortaokul ve lise bir aradaydı, sonra ben orada okulu bitirdim. Ben ortaokul iken bir lise müdürümüz vardı, tam o dönemin laikçilerinden Vasfi Mahir Kocatürk. Zamanın şairlerinden birisiydi, o ayrıldı gitti. Onun ardından bir süre sonra rahmetli Arif Nihat Asya hem ortaokul müdürü hem lise müdürü olarak geldi. Bu bahsettiğim dönem 1940'lı yıllar yani İsmet Paşa'nın Cumhurbaşkanı olduğu dönem. O dönemde Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel idi.

Hasan Ali Yücel bir gün Maarif Vekili olarak Malatya'yı ziyarette geldi. Babam da öğretmen olduğundan onlar camia olarak bir akşam yemeği veriyorlar. Ertesi gün rahmetli babam bize biraz da tebessümle akşam olanları anlattı. Toplantıda Bakan, Arif Nihat Asya'ya "Bu ne biçim lise, tımarhaneye benziyor." diyor. O da diyor ki: "Sayın vekilim, eğer kabul ederseniz ben de bundan sonra sizinle tımarhane müdürü sıfatı ile konuşacağım." diyor. Zaten ondan sonraki temaslarında hep birbirleriyle çatışır durumda oldular.

Maarif Vekili önce liseye geldi, bizleri lisenin avlusunda topladılar. Lise eski bir binaydı, sonra yangın çıktı ve yandı. Üst katta, bütün sınıfların önünde bir balkon vardı. Hasan Ali Yücel'in oradan bize bir hitabı oldu. Orada bazı sözleri aşağıda toplanan gençler tarafından biraz tebessüm ile karşılanmıştı.

Arif Nihat Asya ile Hasan Ali Yücel yıldızları pek barışan birileri değillerdi, tamamen farklı fikrî yapıda idiler. Bakan döndükten sonra Arif Nihat Asya'yı lise müdürlüğünden aldı, edebiyat öğretmenini olarak atadı. Tabii biz talebeler çok memnun kaldık, bizim öğretmenimiz olacak diye. Çünkü müdür olduğu dönemde dahi şiirlerini hep ezbere bilirdik. O dönemde Türkiye'de en yaygın şiiri "Bayrak" şiiri idi, nerdeyse bütün çocuklar ezbere bilirdi. Onun dışında özellikle bu haksızlıklar karşısında duran dörtlükleri vardı, uzun şiirleri vardı.

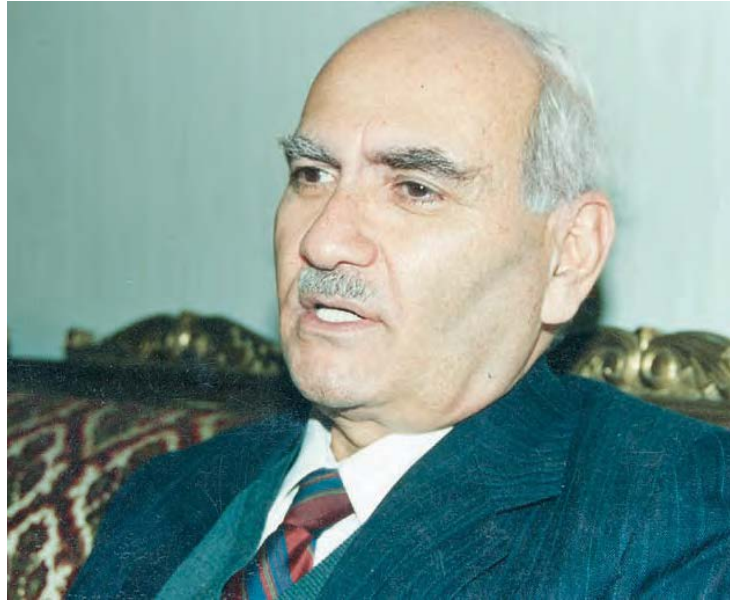
Onun bazı kitaplarında çok enteresan şeyler var. Sadece şiirleri değil, böyle vecize bir şekilde birkaç cümlelik sözler var. Şiirlerinin önemli bir kısmında haksızlıklara, kibire vesaire karşı gelen şiirleri var. Bir yerde diyor ki: "Büyük adamlara konuşmasını bilmiyor demişsin, doğru bu benim suçum ama kendini büyük adam zannetmek bu da senin suçun." Böyle hikmetli sözleri var.

Velhasıl-ı kelim, özellikle ortaokulda, sonra lise çağlarında yetişme şartlarımız itibarıyla fen derslerine daha çok ilgili duyan öğrenciler arasındaydık. Ancak merhum Süleyman Arif Emre Bey'in olumlu etkisiyle Malatya lisesinden hem fen bilimlerinde hem edebiyat, sanat konularında daha iyi yetişmiş olarak ayrıldık ve sonra da İstanbul Teknik Üniversitesine gittik. Teknik üniversitede -onun hikâyesi uzun- çok dolu dolu faaliyetler içerisinde geçen bir talebelik dönemimiz oldu.

MİLLÎ ŞUUR: Süleyman Arif Emre'yi kişilik olarak nasıl bildirdiniz?

Süleyman Arif Emre son derece iyi yetişmiş, sade edebiyat alanı değil -belki kabiliyeti ortaya çıkmaz- kendisi icracı olarak musiki alanında da iyiydi. Adıyaman Türk musiki bakımından bir hayli ileri olan illerimizden birisidir, o yönüyle de kendisiyle çok rahat müzakere yapabildiğimiz abilerimizden bir tanesi idi.

Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonraki yıllarda yeni bir siyasi dönem başladı ve yeni partiler oluşmaya başladı. Türkiye Partisi'nin başkanı Ekrem Alican Olgun, bugünkü siyasilerin bile kendisini örnek alabileceği siyasetçilerden biridir. O vakit Süleyman Arif Emre Bey'in de ona yakın ilgi duyduğunu hatırlıyorum. Ondan sonra tabii çok fazla ilişkimiz olmadı. Çünkü bir müddet sonra bu yeni partiler kapatıldı.

Malatya'da çalışmaya başladık. O zaman Demokrat Parti iktidarda ve Malatya'da önemli bir olay cereyan etti. Malatya'da gençlerden birisi Ahmet Emin Yalman'ı tabancasıyla vurdu. O dönemde özellikle Celal Bayar'ın da etkisiyle Malatya'da tabir caizse tam bir devlet terörü estirilmeye başlandı. Osman Serdengeçti, Necip Fazıl Kısakürek ve diğer bazı kişiler elleri kelepçeli olarak Malatya'ya getirildiler, yazılarınızla suikasti azmettirdiniz diye suçlanıyorlar. Çok sayıda İslami tavır içinde olan gençler de toplandı, götürüldü mahkemelere. Bizler hep onları takip ederdik. Arif Abi'nin sonradan bize anlattığı o mahkemelerle ilgili olayların bir kısmına "12 Eylül" adlı kitabımda yer verirken orada kullandığım bir söz var: "Anadolu'da meşhur bir söz vardır, derler ki bir insanı yakından tanımak istiyorsanız ya birlikte yola gideceksiniz ya alışveriş yapacaksınız. Buna ilaveten ben de diyorum ki Allah vermesin ya da birlikte hapishaneye gideceksiniz."

Hapishaneler insanların ayarını net olarak ortaya çıkarmak bakımından fevkalade önemli kuruluşlardır. Arif Abi ile 10

buçuk ayın 24 saatinde bir arada olduk. Arif Abi'yi eskiden de yakından da ve siyasi hayatını da tanıyordum. Ama böylece o dönemde çok daha yakından tanımış oldum.

Fevkalade olgun, sabırlı, iyi düşünen bizim içimizde de en kıdemli olan -Erbakan Hoca da dâhil en kıdemlimiz- Arif Ağabey idi. Efendim Millî Nizam Partisi'nin kuruluşunda etkili olan isimlerden bir tanesiydi. Çünkü Ankara'da görev yaptığı ve özellikle İslami camianın çok yakından takip ettiği Necip Fazıl ve Osman Yüksel Serdengeçti ile ilgili davalar sebebi ile daha çok tanınan Süleyman Arif Emre'nin geniş çevresi var idi. Dolayısıyla Millî Nizam Partisi kurulduğunda Müslüman entelektüelin büyük bir bölümü bu Parti'nin kuruluşunda rol aldılar.

Elbette Erbakan Hoca, o dönemde Odalar Birliğinden aday gösterilen ve geniş çevresi olanlar birisi idi. Bunun yanı sıra da Süleyman Arif Emre Abi ile de Millî Nizam Partisi kuruluşunda birlikte hareket etti. Erbakan Hocamızın 1969'da Konya'da Bağımsızlar Hareketi olarak çıkışında o dönem-

bir konuşma yaptı. Orada sakallı sarıklı insanlar vardı ve ardından onları partiye davet etti. Sakallı bir zat vardı, o döndü ve "Bakın," dedi "Bu Efendi'nin konuştuğukların hepsi Kuran'dan ve hadislerden idi." dedi.

MİLLÎ ŞUUR: O çalışmaları yaparken Erbakan Hoca'nın en yakınındaki isim Süleyman Arif Emre Bey mi idi?

Zaten Erbakan Hoca talebelik döneminde dahi liderlik vasfı olan bir insandı. Ben teknik üniversitede son sınıftaydım. O vesileyle tanıştık, sonra bir baktık ki belli bir süre sonra tekkede buluştuk. Beni oraya Hocamız götürmüş değil, başka bir dernek vasıtasıyla gitmişim. Fatih'te Gümüşhaneli Ahmet Ziyaeddin Efendi Tekkesinde küçük mescit vardı. Oranın meşhur imamı Abdülaziz Bekkine idi, o dönemin diyebilirim ki İstanbul'un en büyük âlimlerinden birisi. Onların her akşam olmasa bile iki akşamda bir sohbetleri olurdu. Caminin yanındaki Hocaefendi'nin evinin altı sohbet yeri... Oraya bir gittiğimizde -ilk gözüme çar-

de Arif Abi de etkili olan isimlerden birisiydi. Türkiye'nin her tarafından Erbakan'ın seçim çalışmaları için iştirak edenler vardı.

Mesela Malatya'dan herkes biliyordu ki Demokrat Partiye tuttuğu için Yassıada'ya götürülmüş olan, sonradan Malatya'da bir suikastla katledilen Belediye Başkanı maruf ismi ile Hamido (Hamdi Bey) 15 gün süreyle Konya'ya gitti. Erbakan Hoca'nın seçilmesi için ilk çalışma yapanlardan birisiydi. Erbakan Hoca o dönemde tanınıyor ama bilinmiyordu. Bir sandalyenin üzerine çıktı, sanki birkaç bin kişiye hitap ediyormuş gibi ciddiyet ile yarım saat onlara karşı

pan, önceden tanıştığım isimlerden birisi- Erbakan Hoca oradaydı. Nurettin Topçu da oradaydı.

Ondan sonra Abdülaziz Bekkine (rahmetullahi aleyh) 1952'de vefat ettikten sonra bu sefer İskenderpaşa maruf olan Muhammed Zahid Kotku (rahmetullah aleyh) ona bağlılığım devam etti. Ama Erbakan Hoca'nın bu tekkeye bağlılığı Abdülaziz Bekkine'den de önce idi, Hacı Hasip Senezi Rumeli'den gelmiş çok büyük âlim, bağlılığı ondan başlıyor. Ondan sonra Abdülaziz Bekkine, ondan sonra Muhammed Zahit Kotku. Bu temaslarda Arif Abi ile de çok yakın ilişki içerisindeler.

Ondan sonra MSP'nin kurulması söz konusu oldu. Erbakan Hoca genel başkan olarak Süleyman Arif Emre Abimizi işaretti. Anadolu'dan insanlar -o kadar benimsemişler ki bu kadar kısa zamanda bu büyük davayı- gelmişler, Arif Abiye bağlılık gösteriyorlar, sahip çıkıyorlar: Partimiz kapatıldı ne olacak, diyorlar. O kendine has bilge tavrıyla gayet yumuşak: "Arkadaş, abdestin bozulunca ne yapıyorsun, gidip yeniden abdest alıyorsun. Bizim de abdestimiz bozuldu, yeniden abdest alıp partimizi hemen kuracağız." diyor.

Şimdi bu aslında fevkalade önemli bir şey. Ne olursa olsun, bir sebeple kapatıldı mı yenisi kurulur, düşüncesi ve onun psikolojisi anlaşılmış oldu. Nitekim arından da Millî Nizam kapanmış; Millî Selamet, Refah, Fazilet kapatılmış. Bu adamlar hiç yılmamışlar, Süleyman Arif Abi de Erbakan Hoca da. Biz demirci örsünde dövülen çeliğe benzeriz dövüldükçe daha güçleniriz ve diğer en önemli husus Millî Nizam Partisi'nin programıyla Saadet Partisi programı arasında hiç fark yok. Bunun manası şudur: Ne yaparsanız yapın, bu insanları ezemezsiniz, eğemezsiniz, davasından vazgeçiremezsiniz mesajıdır bu.

Hamdolsun, çok faydalı hizmetler yapıldı ancak biz de hiçbir dönemde 11 buçuk aydan fazla hükümete kalamadık. Bütün bu söylediğim hizmetler hep 11 buçuk ayda yapıldı. Mesela tutuklu olduğumuz dönemde Selamet Koğuşu diye bir koğuş vardı, o koğuşta bir tarafta Süleyman Arif Emre Abim, hemen onun yanında Yasin Hatipoğlu, biraz ilerisinde Şevket Kazan, biraz ilerisinde Şener Battal biraz ilerisinde Lütfi Doğan, aşağıda da 12 kişilik yer. Herkes yatağın üstünde, başka oturacak yer yok!

Ne güzel espriler yapılır, bir de Yasin (Hatipoğlu) ile şiirli atışma yaparlardı. Şunu ifade edeyim ki mevcut siyasi partiler içerisinde edebiyat seviyesi bakımından bizim Millî Görüş'ten daha iyisi yoktu. Malum, şiirde önce aruz vezni ile şiirler yazılırdı. onun ardından hece vezniyle yazılmaya başlandı ve serbest vezinle. İşte o devirde Türkiye'de aruz vezni ile şiir yazan üç tane isim vardı. Bunlardan önemli bir tanesi Süleyman Arif Emre Ağabeyimiz, birisi de Yasin Hatipoğlu idi.

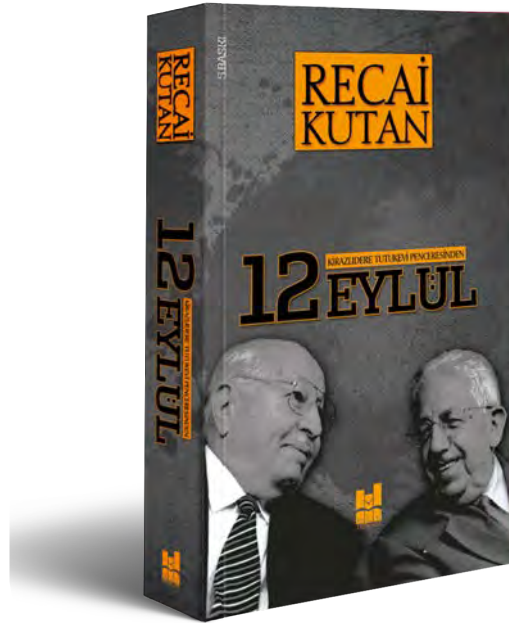
MİLLÎ ŞUUR: Arif Emre ile unutulmaz hatırlarınız vardır. Bir örnekle tamamlayalım derseniz?

Arif Abi çiğ köfteden hiç vazgeçemiyordu. Hapishanede belli bir süre sonra askerler, evlerden bozulacak yiyecek getmeyecek dediler. Efendim işte kuru pastaydı, börekti... onlar gelir ama içinde et olan hiçbir şey gelmeyecek, dediler. Arif Abi dedi ki "Ya ben almışım çiğ köfte yemeye, ne yapacağız şimdi?" Fehim Adak dedi ki "Ya Abi hiç merak etme" dedi, "Biz etsiz çiğ köfte de yaparız sana." Hanımefendi rahmetli her ziyaretlerinde bulguruydu, baharatlarıydı, soğanı, maydanozu, eti... hazır paket ile getirirdi. O da Fehim Bey'in önüne koyardı. Fehim bey bir leğende çiğ köfte ya-

par, tüm arkadaşlara dağıtılırdı. Fevkalade de güzel olurdu. Arif Abi çok mutlu oldu bundan.

Hapishanede iş bölümü vardı. İki tane genç arkadaşımız, birisi Temel Karamollaoğlu öbürü Avukat Şener Battal. Bunlar hizmetler yaparlardı. Orada protokol olmasa da bizim protokol hiç bozulmadı. Erbakan'ın bir tarafında Lütfü Doğan olacak, onun yanında Süleyman Arif Emre. Ondan sonra yaş sırasına göre... En sonda da o iki genç arkadaşım (Temel Karamollaoğlu, Şener Battal). Yani düzen hiç bozulmadı ve tabii bu insana o kadar mutluluk veriyor ki "Ya ben kimlerle beraberim!" diye... Ve bizden hiç şikâyetçi olan da olmadı orada. Çünkü bunların hepsi Erbakan Hocamızın ve diğer arkadaşlarımızın da sahip olduğu nefis terbiyesi, nefis terbiyesi, nefis terbiyesi...

Şimdi şunu özellikle ifade etmek isterim: Erbakan Hoca ile böyle bir çalışma düzenine girdiğimizde başlangıçta görevimiz yoktu. Akşamları çay sohbetlerinde bir araya geliniyordu. "Ne olacak Türkiye'nin bu hâli?" "Ne yapmamız lazım?" ve "Bir şeyler yapılması lazım!" deniliyordu zaman içerisinde. Tabii bu sohbetlerin önemli bir kısmı da İskenderpaşa'da yapılmaktaydı. Erbakan Hoca gerek siyasi çalışmalarımızda gerek sanayi çalışmalarında hep önde olan ve istikamet gösteren oldu. İşte böyle başladı ve şartlar içerisinde daha da gelişti. İşte o alınan nefis terbiyesi siyasi çalışmalarda da ön plana gelmeye başladı.

MİLLÎ ŞUUR: Çok teşekkür ederiz bize vakit ayırdığınız için.

Etağfurullah, ben teşekkür ederim. Bu anılar "Kirazlıdere Tutkuevi Penceresinden 12 Eylül" adlı kitabımda daha geniş şekliyle ve bazı ilaveler ile yer almaktadır.

Meftun Olarak

*Yandım ebedî hüsnüne meftûn olarak,
Kâr etti dilin rûhuma efsûn olarak,*

*Sor hâl-i perişanıma saysın geceler,
Geldim kapına kaç kere mahzûn olarak,*

*Hicrâna boyandı yanarak âhım ile,
Dost bahçesinin gülleri dilhûn olarak,*

*Kahreyleme ey sevgili, şâd eyle beni,
Görsen ne çıkar bir kere memnun olarak,*

*Etmek mi murâdın beni sermest-i harap?
Ta Haşr'e kadar böylece Mecnûn olarak,*

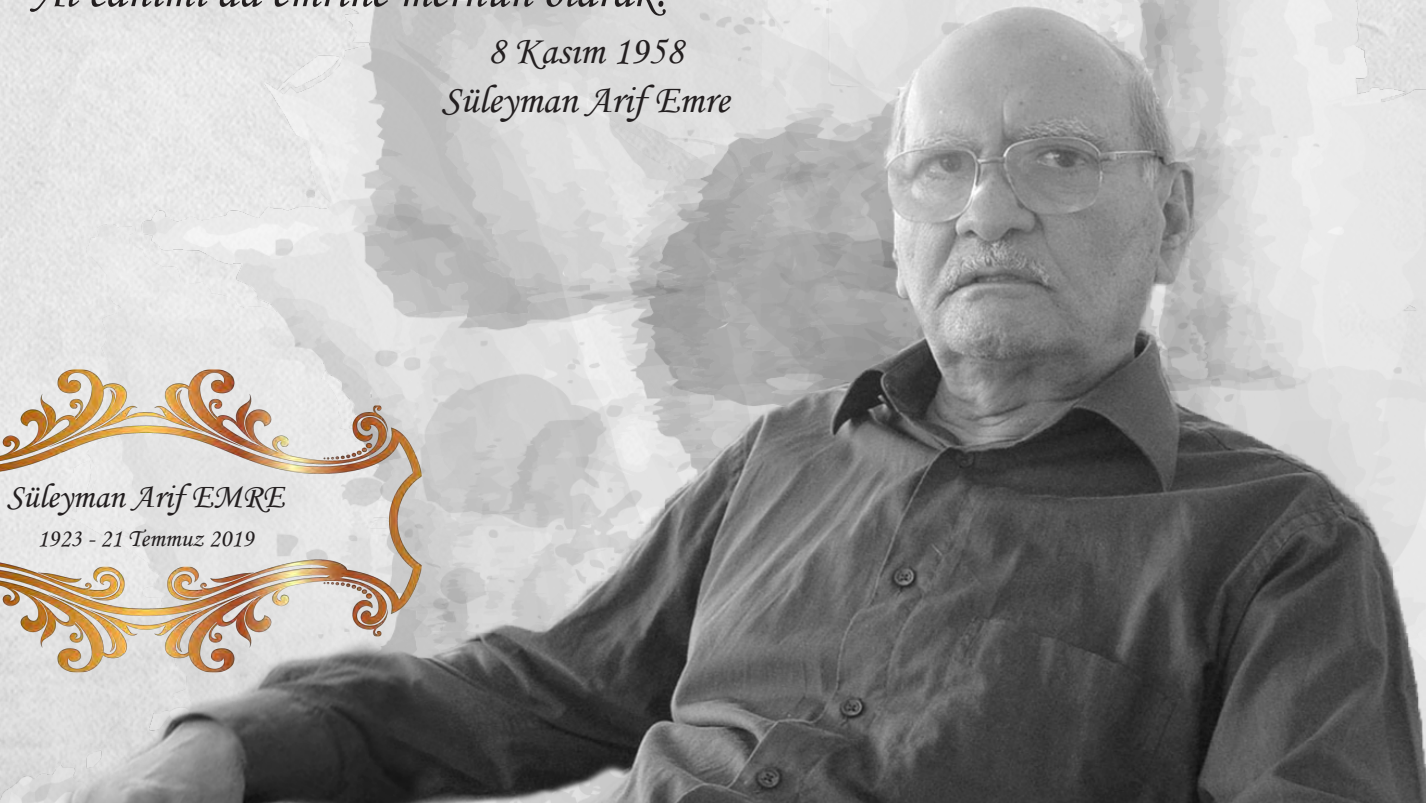
*Kıl ârife bir lahza nazar lütfile sen,
Al canımı da emrine merhûn olarak,*

8 Kasım 1958

Süleyman Arif Emre

Süleyman Arif EMRE

1923 - 21 Temmuz 2019

TELEVİZYON PROGRAMLARI UYUŞTURUCU ETKİSİ YAPIYOR

Dinleti geleneğinden gelen bir geçmişimiz olduğu için okumak yerine çoğu kez dinlemeyi tercih ediyoruz. Sohbet hoşumuza gidiyor, düşünmek zorumuza gidiyor. Belki de bu yüzden okumayan ve düşünmeyen bir toplumuz. Kur'an'ın birçok ayetinde tefekküre vurgu yapıldığı hâlde ne yazık ki düşünmüyoruz. Kur'an'ı okumayan ve anlamayan bir toplumuz.

Okumamanın başka sebepleri de var tabii. Bunların en önemlisi de televizyon kanallarıdır. Onlarca TV kanalında hergün aynı formatta, aynı sığ konuları işleyen onlarca dizi; her konuda uzman olan(!) aynı konuşmacıların sahne aldığı kısır tartışma programları; Survivor ve cinsiyetsizlerin, eşcinsillerin parlatıldığı O Ses Türkiye gibi illuminati projesi yarışma programları; boynuzlanan kocanın eve dönmesi için kendisini aldattığı karısının dizlerine kapandığı, gayri meşru çocukların babasının törenle açıklandığı din, örf ve ahlaki bütün değerleri yıkmayı amaçlayan mide bulandırıcı gündüz kuşağı programları; kadın ve erkek pazarlamacılığına dönüşen evlilik programları...

Bütün bunlar evlerimizi işgal ettikleri gibi beyinlerimizi ve bilinçaltımızı da işgal etmiş durumdadır. Beyin ve bilinç işgal altında olunca düşünme melekesi de yerle bir oluyor. On yıl boyunca Suriye'de öldürülen milyonlarca insan, haftalarca Müge Anlı'nın programında rezilliklerini sergileyen Palu ailesi kadar gündem olmadı.

Ülkemizde TV'lerde yayınlanan programların hemen hepsi halkı uyuştur-

maktadır. Bunun içindir ki bu tip programlar mevcut iktidarın kontrolünde olan TV kanallarında yayınlanmaktadır. Hazine ve Maliye bakanı Berat Albayrak'ın abisi Serhat Albayrak'ın başında bulunduğu TurkuvazMedya'ya ait olan ATV bunların başında geliyor. 28 Şubat darbe sürecinin önemli aktörlerinden olan bu kanal on yıldır darbe sonrası toplumu dönüştürme projesini yürütmektedir.

Düşünmeyen bir toplumu her şeye inandırabilir, bu toplumu istediğiniz yere yönlendirebilirsiniz. Ülkemizde son on beş yıldır televizyon kanalları maharetiyle yapılan şey de bu. Aslında TV'ler maharetiyle toplumu dönüştürme çalışmaları Özal'lı yıllarında başlamıştı. Ancak hiçbir dönem bu kadar hızlı, yıkıcı ve etkili olmamıştı.

Her gece, farklı kanallarda yayınlanan diziler var. Her bir dizi üç saat sürüyor. Saat dokuzda başlayan bir dizi saat on ikide bitiyor. Bu da demektir ki işten gelip yemeğimizi yedikten sonra TV tarafında esir alınıyoruz. Aile içi sohbet yok, çocukların eğitimiyle, ödevleriyle ilgilenmek yok, ibadet yok, okuma ve düşünme zaten yok! Ve bu durum her gece sürekli devam edip gidiyor.

Diziler yüzünden misafirlik kültürü yok olmuş, zorunlu misafirliklerde bile dizi takibi devam ediyor. Ev sahibine falanca kanaldaki dizimi açar mısın, talebinde bulunuyoruz kibarca. Gündüz işte güçte, otobüste dolmuşta, hatta ve hatta kıldığımız namazda dahi esaretimiz devam ediyor. Bilinçaltı işgal altında olduğu için gece izlediğimiz dizinin kritiğini yapıyoruz gün boyunca.

Hüzünlü sahneleri hatırlayıp hüzünleniyor, kötü karakterlerin kalışlıklarına kızıp canımızı sıkıyoruz.

Vakit akşama yaklaşırken farklı bir heyecan başlıyor, o gece yayınlanacak dizinin heyecanı... Ali Vefa vefa gösterip hocasını kurtaracak mı? Yamaç yuvarlandığı yamaçtan düşüp çukura mı girdi? 20 yıldır ölüp ölüp dirilen Hüsnü Çoban yine kefeni yırtacak mı? Merak ve heyecan dizi sonuna kadar devam edip gidiyor. Ümmetin evlatları katledilmiş, Kudüs işgal edilmiş, memlekette geçinemeyenler kendini asmış, yakmış; enflasyon % 12 iken doğalgaza % 60 zam gelmiş kimin umurunda ki. Yeter ki Ali Vefa mucize gösterecek, Zümrüt ağlasın, Melek ölsün, Yamaç düşmesin...

İspanyol diktatör Franco, ben 3F ile (fiesta, futbol ve Franko'yla) halkı uyutuyorum, demişti. Ülkemizde halk 3 F ile değil ama, 3T ile uyutuluyor. Ay'a dört şeritli yol yapını mı ararsın, Alman otomotiv sektörünün Türklerin elinde olduğunu iddia eden mi ararsın, dünya bizi kısıyor diyeni mi ararsın, uçak taşıyan uçan gemi yapını mı ararsın... Tam bir narkoz hâli, tam bir tımarhane...

İktidarın elinde bu imkânlar varken ve kadın, erkek, çocuk bu TV'lerin başına üşüşmüşken ülkenin eğitime, ahlakına, maneviyatına hizmet etmek yerine televizyon programlarını bu değerleri tahrip etme aracı olarak kullanmak "gölge oyunu" gibi geliyor bana.

Ve şunu merak ediyorum: Dindar nesil gökten zembille mi inecek?

EĞİTİMİN ARADIĞI YİTİK HAZİNE “HİKMET”

Her insan topluluğu gibi biz Müslümanlar da hep yeniliği, kemali arayan bir milletiz. Her arayan gibi bizler de aradıklarımızı buluruz, bazen iyi bazen kötü de olsa mutlaka buluruz. Önemli olan ne aradığımızı bilmektir.

Müslümanlar olarak dünya siyasetinde itibar kaybettiğimiz son birkaç asırdır her alanda arayış içerisindeyiz. Hukuk, teknoloji, bürokrasi, siyaset, kültür ve en önemlisi hepsinin çıkış noktası olan eğitim alanında hep yenilikler arıyoruz. Bu arayışlarımızı bugün hâlâ sonlandırılmış değiliz, yine aramakla meşgulüz. Acaba gerçekten ne aradığımızı tam olarak biliyor muyuz? Ben ne aradığımızı bildiğimize inanmayanlardanım.

Bir milletin bugününü ve geleceğini eğitiminin felsefesi veya paradigması belirler. Şahıslara veya hükümetlerin siyasi tavrına göre belirlemeye çalıştığımız eğitim felsefesi yüzünden "yapboz tahtası"na dönüşen eğitim siyasetimiz, işleri düzeltmek yerine daha da bozmuş ve felç etmiştir. Ne arandığına tam olarak karar verilemediği için her arayış hüsrarla sonuçlanmaktadır. Oysa armamız gereken temel değer "hikmet"tir.

Hikmet "h-k-m" kökünden türemiş Arapça bir kelimedir. Aynı kökten türeyen ve dilimize giren "mahkeme", "hüküm", "hakim", "hekim", "tahkim", "ahkam" gibi kelimelerde kullanılmaktadır.

Esmaü-l Hüsna'da Allah'ın hikmet kelimesi ile aynı kökten gelen iki ismi, "Hakîm" ve "Hakem" vardır. Bunlardan El-

Hakîm emirleri, kelamı ve bütün işleri hikmetli olan anlamında; El-Hakem de hikmet sahibi olan, yaptığı her işte hikmeti gözeten anlamındadır.

Allah Resulü (sav) buyururlar ki: "Hikmet, müminin yitik malıdır, nerede bulursa onu alır." Yani kullanım hakkına sahip olduğu kayıp hazinesidir. Müslümanlar, hikmet kavramının içerisinde olan her güzelliği alıp kendi potasında eritmelidir. Kendi öz malı gibi alabilmeli, kullanabilmelidir.

Yine Rabbimiz ilahî hitabında bizlere şöyle seslenmektedir: "Allah hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet verilirse ona pek çok hayır verilmiş demektir. Ancak akıl sahipleri, düşünüp ibret alırlar (Âl-i İmran, 269)." Bu ve benzeri ayetlerde geçen Allah'ın dilediğine verdiği ve verdiği kimselere de çok hayır verdiği "hikmet" nedir?

"Kur'an hikmetli bir kitaptır (Yasin, 2)." onun her hükmünün mutlaka bir sırrı yani hikmeti vardır. Onda asla boş söz yoktur. Hikmet, kalpleri ferasete kapalı gafillerin anlayamayacağı kadar yüce bir ilim ve yüce bir anlayıştır. Allah onu dilediğine vermesi "ince" bir nüktedir.

Hikmet, birden çok manaya gelen "engin" ve "şümüllü" bir kavramdır. Gerek ilahî hitap olan Kur'an-ı Kerim'de gerekse Hz. Peygamber'in (sav) hadislerinde ifade olunan hikmette geçmiş dönem ve günümüz mütefekkirleri çok değişik tanımlar yapmışlardır. Bu tanımlar içerisinde bazıları şöyledir:

Onun manalarından birisi feraset ve sezgidir. Yani görünenin arkasındaki görünmeyi görebilme, yazılanların içerisinde yazılmayı okuyabilme, söylenenlerin arasında söylenmeyi duyabilme bilgisi veya yeteneğidir.

Hikmetin bir anlamı da her nesneye "sünnetullah" eseri olarak bakabilme ilmidir. Evrenin sırlarını çözme, ibadetlerin sırlarını kavrama, eşyanın hakikatini anlamaktır. Hikmet, her nesnenin ardındaki ilahî sırlara vakıf olabilmektir.

Yine hikmet, Allah'ın bütün emirlerinin insanın lehine, bütün yasaklarının insanın aleyhine olduğuna inanmaktır ve yaratılan her şeyin bir amaç için yaratıldığını kavrayabilmektir. Bu âlemde "boşa yaratılmış" hiçbir nesne yoktur.

İlahî kelimeler olan Kur'an-ı Kerim'de hikmetin bir anlamı da peygamberliktir. Yani hikmet peygamberî / nebevi bilgi ve nebevi yoldur. "Allah (c.c) Davud'a saltanat ve hikmet verdi (Âl-i İmran, 251)." Peygamberlere vahiyle verilen ledünni ilimleri birer hikmet ilmidir.

Yine hikmet, insanlara dini ulaştırmada ve yapılacak nasihatte uygulanacak ince davranıştır: "İnsanları Rabbinin yoluna hikmetle, güzel öğütle davet et" (Nahl,125).

Elmalılı M. Hamdi Yazır ise "Hikmet; faydalı ilim ve salih ameldir." diyerek hangi tür ilimlerin hikmet çerçevesinde algılanması gerektiğini anlatmaya çalışmıştır.

Hikmet, sevdiğini sadece Allah için sevmek, kızdığını sadece Allah için kızabilmektir. İnsanın hikmet ehli olması, Rabbinin razı olduğu bir kul olmasına bağlıdır. Hikmet, kâinatın sırrını kavrayabilmektir. Hakîm ise kâinat kitabını Allah namına ve Allah'ın ismiyle okuyabildir.

Müslümanların tarihinde parlak ve sönük dönemler vardır. Yani diğer milletlerin tarihi gibi bizim tarihimizde de tek düze değil, inişli ve çıkışlıdır. Müslümanların inişini, çıkışını belirleyen temel etkenlerden birisi, belki de en önemlisi "hikmet"i aramalarıdır. Gerek İslami ilimlerde gerek diğer "tecrübî" ilimlerde en parlak dönem olan miladi 9 - 12. asırlarda Müslümanlar hikmetin hikmetini kavradıkları için ilmî ve siyasi olarak en parlak dönemlerini yaşamışlardır.

Bağdat şehrini ilmin merkezi yapan "Beytül-hikme"dir yani hikmetin evi. Öyle bir hikmet evi ki Çin'den Hindistan'a, İran'dan, Bizans'a, Roma'dan Mısır'a ve Endülü's'e kadar her yerde hikmeti aramışlar ve buldukları bu hikmeti önce kendi dillerine tercüme ederek okuyup özümsemişlerdir. Daha sonra üzerinde tefekkür ederek olgunlaştırmış ve nihayetinde bu hikmet parıltılarını uygulamaya koyarak bir

İslam medeniyeti oluşturmuşlardır. Nihayetinde de bu hikmetin meyvelerini diğer medeniyetlere "ihraç" etmişlerdir.

İslam medeniyetini diğer medeniyetlerden ayıran temel özellik; inancın tevhid olması, öğrenimin bağımsız olması ve uygulamanın adalete dayanmasıdır. Çünkü Müslüman için bir ilmin veya tecrübenin hikmet olabilmesinin iki temel şartı vardır, bunlar tevhid ve adalettir. Müslümanlar, âlemin yaratıcısı olan Allah'ın "birliği" ile çelişmeyen ve insanlar arasında zulme -biyolojik, psikolojik ve sosyolojik anlamda- sebep olmayan bütün ilimleri hikmet kabul etmişlerdir.

Müslümanlar, ilim ararken bal arısı titizliği ile en temizini ve en faydalısını aradıkları için bu ilimleri hikmet saymışlardır. Çünkü akbabaların yaptığı gibi iyi kötü ayırmı yapmadan toplanan bilgiler hikmet kapsamına girmez.

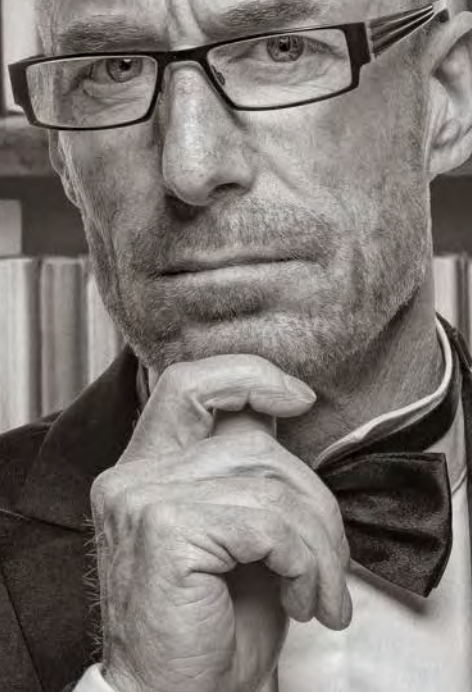
Eğitimde hikmet nereden gelirse gelsin -ister eski medeniyetlerden olsun isterse yeni, ister doğudan gelsin ister batıdan- hiç fark etmez. İnanç, kültür ve adaletimizle çelişmeyen her ilmi ve her tecrübeyi hikmet kabul eder, nebevi bir tavsiye olarak kendi öz malımız gibi alırız. Sonra da kendi değer yargılarımızla onu "mayalar", "bizdenleştirir" ve uygulamaya koyarız.

Başka medeniyetlerin akademik eğitiminden mesleki eğitime, yükseköğretimden ortaöğretime ve ilköğretime kadar her alanda dünya tecrübesinden faydalanma yoluna girer, bunları birer hikmet kabul ederiz. "Beytül-hikme"leri binasından önce zihinlerde kurarız. Zihinde kurgulanmayan projeler arazide kurulamaz.

Bizler Müslümanız, inanç ve fikir kaynağımız diğer gayri-müslim milletlerden mutlaka farklı olmalıdır. Diğer milletler materyalist (maddeci) eğitim anlayışına sahip iken biz Müslümanlar maneviyatçı bir düşünceye sahibiz. Materyalist düşünce sahipleri her nesneye "çıkar" gözüyle baktığı için yetiştirdikleri insanları emeği ve duyguları sömürülecek birer "pazar" ve "müşteri" olarak görürler. Bizim maneviyatçı eğitim anlayışımızın hedefi ise hikmet bilgisi ile saygın insan yetiştirmektir.

Eğitimde hedefimiz "hikmeti arayan eğitim" olmalıdır. Bizim eğitim paradigmamız maneviyat ve hikmet merkezli olmalıdır. Bizler farklılığımızın farkına varmazsak materyalist gayri-müslim medeniyetlerin pazarı olmaktan daha ileriye gidemeyiz.

"Hikmet, Allah'ın bütün emirlerinin insanın lehine, bütün yasaklarının insanın aleyhine olduğuna inanmaktır ve yaratılan her şeyin bir amaç için yaratıldığını kavrayabilmektir."

ÖZEL DERSLER VE DERSHANELER

Dershaneler kapatıldı ve dershanelerin bir çoğu çevre koşulları uygun olmamasına rağmen özel okul oldu. Şimdi özel okul adı altında dershanecilik yapıyorlar. Adları ders-hane değil ama dershaneciliğe devam ediyorlar. Pek çok öğrenci okuluna devam ederken aynı zamanda bu adı özel okul olan dershanelere devam ediyor.

Dershanelerin resmî olarak kapatılması özellikle özel derslere rağbeti müt-hiş artırdı. Özel derslerle apartman diken öğretmenler var. Kapatılan özel okulların, dershanelerin, görevden KYK ile açığa alınan öğretmenlerin ve okullarında ders ücreti karşılığı derse girmeyen (girmek istemeyen) öğretmenlerin kazanç kapısı olan müthiş bir özel ders pastası var ortada. Vergisi yok, takibi yok...

Bir de hem devletten parasını alan, hem de maaş karşılığının dışında derse girmek istemeyen bir öğretmen grubu var. Çünkü özel dersten devletin verdiği ek ders ücretinden çok daha fazlasını kazanıyor. Ha, devletten istifa ediyor veya emekliliği gelmişse emekliye ay-

rılıyor mu? Tabii ki hayır! O da yan cebinde duruyor. Kadro dolu görüldüğü için devlet öğretmen ataması yapmıyor. Atanmayı bekleyen öğretmen de atanamıyor. Rant sağlayan öğretmen (Hele merkezî bir okuldaysa, reklamını iyi yapıyorsa, özel ders ücretleri daha da yükseliyor.) atanamayan öğretmeni mağdur ediyor ama bundan asla rahatsızlık duymuyor, bunu kendisinin hakkı olarak görüyor. Üstelik ataması yapılmayan öğretmenle birlikte devlete saydırıyor, onu kışkırtıyor.

Çocuğuna özel ders aldirmek zorunda kalan pek çok kişi verdiği parayı helal etmiyor. Bazı öğretmenler okulda dersine girdiği öğrencileri kendine yönlendirip parasını alıyor. Bazı okulların kadrolarındaki yetersiz öğretmenler öğrencileri dışarıdan özel derse mecbur bırakıyor. Kendilerini geliştirmek için çaba harcamıyor. Kazancının helal olup olmadığını sorgulayan bir öğretmen, alanında en iyi olmak için çaba harcar. Ama böyle bir çabası olmayan öğretmenler bu pastanın destekçisi oluyor.

Peki çözüm ne?

İlk önce hepimizin çocuklarımızın kapasitesini kabul etmemiz, çocuklarımızı yeteneklerine göre yönlendirmemiz gerekiyor. Merkezî sistem sınavlarını kaldırmamız gerekiyor. Çocuklarımızın yıl sonu ortalamaları ve yetenekleri doğrultusunda liselere yerleşmesini sağlamamız gerekiyor.

Daha ilkokuldan itibaren çocuklarımızın yeteneklerini tespit etme ve onları yönlendirme temelli bir sisteme geçmemiz gerekiyor. İlkokulda daha çok beceriye dayalı ders olmalı ki çocuklarımızın el becerisi ve üç boyutlu düşünme yeteneği gelişsin. Böylece teorik dersleri başarılı olan öğrenciler de bu eğitimden çok olumlu etkileneceklerdir. Teorik anlatım kalıcı öğrenme sağlamıyor malesef. Becerikli ama teorik bilgi kapasitesi olmayan çocuklarımızı kaybediyoruz.

En başarılı çocuklarımız fen liselerine yerleşiyor. En başarılı, en zeki çocuklarımız tıp, mühendislik okuyor, sonra bu çocuklar milletvekili olmak istiyor.

Bilmedikleri bir alan ve bir çok yanlış kanunlar, yönetmelikler ortaya çıkıyor. Zeki çocuklarımız din ilimlerine de yönlendirilmiyor malesef. Hâlbuki toplumu yönlendiren kişiler, yöneten kişiler sosyal bilimler okuyanlar oluyor. Son yıllarda açılan sosyal bilimler liseleri inşallah bu açığı kapatır.

Fen lisesine yerleşen birçok çocuk küçük yaştan itibaren özel derslerle desteklenerek oraya yerleşiyor. Fen lisesinde de özel derslerle sınıflarını geçiyor bu çocuklar. En geç 11. sınıftan itibaren isim yapmış, adı dershaneye olmayan özel okullarda veya özel derslerle sınıf geçiyor. Bu şekilde bu çocuklar kendilerinden daha zeki ama maddi imkânları daha az olan çocuklardan iyi üniversitelere yerleşecekler. Yerleşemezlerse paralarıyla yine istedikleri bölümleri özel üniversitelerde okuyacaklar. Böylece çocukların aileleri paraları ile gelecek hazırlamış olacaklar çocuklarına.

İyi de özel derslerle aşırı zorlanarak okudukları, okurken ezildikleri için içinde biriktirdikleri hıncı hizmet verdikleri insanlardan çıkaran, karşısına gelen kişilere değer vermeyen ve de işini hakkıyla yapan insanlar oluyor. Bu zeki olmayan ama zorla bulundukları yerlere gelen kişiler ise yine itibarlı anne babaları tarafından itibarlı işlere yerleştiriliyor. Sonra herkes yakınıyor. Neden yakınıyor? Yakınmaya hakkı var mı? Senelerce zorla o okullarda okuyan diyor ki "Bu benim hakkım. Ben buraya gelebilmek için çok çalıştım." Karşısındaki kişileri aşağılıyor, hakaret ediyor. Üstelik kendi de tatminsiz ve mutsuz oluyor, çalıştığı hizmet ettiği herkesi de mutsuz ediyor. Böylece toplum kelebek etkisiyle mutsuzlaşıyor.

Peki asıl zeki çocuklarımız ne oluyor? Hâlbuki bu işi gerçekten yapabilecek ama maddi imkânsızlıkları nedeniyle bu yerlere gelemeyen çocuklarımız yetenekleri değerlendirilemeyecek işlere yerleşiyor; toplumuna, devletine küsüyor; içine kapanıyor.

İnanın asıl zeki çocuklarımızın birçoğu seyyar satıcı, işsiz güçsüz, toplumun üstünde kambur ya da birer pisikopat oluyor. İcatlar yapıyorlar ama çevreleri onları delilikle bile damgalıyor. Ondan sonra şikâyet ediyoruz "Şu ülkede bu kadar ilerleme var, bu ülke bunları başarıyor, biz başaramıyoruz." Başaramayız çünkü biz işi ehline vermiyoruz. Çünkü bizde fırsat eşitliği falan yok.

Lise ve üniversitelere öğrenci yerleştirme sistemini değiştirmeden, çalışan öğretmenlerin liyakatli kimseler olmasını sağlamadan, dershaneye ve özel ders sorununu çözmek mümkün değil. Bunları çözdüğümüz zaman çocuklarımızı okul notları ile yeteneğine veya ilgisine göre uygun okullara yönlendirebiliriz. Ama bu sorunu etkin şekilde çözmemiz gerekiyor.

"Daha ilkoluldan itibaren çocuklarımızın yeteneklerini tespit etme ve onları yönlendirme temelli bir sisteme geçmemiz gerekiyor."

Çalışan öğretmenlerin alanında çok iyi olmaları, işlerini ve çocukları sevmeleri, yaptıkları işin önemini çok iyi bilmeleri gerekiyor. Çalışma koşullarından, çocuklardan sürekli şikâyet eden; yaptığı işi sevmeyen insanların öğretmenlik işinden geri göreve çekilmesi sağlanmalı. Çünkü bu tür öğretmenler pek çok öğrencinin hayatını karartıyor. Kendini sevdirmeyen öğretmenin dersini sevdirmesi mümkün değil. Çocukları okuldan ve dersten soğutuyor hak ettiğinden daha düşük notlar veriyor bu tür öğretmenler.

Öğretmenin öğrencinin ders becerisine odaklanması gerekiyor ama konusunda yetersiz öğretmen çocuğun veya ailesinin siyasi görüşünden, çocuğun davranışlarından dolayı ona ulaşmaya

çalışmak yerine onun hayatını karartmaya kendini odaklıyor.

Kur'an'ın amacı fert fert ahlaklı, hakkı gözeten insan yetiştirmek. İnsanlarda helal-haram kavramı oturmamışsa, "Benim kazandığım bu para helal mi? Çocuklarımın boğazından geçen lokma helal mi?" diye düşünmüyorsa her insanın takip edecek bir sistem kuramayacağımıza göre bu işi çözmek oldukça zor görünüyor.

Öğretmenleri etik değerlerin önemi hakkında yeterince bilgilendirmek ve eğitim öğretimde ölçme ve değerlendirmede adaletli davranmalarını sağlamak gerekiyor. Bu konuda da malesef öğretmenlerde büyük bir açık var. Öğrenim hayatım boyunca uğradığım ön yargılı ve ötekileştirici tutumlar gözümlün önünden gitmiyor. Kendi çocuklarımın yaşadıkları da tuz biber oluyor. İlk önce öğretmenler temiz, insanlarımız adil olacak. Toplumun topyekun ahlaklı, dürüst insanlardan oluşması ya da sayıları az da olsa bu insanların çekingen kalmaması, atik olması, yılmaması, haksızlığa göz yummaması, susmaması gerekiyor.

Daha küçük yaşlarda çocuklarımızın işe yaradığını hissetmesi; toplumuna, ailesine, kendine faydalı daha önemlisi mutlu insanlar olması için meslek liselerinin orta kısımlarının acilen açılması gerekiyor. Böyle olursa üniversite kapısında bu kadar genç birikmemiş olacak ve işsiz güçsüz, evlenemeyen, evlense de evliliğini sürdüremeyen gençlerimiz olmayacak.

Mutlu toplumları mutlu insanlar oluşturur. İşini severek yapan kişi işini iyi yapar. İşte o zaman her şey yerli yerine oturur. Herkes huzurlu olur, işler güzel yapılır.

İnşallah daha güzel günlere uyanmak üzere...

VELİLERİN FARKLI TUTUMLARI

Annele, babalar “benim çocuğum” demeyin artık. Bırakın öğretmen öğretmenliğini yapsın. Velilerin okulda çok görülmelerinin, bilinenin aksine, olumsuz bir olduğunu söylüyor Ziya öğretmen. Bakan Bey’in anlatmak istediği veliler; her teneffüste, her boşlukta çocuğunun yanında biten velilerdir. Biz eğitimciler, bu tip velilere “Helikopter Veli” diyoruz. Bunlar çocuklarının her işini kendileri görmeye çalışır, adeta çocuklarının üzerine titrerler. Bu şekilde büyüyen çocuklarda çok ciddi özgüven eksikliği olur, hep birilerinin yardımına ihtiyaç duyarlar ve hiçbir işleri tam olmaz. Yetişkin olduklarında dahi, hep arkalarını toplayan birileri olur.

Bir de okulları mesken edinen, üzerine vazife olmayan her şeye burnunu sokan, çok bilmiş veli tipleri vardır. Sürekli öğretmenlerin açığını arayan, kapı önlerinde sınıfı dinleyen, onlara her fırsatta ders verme hadsizliğine yeltenen velilerdir bunlar. Ellerinden gelse bütün okulu sevk ve idare etmek isterler. Bu tarz velilere fırsat verilmendiğinde ise her türlü çirkefliliği göstermekten de geri kalmazlar.

Bir başka veli tipi ise çocuklarını bulunmaz hint kumaşı gibi gören, hiçbir eksikliği onlara konduramayan velilerdir. Ortada bir yanlış varsa eğer ya öğretmen kaynaklıdır ya da başka nedenleri vardır ama, kesinlikle kendi çocuklarından kaynaklı değildir. Bu tip velilerle problemlere çözüm üretmek oldukça güçtür, belki de imkansızdır.

Bir diğer olumsuz veli tipi ise; çocuklarını bir şekilde okula kaydettirip, bir daha da okula uğramayan veli tipleridir. Bu tip velilere, ağırlıklı olarak geçekonduların yaygın olduğu yerlerde ve dezavantajlı bölgelerde rastlansa da her çevrede vardır. Çok ekstrem bir durum olmadıkça okulun yolunu bilmezler. Çocuklarının ne öğretmenlerini tanırılar ne de hangi sınıfta olduklarını bilirler. Zira onların çocuklarından daha önemli işleri vardır. Kısaca bunlar “Saldım çayıra, Mevla’m kayıra” havasında olan velilerdir.

Bir başka veli tipi ise; kendini bilen, çocuğunu tanıyan, okulun imkanlarının farkında olan velilerdir. Bu velilerin çocuklarıyla olan ilişkisi; onlardan ellerinde olan imkanları esirgemeyen, sorumluluklar yükleyen, onlara takip

edildiği hissi veren ama abartmayan, öğretmenlerinin her zaman haklı olduğunu vurgulayan, krizlerde çözüm odaklı davranan velilerdir. Okulun davetlerine icabet eder, imkânı dahilinde okul aile birliklerinde görev alır, destek olurlar. Öğretmenlerine karşı da son derece hürmetkârdırlar. Bilirler ki öğretmenler, çocuk bahçesinin bahçivani, geleceklerinin mimarı, karanlık yolları aydınlatan el fenerleridir. Allah bütün öğretmenlere böyle veli versin.

Öğretmenler ise, eğitimin en önemli halkasıdır. O halka ne zaman zayıflamaya başlar, hak ettiği değeri görmez, işte o zaman felaket gelir kapımıza dayanır. Habire çocuğumuzdan, eğitimden şikâyet etmeye başlarız. Öğretmenin iyisi ise; talebelerini kendi çocukları gibi gören, onları bugüne ve yarına en güzel bir şekilde hazırlayan, Allah’ın rızasından başka bir şey gözetmeyen öğretmenlerdir. Duamız; çocuklarımızın böyle öğretmenlere denk gelmesidir. Aksi halde ne salih nesiller yetiştirebilir ne de şuurlu bir toplum inşa edebiliriz.

ŞANLI CLASS MOBİLYA

Zerafetin Diğer Adı

Cengiz & Tuncay ŞANLI

Mağaza : 1. Karpuzlu Cad. No: 84/13 Siteler / Ankara

Şube : Başak Mah. Karapürçek Cad. No:48
Hüseyingazi / Ankara

İmalat : 1. Karpuzlu Cad. No: 84/3 Siteler / Ankara

T: +90 312 348 77 54

www.sanliclassmobilya.com

BANA ÖĞRETMENİNİ SÖYLE

Eskiler “dert söyler” derler. Geçtiğimiz haziran ayında şair/öğretmen Hüseyin Akın’ın Bana Öğretmenini Söyle adlı eserini okuyunca bu eskimez sözü bir kez daha hatırladım. Hakikaten dert söylermiş, eğitimle alakalı 62 yazı bir kitap etrafından toplanmış. Gazete ve edebiyat dergilerinden yakından tanıdığımız Hüseyin Akın eğitim sorunlarına içinden bakarak, calibi dikkat tespitlerde bulunmuş. Bu yazıda mezkûr kitap ve içeriği hakkında bilgi vermek ve eğitim sorunlarını gündeme taşıma amacı niyetindeyiz.

Kitap üç bölümden oluşuyor. Bölümlere seçilen başlıklar da çok hoş: Öğretemediklerimiz, eğitemediklerimiz, bir türlü anlatamadıklarımız... Hüseyin Akın’ın üslubunu bilenler bu duruma şaşırmayacaktır. Meslektaşımızın kaleme aldığı deneme ve şiirlerine göz attığınızda çok yerinde kullanılan mizahla bezenmiş üslup ve dili hemen fark edersiniz. Mizah en iyi izahırcümlesini ilk ondan duymuştum. Bu cümleyle amel olduğunu diğer

eserlerinde de görmek mümkün.

Hüseyin Akın bu eserinde Türkiye’nin birçok meselesini konu ve dert ediyor. Karma eğitim, imam hatip okulları, seçmeli din dersleri, müfredat, öğretmenlerin performans değerlendirmesine tabi tutulmaları, proje okulları, eğitim teknolojileri, liselerin ve liselilerin durumu... Bunların sadece eğitimin sorunları değil, Türkiye’nin temel problemleri olduğunu bir kez daha vurgulayalım.

İnsanın olduğu yerde elbette sorunlar da olacaktır. Günümüz Türkiye’sinde her türlü menfi duruma rağmen bir şeyler yapmaya çalışan, talebeyi madden ve manen eğiten, onunla yeni şeyler öğrenmek için çabalayan binlerce öğretmenimiz var. Arkadaşlarıma hep söylemişimdir: sürekli şikâyet eden (çözüm için gayret etmeyen) bir şey yapamaz. Bizler imkânlarımız ve öğrencilerimizin seviyesini göz önüne alarak yeni şeyler üretmeli, yarınki Türkiye’yi taşıyacak tohumları bu mümbit topraklara bir şekilde bırak-

malıyız. Hüseyin Akın eserinde bu bakımdan bize sadece sorunları hatırlatmıyor, kendi zaviyesinden makul çözümler de getiriyor.

İmam Hatip Okulları

Kitapta imam hatip okulları ile ilgili ciddi tespitler mevcut. Kitabın önemli bir kısmı bu meselelere (din dersleri, imam hatipler, din eğitimi vs.) ayrılmış. Hüseyin Akın’ın imam hatipli/ilahiyatçı olması, yaşının ve mesleğinin verdiği tecrübelerle birleşince bu tespitlerin önemi bir kez daha ortaya çıkıyor.

Son 8-10 yılda imam hatip ortaokullarının da açılması ile birlikte imam hatip liselerinin sayısı çoğalmış ve bu okullardan bir kısmı proje okullar grubuna alınarak başarı ortalamasının yükseltilmesi hedeflenmişti. Yazarın altını çizdiği husus ise imam hatip okullarının övgüye boğulup siyasi tartışmaların içine dâhil edilmemesi ve bunları konuşmak yerine mezkûr okulların nasıl daha kaliteli eğitim-öğretim yapabileceğinin tartışılması gerektiği üzerinde yoğunlaşıyor. Sürekli imam

hatislerin geçmişte maruz kaldıkları ideolojik tutumların hatırlatılması- nın bu okulların kalitesini artırmadığı izahtan varestedir. Yapılacak şey bellidir; bu okullara her yönüyle (öğretmen, sosyal imkânlar, müfredat) günümüzün ihtiyaçları göz önünde bulundurularak tekrar format atmak.

Din Kültürü ve Seçmeli Din Dersleri

Bana Öğretmenini Anlat isimli kitapta sadece imam hatip okulları değil, din kültürü ve seçmeli din dersleriyle ilgili de ciddi eleştiri ve değerlendirmeler var. Din kültürü dersinin en başta tartışmalı bir ders olmaktan çıkarılması (din kültürü dersi dışında siyasiler ve bazı medya mensuplarının tartışma konusu ettiği başka bir ders yoktur) gerektiğini vurgulayan yazar, bu dersin içeriğinin gençlerin akıl ve kalplerine iyi gelecek bir şekilde verilmesi gerektiğini söylüyor. Müfredat ve muallim niteliği istenen seviyede olursa bu derslere rağbetin artacağını söylemeye gerek yok sanırım. Yazar kendi tarif ettiği din kültürü öğretmenin özelliklerini kısaca şöyle özetliyor; çalışkan, mizah kabiliyeti güçlü, coşkulu, kitaba para veren, sanatsal bir meşguliyeti olan, her renkle barışık, müzikle ilgili...

Eğitimcilerin maruz kaldığı problemlerden biri de insanımızın kahir ekseriyetinin eğitim gören çocuklarından “başarı” beklemesidir. Bu “başarı” maalesef sadece rakamlardan müteşekkil ve parlak mesleklere taşıdığı sürece anlamlı. Oysa başarı yazara göre öğrencinin kendine en yakışır kelimeyi bulmasıdır. Gerçek başarı öğrencinin kendini en iyi şekilde ifade edeceği mesleği icra etmesidir. Bunun için yüksek puanlar alıp yüksek fakülte- lere gitme gibi bir zorunluluk da yoktur. Kitapta modern zihnin “değişmesi dahi telif edilemez” gördüğü konuları mizahi bir dille ele alıyor Akın.

Deizm Denilen Boşluk

Son birkaç yıldır dini duyarlılığı yüksek ailelerin çocuklarında birtakım manevi

problemlerin olduğunu herkesin malumudur. Bu durumu görmezden gelmek kadar, gereğinden fazla abartmak da yanlıştır. İki binli yıllardan itibaren kapitalist/modern zihniyetin getirdiği hızlı değişimler gençlerde manevi bir boşluk yaratmıştır. Bu boşluğun oluşmasında büyüklerin/ailelerin payı oldukça fazladır. Yukarıda da değindiğimiz materyalist ve seküler başarı kaygısı, gençleri dünyevileşmenin kucağına itmiş, buna aileler/toplum ve devlet kuruluşları ise seyirci kalmıştır. “Bu cadde çıkmaz sokak” diyenler ise dışlanmış, kenara itilmiştir. Burada yapılması gereken “önce ahlak ve maneviyat” diyerek, ebeveynlerin ken-

“Herkes icra ettiği mesleğin esaretinden yakasını kurtarmalı ve insani boyutta irtifa kazanmalıdır..”

dilerinden başlayarak örnek olmaları ve yaşadığımız birtakım değişiklikleri de ıskalamadan çocuklarımızı bugüne (hayata) ve yarına (geleceğe ve ahrete) hazırlamaktır. Seküler hayatın dini değerleri kısıtlaması, gençlerin akıl ve kalp birlikteliğini sağlayacak şekilde sordukları sorulara cevap bulamaması da bu durumu tetikleyen bir başka önemli etmendir. Devlet kurumları, toplum ve aile aynı duyarlılıkta ve sorumlulukta hareket ederse bu boşluk kapanacaktır diye düşünüyoruz.

Hüseyin Akın’ın yazılarını okurken okul ve hayat arasında mekik dokuduğunu görmemek elde değil. Kitabı zevkle okunur kılan ana etmenlerden biri de bu. Eserde yukarıda değindiğimiz meselelerin dışında da birçok mühim konu var. Biz bir kısmını burada zikrettik.

Yazımızı meslektaşımız Hüseyin Akın’ın 5 tespit/çözüm cümlesiyle(1) hitama erdirelim:

- Okul, hayatla iş birliği yaparak eğittiklerini; yüz metre ötesine -üniversiteye- değil, sonsuza ve ebedi olana hazırlamalıdır.
- Herkes icra ettiği mesleğin esaretinden yakasını kurtarmalı ve insani boyutta irtifa kazanmalıdır. Buna göre mimarsa mutlaka hayal kurma mektebini bitirmelidir. Öğretmene sabır fakültesinde yüksek lisans yapmalıdır. Hâkim ise önce kendine hâkim olmalı. Mühendis ise bakış açısını hakikat üzere odaklayabilecek bir hendese sahip olması elzemdir. Vaiz ise ilk taşı kendine atacak yüreklilikte olmalıdır.
- Dinlerin modern akılla çelişmesi kadar normal bir şey yoktur. Zira akıl saflığını yitirmiştir; modernizmin, pozitivizmin ve dualizmin ölçütlerine göre hareket etmektedir.
- Bu ülkede şartlanmış ateistlere, ehlikeyif deistlere ve ikisi de olmayıp mesnetsiz Din Kültürü Dersi karşıtlarına öğretilmediğimiz bir şey var. Elbette herkesin kendi inancı da inançsızlığı da kendine, dinsiz de olabilirsiniz tanrısız da. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki; din bilinmeden dinsiz, Tanrı bilinmeden tanrısız olunmaz. Oldum işte diyenler, Türk usulü ateist ve deist kategorisine dâhildir.
- İlim öğrenmek talep gerektiren bir sabır sürecinin adıdır. Ticari alışverişten en büyük farkı da budur. Arz-talep değil, talep-arz ilişkisidir talebe ile muallim arasındaki ilişkiyi verimli kılan. Fakat talebenin “öğrenci”ye, muallimin “öğretmen”e dönüşmesiyle birlikte bu yaklaşım tersine dönmüştür.

(1) Bana Öğretmenini Anlat, Hüseyin AKIN, Şule Yayınları, 2019.

ÖĞRETMEN SENDROMU 'TÜKENMİŞLİK'

Son yıllarda yaşanan hızlı değişimler, hem ailelerde hem de toplumsal yapılarda çözülme ve dağılmalara neden olabilmektedir. Bu dağılmanın bir sonucu olarak, insanlara gerek bakım, gerekse kişisel problemlerin çözümü için hizmet sunan kuruluşların sayısı hızla artmaktadır.

Günümüz modern toplumlarda mesleki örgütler, daha önceleri geleneksel olarak ailenin ya da toplumun gerçekleştirdiği işlevlerin birçoğunu yerine getirmektedirler. Bu durum özellikle kişisel ve kişiler arası problemlerin çözülmesinde çok miktarda tıbbi, eğitsel, sosyal ve psikolojik hizmet ihtiyacı doğurmaktadır. Böylece, çok sayıda profesyonel ve gönüllü; yardım hizmetlerinin sunulduğu doktorluk, hemşirelik, polislik, öğretmenlik gibi mesleklerle girmektedirler. Ancak, önceleri ailenin ya da toplumun yerine getirdiği bu hizmetlerin profesyonel meslekler haline gelmesinin, bu hizmetleri sunan kişiler açısından bazı bedelleri olmakta; genellikle oldukça yoğun ve süreklilik

gösteren bir tempoda çok sayıda insana hizmet sunmak gerekmektedir. Çok önemli ve gerekli hizmetler olmakla birlikte, bu tür görevlerin hizmet sunanlar açısından oldukça sıkıntılı ve baskılayıcı yanları bulunmaktadır. Zira bu tür mesleki etkileşimler, hizmet sunan kişiye zarar verebilecek bazı streslere ve duygulara neden olabilmektedir.

Tükenmişlik sendromundan muzdarip olan öğretmenler uzun bir süreç boyunca stresli bir yaşam süren kişilerdir. Bu insanlarda zihinsel, duygusal ve hatta fiziksel yorgunluk görülür. Bu sebepten ötürü işlerindeki performansları olumsuz etkilenir. Yetiştirilmeleri esnasında işlerine özgü duygusal stresle baş etme yönünde etkin ve yeterli bir eğitim almadıklarından, başlangıçta sahip oldukları bağlılık ve hizmet verme yeterlikleri bir süre sonra azalmakta, böylece tükenmişlik süreci başlamaktadır. İşyerindeki stres, günlük iş taleplerinin bir parçası olarak kabul edilebilir. Hizmet veren birey, bu iş talepleri ile kendisin! ortaya koyma fırsatı buluyor ve teşvik oluyorsa; stres, iş hayatının faydalı ve sa-

ğaltım özelliği olan bir boyutunu oluşturabilir. Ancak, uzun süreli stresle baş etmede başarısızlık yaşıyorsa, stres tükenmişliğe dönüşür ve tükenmişlik ne bireye kendisini ortaya koyma fırsatı verir, ne de sağaltım yönü olabilir.

Tükenmişliğin birey ve yardım hizmeti alanlar açısından ağır ve ciddi sonuçları vardır. Bireyin tükenmişlik yaşayıp yaşamayacağı ya da ne düzeyde yaşayacağı gerek kendi özellikleri olarak söz edilebilecek yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, deneyim gibi bazı değişkenlerden etkilenebilmekte, gerekse çalışma saatleri, yöneticiler, işten sağladığı doyum, sosyal destek, hizmet verilen grubun özellikleri gibi iş ve iş ortamı çalışma koşulları gibi değişkenlere bağlı olarak değişebilmektedir. Tükenmişlik, doktorlar ve hemşireler, polisler, yöneticiler ve öğretmenler gibi bazı mesleklerde çalışan kişilerde daha fazla görülmekte ve birey açısından; iş değiştirme, işten ayrılma, erken emeklilik gibi sonuçlara yol açarken, toplum açısından da nitelikli işgörenlerin kaybı ile hizmet kalitesinde azalmaya ve ekonomik kayıplara yol açmaktadır.

Öğretmenlerin genel olarak diğer mesleklerde çalışan kişilerin yaşadığı ortalama stresten daha fazlasını yaşadıkları kabul edilmektedir. Çünkü eğitim öğretim hizmetlerinde; öğrenci-öğretmen, okul-aile çatışmaları, öğrencilerin disiplin sorunları, kalabalık sınıflar ve yetersiz fiziki koşullar, fazla bürokratik iş, düşük ücret, terfi etme güçlükleri, toplumun eleştirileri, toplum desteğinin az olması, sosyal ve politik güçlerin eğitim kurumları üzerindeki baskıları, ödüllendirme ve kurumda karar sürecine katılımın yetersiz olması gibi sorunlar mevcuttur. Bu sorunlar stres, kaygı ve tükenmişliğin ortaya çıkmasına yol açmakta; düşük iş per-

formansı, işe yönelik olumsuz tutumlar, sıkça tekrarlanan iş devamsızlıkları; işten ayrılmak isteme ve hatta fiziksel, ruhsal sağlıkta bozulma gibi sonuçlara yol açarak gerek eğitim ortamına, gerek öğrencilere, ailelere ve tüm topluma yansımaktadır.

Öğretmenlerde tükenmişlik sendromu çocukların aldıkları eğitimin kalitesini de, öğretmenlerin özel hayatlarını da etkileyen ciddi bir sorundur.

Peki sorunu çözmek için neler yapabiliriz?

- Eğer öğretmenseniz ve bahsi geçen belirtilerle bu sorunu yaşadığınızı düşünüyorsanız, yapacağınız en iyi şey

stresi yönetmek için ne gibi yöntemlere ihtiyaç duyulduğunu öğrenmek olacaktır. Bunun için en etkili yöntemlerden bazıları anda kalmak ya da kasları rahatlatmaktır. Eğer sorununuzun kontrolden çıktığını düşünüyorsanız, bir psikoloğa görünmeniz uzman desteği almanız faydalı olacaktır.

- Eğer ebeveynseniz, çocuğunuzun öğretmenin bu sorunlarla yüzleş-

memesi için elinizden geleni yapabilirsiniz. Çocuğunuza kendini öğretmenin yerine koymasını öğretin. Ayrıca öğretmenlerinin yüklerini de mümkün olabildiğince hafifletmelerini öğütleyin. Destek ve iyi niyet varlığını hisseden öğretmen motivasyon düzeyini bir nebze artıracaktır.

Tükenmişlik sendromunu tecrübe etmiş öğretmenlerde çalışmaya devam etmek önemli olsa da, bu durumu önleyici adımlar atmak ayrıca önemlidir. Bu noktada toplum olarak sorumluluğumuz, hayatlarımızı öğretmeye adayıp adanmayacağımız meselesi ve şuurlu öğretmen bakış açımızın devreye girebilmesidir.

“Akranlardan her birinin; kendine, arkadaşına, komşusuna, kendini yaratana, peygamberine karşı sorumluluğu nedir?”

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1					2019'da kaybettığımız yazarımız ... Celaleddin Er Rumi	İzmir'de bir semt Tehlikeli durum			Benlik duygusu Güzel sanatlarda klasik çağ öncesinden kalan		Kimyada Potasyum Boyun bağı		7.den sonra Bir olay, bir haber yada sözü nakletme	
2												Eski İtalya para birimi		
3					Sevilen kimseden ayrı kalma, ayrılık Aşık, derviş, dost									
4										Bir meyve				
5					İtalya'da bir yanardag					Boyun eğen, kabul eden Güney Afrika'nın trafik remzi				
6	2019'da kaybettığımız yazarımız Yaşça küçük olan çocuk		Ateş		Ticaret yapan							İyi, peki		
7			Bir nota		Milli Görüş lideri							Vücut		
8	Rusça'da evet Bir bağlaç						Dingil Peygamber Efendimize yazılan şiir					Evren		
9									Beyaz Kimyada bor				Kısaca Türkiye Cumhuriyeti Hindistan'da toplumsal sınıflar	
10	Birlikte bulunma, eşlik etme Kemik ucu						Asıl konu, temel motif			2019'da kaybettığımız yazarımız			Düş, hayal	
11									Ülkü, düstur					Demiryolu
12	Düşürme, aşağı atma Baston								Eleman Gelir					
13														
14	Soy, nesep Bir hayvan													
15														
16	Erkek çocuk													
17														
18	Mikroskop camı 2019'da kaybettığımız yazarımız													
19														

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														